

I Yleinen osa

Soveltamisala

1 § Soveltamisala

Tätä virka- ja työehtosopimusta (jäljempänä LS) sovelletaan kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa terveyden- ja sosiaalihuollossa toimiviin lääkäreihin ja hammaslääkäreihin sekä eläinlääkintä-, ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa toimiviin eläinlääkäreihin, ellei tässä tai muussa virka- tai työehtosopimuksessa ole toisin määrätty.

Soveltamisohje

Tätä virka- ja työehtosopimusta sovelletaan tehtäessä lääkärin, hammaslääkärin tai eläinlääkärin tehtäviä ja/tai kun tehtävä edellyttää lääketieteen, hammaslääketieteen tai eläinlääketieteen osaamista. Ks. tarkemmin yleiskirjeen x/2022 liitteenä y oleva muistio lääkärisopimuksen soveltamisalasta.

Tässä virka- ja työehtosopimuksessa ja sen liitteissä käytettyä terminologiaa (esim. laillistettu lääkäri, yleislääkärin oikeuden omaava lääkäri) on selostettu tarkemmin yleisen osan soveltamisohjeliitteessä.

2 § Sopimuksen soveltaminen

1 mom. Palvelussuhteen ehtojen määräytyminen

Sopimuksen piiriin kuuluvien palvelussuhteen ehdot määräytyvät tämän sopimuksen ja sen liitteiden 1–5 määräysten sekä kulloinkin voimassa olevan kunnallisen kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (jäljempänä KVTES) viranhaltijoita/työntekijöitä koskevien määräysten mukaan siten kuin jäljempänä on tarkemmin määrätty.

2 mom. KVTES:n määräysten soveltaminen

KVTES:n ja tämän sopimuksen sekä sen liitteiden määräyksiä sovelletaan siten, että tässä sopimuksessa tai sen liitteessä oleva erityismääräys syrjäyttää KVTES:n vastaavan yleisen määräyksen.

Soveltamisohje

Tarkasteltaessa esim. KVTES:n palkkausluvun määräysten suhdetta liitteiden erityismääräyksiin ei tämän sopimuksen piirissä oleville voida myöntää palkankorotusta tai tehdä palkkauksen alennusta samalla perusteella sekä tämän sopimuksen palkkausluvussa tai liitteessä olevan erityismääräyksen että KVTES:n palkkausluvun yleismääräyksen perusteella, vaan erityismääräys syrjäyttää ao. yleismääräyksen.

3 mom. Sopimuksen liitteet ja niiden soveltamisalat

Liite nro	Soveltamispiiri	Määräykset
1 Terveyskeskuksen lääkärit	Terveyskeskuksessa a) perusterveydenhuollon järjestelmässä työskentelevät lääkärit ja b) työterveyshuollon lääkärit.	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkahinnoittelu • Säännöllisen työajan toimenpidepalkkiot • Kliinisen lisätöön palkkiot • Liite sisältää erillisen toimenpideluettelon.
2 Terveyskeskuksen hammaslääkärit	Terveyskeskuksessa työskentelevät hammaslääkärit.	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkahinnoittelu • Toimenpidepalkkiot • Kliinisen lisätöön ja vapaa-aikana suoritettua ensiapukäynnin käyntipalkkiot • Osa-aikatyötä tekevän kliinisen lisätöön palkkiot • Korvaus vapaa-aikana suoritettua ensiapukäynnistä • Liite sisältää erillisen toimenpideluettelon.
3 Sairaala-lääkärit	Erikoissairaanhoidossa sekä terveyskeskuksen ylläpitämässä erikoissairaanhoidossa toimivat lääkärit. Soveltamisohje Liitettä sovelletaan sairaanhoitopiireissä, erityishuoltopiireissä ja kansanterveystieteen voimaannuttamislain 4 §:n nojalla terveyskeskuksen toiminnassa käytettäväksi siirrettyinä erikoislääkärijohtoisissa sairaaloissa (ks. Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan yleiskirjeet C 4/1981 ja C 18/1981) työskenteleviin. Liitettä sovelletaan viimeksi mainittuja sairaaloita vastaavassa laajuudessa myös erikoislääkärijohtoisissa Pieksämäen ja Raahen aluesairaaloissa, Jokilaakson ja Honkharjun sairaaloissa sekä sairaalavyvinvointikeskus Lapponiassa työskenteleviin.	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkahinnoittelu • Lääkärintodistus- ja lausuntopalkkiot • Yliopistolaisen sairaalan sivuviranhaltijat.
4 Sairaala-hammaslääkärit	Erikoissairaanhoidossa työskentelevät laillistetut hammaslääkärit.	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkahinnoittelu • Säännöllisen työajan ja kliinisen lisätöön toimenpidepalkkiot • Kliinisen lisätöön käyntipalkkiot • Lukujen I, II, III ja IV ja liitteen 3 eräiden määräysten soveltaminen • Liite sisältää erillisen toimenpideluettelon.

Liite nro	Soveltamispiiri	Määräykset
5 ~~Kunnalliset~~ ~~e~~ Eläinlääkärit	Kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa työskentelevät laillistetut eläinlääkärit. Liitteen 5 2 §:n ja 4 §:n määräyksiä sovelletaan myös määräaikaisina eläinlääkäreinä toimiviin laillistamattomiin eläinlääkäreihin lukuun ottamatta 1 §:ää.	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkahinnoittelu • ~~Kunnallinen~~ ~~e~~Eläinlääkäritaksa • ~~Vapaapäiväjärjestelyt~~ • Viikkolepo • Eläinlääkäriin päivystysvapaa • Päivystyskorvaukset • Liitteeseen kuuluu erillinen ~~Kunnallinen~~ eeläinlääkäritaksa.

~~3 § Amanuenssien palvelussuhteen ehdot~~

~~Lääkärikoulutukseen vaadittavaa sairaalapalvelua suorittavan täyttä työaikaan tekevän työ- tai virkasuhtoiseen amanuenssin eli lääkäriharjoittelijan palkka on KVTES:n palkkausluvun 3 §:ssä määrätty euromäärä. Muillakin osin hänen palvelussuhteensa ehdot määräytyvät KVTES:n määräysten mukaan, jolloin työaikajärjestelmä voi olla KVTES:n työaikaluvun 7 tai 9 §:n mukainen.~~

II Palkkaus

Sovellettavat määräykset

1 § KVTES:n palkkausluvun sovellettavat määräykset

Tämän sopimuksen lisäksi sovelletaan KVTES:n palkkausluvun (II luku) ja siihen sisältyvien liitteiden seuraavia määräyksiä:

KVTES pykälä	KVTES asia	Poikkeukset KVTES:n soveltamisesta
1 §	Viranhaltijan ja työntekijän oikeus palkkaan	
2 §	Palkkaukseen liittyviä keskeisiä peruskäsitteitä	
4 §	Osa-aikaisen palkka	<p>Ei sovelleta eläinlääkäreihin, joiden säännöllistä työaikaa ei ole sopimuksessa määrätty, ks. LS 2014–2016 31.12.2015 saakka voimassa ollut yleisen osan 3 §:n soveltamisohje 4.</p> <p>Sivuviroissa ja -toimissa entisten palkkausperusteiden noudattaminen.</p> <p>Erikoissairaanhoidonlain (1062/1989) 28 §:ssä tarkoitettujen yliopistollisten sairaaloiden sivuviran- ja sivutoimen haltijoiden palvelussuhteen ehdot määräytyvät liitteen 3 4 §:n mukaan vastaavasti kuin päävirikaisen tai -toimisen sairaalalääkärin tai -hammaslääkärin.</p>
5 §	Varsinainen palkka (sisältää pöytäkirjamerkintänä määrävuosilisän ja syrjäseutulisan säilymisestä)	<p>Liitteisiin 1–4 kuuluvien varsinainen palkka palkallisen virka-työvapaan ajalta, ks. palkkausluvun 3 §.</p> <p>Eläinlääkärin työkokemuslisän laskentapalkka, palkka palkallisen virkavapaan koulutuksen ja lomarahavapaan ajalta, ks. palkkausluvun 4 §.</p> <p>Sopimuksen piiriin kuuluvan vuosilomapalkka ja lomarahan laskentaperuste, ks. palkkausluvun 5 §.</p> <p>Eläinlääkärin mahdollinen määrävuosilisa määrätty 15.1.2000 voimassa olleen sopimuksen mukaan.</p>
6 §	Palkkausjärjestelmä	

KVTES pykälä	KVTES asia	Poikkeukset KVTES:n soveltamisesta
7 §	Palkkahinnoittelu (peruspalkka)	Sopimuksen piiriin kuuluvien tehtäväkohtaiset peruspalkat (palkkahinnoittelu) on määrätty tämän sopimuksen liitteissä 1–5 ja palkkausluvun 2 §:ssä.
8 §	Palkkahinnoittelun ulkopuoliset viranhaltijat/ työntekijät	Lääkärisopimuksen piiriin kuuluu myös palkkahinnoittelun ulkopuolisia. Ks. palkkahinnoitteluliitteiden omat soveltamisohjeet palkkahinnoittelun ulkopuolisista.
9 §	~~Tehtäväkohtaisen palkan määrittely ja peruspalkan/tehtäväkohtaisen palkan alentaminen puuttuvan koulutuksen vuoksi~~ Tehtäväkohtainen palkka	Ks. alla oleva soveltamisohje. Sopimuksen palkkahinnoittelussa on täydentäviä lisäohjeita tehtäväkohtaisen palkan määrittelystä.
10 §	Olennainen muutos tehtävissä	
11 §	Henkilökohtainen lisä	Ks. henkilökohtaisen lisän vähimmäismäärää koskeva määräys tämän sopimuksen palkkausluvun 6 § ja soveltamisohjeet.
12 §	Työkokemuslisä	Ks. eläinlääkärien työkokemuslisän laskentapalkka eräissä tapauksissa tämän sopimuksen palkkausluvun 4 §:n 1 mom.
13 §	Tulospalkkio	
14 §	Kertapalkkio	
15 §	Rekrytointilisä	
16 §	Kielilisä	
17 §	Työnantajan edustajan palkka	
18 §	Palkanmaksu	
19 §	Palkan laskeminen kalenterikuukautta lyhyemmältä ajalta	Eläinlääkäreillä, joiden säännöllistä työaika ei ole sopimuksessa määrätty, osakuukauden palkka määräytyy päiväpalkkana, ks. LS 2014–2016 31.12.2015 saakka voimassa ollut yleisen osan 7 §:n 2 momentin soveltamisohje ja liitteen 5 1 §:n soveltamisohjeen kohta 5.1.
20 §	~~Työnantajan~~ Saatavan kuittausoikeus ja palkan takaisinperintä	
21 §	Palkka virantoimituksesta pidättämisen ajalta	

Soveltamisohje

Tehtäväkohtaisen palkan määräytyminen

Lääkärisopimuksen piiriin kuuluvan viranhaltijan/**työntekijän** tehtäväkohtaisen palkan määräytymisperusteena on ensisijaisesti tehtävien vaativuus. Yleiset vaativuustekijät ilmenevät KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin soveltamisohjeesta. Soveltamisohjeessa on kerrottu esimerkiksi koulutuksen,

lisätehtävien ja vastuun sekä esimiesaseman vaikutuksesta tehtävien vaativuuteen. Palkkahinnoittelun soveltamisesta ja tehtäväkohtaisen palkan määrittelystä, ks. myös KVTES:n palkkausluvun 7, 8 ja 9 § soveltamisohjeineen.

Viranhaltijan/**työntekijän** tehtäväkuvaus tulee tarkistaa muuttuneiden tehtävien mukaiseksi ja arvioida tehtävien vaativuus uudelleen tehtävämuutosten yhteydessä. Ks. KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin soveltamisohjeen kohta 1. Olennaisista tehtävämuutoksista ja niiden mahdollisista vaikutuksista viranhaltijan/**työntekijän** palkkaan neuvotellaan ao. viranhaltijan/**työntekijän** kanssa.

Palkkahinnoittelun ulkopuolisten ja esimiesasemassa olevien palkkauksen määrittämisestä, ks. erityisesti KVTES:n palkkausluvun 8 §:n 1 momentti ja sen soveltamisohje **sekä LS:n palkkahinnoitteluliitteiden soveltamisohjeet.**

Erinäiset määräykset palkkauksesta

~~2 § Kasvatus ja perheneuvolan lääkärien palkkahinnoittelu
1.8.2020 ja 1.4.2021 lukien~~

~~Lääkäriltä edellytetään tehtävään soveltuvaa erikoislääkärin oikeutta, peruspalkka~~

	1.8.2020	1.4.2021
~~LOKASVNL~~	4 762,53	4 810,16

2 § Amanuenssien palkkaus 1.5.2022 lukien

Lääkärinkoulutukseen vaadittavaa sairaalapalvelua suorittavan täyttä työaikaa tekevän työ- tai virkasuhteisen amanuenssin eli lääkäriharjoittelijan peruspalkka on 1.5.2022 lukien 1653,91 euroa ja 1.6.2022 lukien 1 699,91 euroa.

~~3 § Terveyskeskuksen ja sairaalan~~ **L**ääkärin ja hammaslääkärin varsinaisen palkka palkallisen virka- **tai työvapaan** ajalta

~~Terveyskeskuksen ja sairaalan~~ **L**ääkärin ja hammaslääkärin palkallisen virka- **työvapaan** ajalta maksettavaa varsinaista palkkaa korotetaan sillä prosenttiluvulla, joka saadaan laskemalla, kuinka monta prosenttia on edellisenä lomanmääräytymisvuonna säännölliseltä työajalta maksetut tämän sopimuksen mukaiset toimenpide**palkkiot**, ~~– ja käyntipalkkiot~~ sekä todistus- ja lausuntopalkkiot **ja suoritepalkkiot** samalta ajalta maksetusta varsinaisesta palkasta.

Soveltamisohje

Lääkärin ja hammaslääkärin varsinaista palkkaa korotetaan myös osan päivää kestävä palkallisen virka-**työvapaan** ajalta käyttäen apuna tuntipalkkaa.

4 § Eläinlääkäriin työkokemuksellisen laskentapalkka, palkka palkallisen virkavapaan, koulutuksen ja lomarahavapaan ajalta

- 1 mom.** Mikäli laillistetun eläinlääkäriin tehtäväkohtainen palkka on pienempi kuin liitteen 5 1 §:n 1 kohdan mukainen kokopäivätoimisena hygieenikkona toimivan laillistetun eläinlääkäriin peruspalkka alennettuna 15 %:lla, lasketaan työkokemuksellisen tavalla alennetusta hygieenikon peruspalkasta.
- 2 mom.** Mikäli laillistetun eläinlääkäriin tehtäväkohtainen palkka on pienempi kuin liitteen 5 1 §:n 1 kohdan mukainen kokopäivätoimisena hygieenikkona toimivan laillistetun eläinlääkäriin peruspalkka, hänelle maksetaan palkallisen virkavapaan, työnantajan määräämän tai hyväksymän koulutuksen sekä lomarahavapaan ajalta hygieenikon peruspalkka ja tästä laskettu mahdollinen työkokemuksellisen.
- 3 mom.** Määräystä ei sovelleta eläinlääketieteen opiskelijoihin.

Soveltamisohje

Jos eläinlääkäriin oma varsinainen palkka (ks. määritelmä KVTES II luvun 5 §) on suurempi kuin mikä maksettava palkka olisi 4 §:n 1 tai 2 momentin tai 5 §:n 3 momentin perusteella, maksetaan ao. ajoilta kuitenkin eläinlääkäriin oma varsinainen palkka.

Työnantajan hyväksymänä pidetään koulutustilaisuutta silloin, kun eläinlääkäri on anomuksesta saanut palkallista virkavapaata koulutusta varten.

Reservin kertausharjoitusten ajalta saatu reserviläispalkka vähennetään em. palkasta KVTES:n V luvun 11 §:n 1 momentin mukaan.

---

5 § Vuosilomapalkka ja lomarahahan laskentaperuste

- 1 mom.** ~~Terveyskeskuksen ja sairaalan~~ Lääkäriin ja hammaslääkäriin vuosiloman ajalta maksettavaa varsinaista palkkaa korotetaan sillä prosenttiluvulla, joka saadaan laskemalla, kuinka monta prosenttia on edellisenä lomanmääräytymisvuonna säännölliseltä työajalta maksetut tämän sopimuksen mukaiset toimenpidepalkkiot, ~~ja käyntipalkkiot~~ sekä todistus- ja lausuntopalkkiot ja suoritepalkkiot samalta ajalta maksetusta varsinaisesta palkasta. Myös lomakorvaus lasketaan tämän määräyksen mukaisesta palkasta.

Palvelussuhteen päättyessä maksettava lomakorvaus lasketaan käyttäen sen lomanmääräytymisvuoden aikana maksettuja palkkioita ja varsinaista palkkaa, jona palvelussuhde päättyy.

- 2 mom.** Terveyskeskuksen ja sairaalan Lääkäriin ja hammaslääkäriin lomaraha lasketaan 1 momentin mukaisesta palkasta.
- 3 mom.** Mikäli laillistetun eläinlääkäriin tehtäväkohtainen palkka on pienempi kuin liitteen 5 1 §:n 1 kohdan mukainen kokopäivätoimisena hygieenikkona toimivan laillistetun eläinlääkäriin peruspalkka, hänelle maksetaan vuosiloman ajalta em. hygieenikon peruspalkka ja tästä laskettu mahdollinen työkokemuksilisä. Myös lomakorvaus lasketaan em. palkasta. Eläinlääkäriin lomaraha lasketaan 4 § 1 momentin mukaisesta palkasta ja tästä lasketusta mahdollisesta työkokemuksilisästä.

Eläinlääketieteen opiskelijalle maksetaan vuosiloman ajalta em. kokopäivätoimisena hygieenikkona toimivan laillistetun eläinlääkäriin peruspalkka alennettuna 15 %:lla ja tästä laskettu mahdollinen työkokemuksilisä. Myös lomakorvaus lasketaan em. palkasta.

Soveltamisohje

KVTES IV luvun 13 §:n 2 momentin mukaan eläinlääkäriin 5 §:n 3 momentin tai eläinlääkäriin oman varsinaisen palkan mukaan laskettu vuosiloma-ajan palkka kerrotaan lomanmääräytymisvuoden keskimääräisellä osa-aikaprosentilla.

Pöytäkirjamerkintä

Vuosilomapalkan määräytymisestä, ks. KVTES IV luku 13 §.

---

6 § Henkilökohtaisen lisän vähimmäismäärä

KVTES:n palkkausluvun 11 §:ssä tarkoitettuja henkilökohtaisia lisiä tulee olla kunnassa/kuntayhtymässä käytössä vuositasolla liitteittäin tarkasteltuna

- 1 terveyskeskuksen lääkäreillä ja hammaslääkäreillä vähintään 3,5 % ja
- 2 sairaalalääkäreillä ja sairaalahammaslääkäreillä vähintään 1,5 %

laskettuna tehtäväkohtaisten palkkojen vuotuisesta yhteismäärästä.

Soveltamisohje

Em. palkkojen yhteismäärä voidaan laskea esim. edellisen vuoden toteutuneen tilinpäätöksen perusteella. Rahamäärä lasketaan ja sen täyttymistä tarkastellaan kerran vuodessa.

Henkilökohtaisen lisän myöntämisestä, ks. KVTES:n palkkausluvun 11 § ja sen soveltamisohjeet.

Esim. johtotehtävissä toimivalla oleva hallinnon tai muu erityispätevyys, jota sinänsä ei tehtävässä edellytetä eikä vaikuta tehtävien vaativuuteen, voi merkittävästi parantaa henkilön onnistumista johtamistyössään ja muodostua näin henkilökohtaisen lisän myöntämisen perusteeksi.

Esim. viranhaltijan/**työntekijän** toimiminen perus- ja jatkokoulutuksessa olevien tutorina voi lisätä viranhaltijan/**työntekijän** tehtävän vaativuutta muihin samaan palkkaryhmään kuuluviin verrattuna ja otetaan siis huomioon tehtäväkohtaisessa palkassa. Erityinen onnistuminen tutortehtävässä taas voidaan asettaa henkilökohtaisen lisän yhdeksi myöntämisperusteeksi. Toisaalta jo tutorina toimiminen voi edellyttää oman varsinaisen asiantuntijatehtävän erityisen hyvää ammatinhallintaa ja lisäksi pedagogista tietotaitoa ja joustavuutta, jotka ovat tyypillisiä henkilökohtaisen lisän myöntämisperusteita.

7 § Laajennetun toiminnan korvaus, voimassa sopimuskauden ~~1.4.2020–28.2.2022~~ **1.5.2022–30.4.2025**

- 1 mom.** Mikäli lääkärin/hammaslääkärin säännöllisen työajan työvuoroja sijoittuu maanantaista torstaihin klo 17–20 tai perjantaisin klo 17–18 maksetaan laajennetun toiminnan korvauksena:
- 5–6 % tehtäväkohtaisesta palkasta, jos työvuoroja on 1–2
  - 7–9% tehtäväkohtaisesta palkasta, jos työvuoroja on 3–5 kalenterikuukaudessa.

Tällaisia työvuoroja voi olla enintään viisi kertaa kalenterikuukaudessa.

Soveltamisohje

Päivystys ja kiirevastaanotto eivät ole tässä pykälässä tarkoitettua työtä.

Laajennetun toiminnan korvauksen suuruutta määriteltessä otetaan huomioon se, kuinka usein säännöllistä työaika sijoitetaan em. kellon**aika**rajojen jälkeen.

Laajennetun toiminnan korvaus on osa varsinaista palkkaa. Työkokemuksilisa lasketaan tehtäväkohtaisen palkan ja laajennetun toiminnan korvauksen yhteenlasketusta summasta.

Lisäksi maksetaan KVTES:n III luvun 19 §:n 1 momentin mukainen iltatyökorvaus.

Säännöllisen työajan ylittäviltä tunneilta maksetaan lisä- tai ylityökorvaukset (LS III luvun 10 §).

Suoritepalkkiot ks. liitteet 1–4.

Laajennetun toiminnan korvauksen maksamisen perusteet on tarkoituksenmukaista selvittää yhteisesti luottamusmiehen kanssa. Korvauksen luonteen vuoksi asiasta ei käydy virallisia paikallisneuvotteluja.

Tämän pykälän mukainen korvaus ei koske liitettä 5.

22 | Erinäiset määräykset palkkauksesta

III Työaika

Sovellettavat määräykset

1 § KVTES:n työaikaluvun sovellettavat määräykset

Tämän sopimuksen lisäksi sovelletaan KVTES:n työaikaluvun (III luku) seuraavia määräyksiä:

KVTES pykälä	KVTES asia	Poikkeukset KVTES:n soveltamisesta
1 §	Työajan tehokkaan käytön periaate	
3 §	Työaikamääräyksistä poikkeaminen	
4 §:n 2 mom.	Eräitä erityistilanteita	
12 §	Vuorokauden ym. alkaminen	
18 § ja 19 §:n 1 ja 2 mom.	Epämukavan työajan korvaukset	KVTES:ssa määrättyjä korvauksia ei suoriteta päivystykseen määrätylle eikä liitteessä tarkoitettua kliinistä lisätyötä tekeväälle, ks. erikseen määräykset liitteissä.
20 §	Työaikakorvausten yleiset suorittamisedellytykset	
21 §	Työaikakorvausten suorittamista koskevat rajoitukset	Johtavassa asemassa olevalle suoritetaan päivystyksestä ja kliinisestä lisätyöstä liitteissä määrätty korvaukset, ks. jäljempänä 11 §.
27 §	Työajan tasoittumissuunnitelma	Ks. lisäksi työaika-asiakirjoja koskeva 15 §:n määräys jäljempänä.
30 §	Työaikapankki	
31 §	Liukuva työaika	
32 § 1 mom.	Liukuvan työajan ehdot	
33 §	Säännöllisen työajan ylittävän tai alittavan kertymän rajat (saldokertymät)	
34 §	Lisä- ja ylityö liukuvassa työajassa	Lisä- ja ylityökorvaukset määräytyvät tämän luvun 8 ja 10 pykälien mukaan
35 §	Palvelussuhteen päättyminen liukuvassa työajassa	

Säännöllisen työajan määräykset

2 § Säännöllinen työaika

1 mom. Määräyksen soveltamisrajoitus

Tämän pykälän määräystä ei sovelleta liitteen 5 praktikkoeläinlääkäreihin.

2 mom. Täysi säännöllinen työaika

Sopimuksen piiriin kuuluvien säännöllinen työaika on 38 tuntia 15 minuuttia viikossa tai keskimäärin em. tuntimäärä viikossa työaikajaksossa, jonka aikana säännöllinen työaika ennalta laaditun työvuoroluettelon mukaan tasoittuu em. viikkotuntimäärään. Tasoittumisjakson enimmäispituus on 52 viikkoa.

3 mom. Arkipyhän sisältävän työviikon tai työaikajakson säännöllinen työaika

Pitkäperjantain, toisen pääsiäispäivän, helatorstain ja juhannusaaton sisältävillä sekä niillä viikoilla tai työaikajaksoilla, joilla uudenvuodenpäivä, loppiainen, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä tai tapaninpäivä sattuu muuksi päiväksi kuin lauantaiksi tai sunnuntaiksi, työviikon tai työaikajakson säännöllinen työaika on 7 tuntia 39 minuuttia lyhyempi tai, mikäli samalle työaikajaksolle sattuu kaksi tai useampi edellä mainituista arkipyhistä, kutakin yllämainittua arkipyhää kohden em. tuntimäärää lyhyempi.

Osa-aikatyöaika lyhennetään tällaisella työviikolla/työaikajaksolla kutakin työaika lyhentävää arkipyhää kohti vastaavalla osuudella em. 7 tunnista 39 minuutista kuin viranhaltijan/**työntekijän** osa-aikatyöaika on 2 momentin mukaisesta työajasta.

Tätä momenttia ei sovelleta, jos palvelussuhde ei kestä yhtään täyttä 2 momentissa tarkoitettua työviikkoa/työaikajaksoa.

4 mom. Terveyskeskuksen ja sairaalan Lääkärien ja hammaslääkärien sekä muiden kuin praktikkoeläinlääkärien säännöllinen työaika keskeytyneellä työviikolla/työaikajaksolla

Mikäli työviikko tai työaikajakso keskeytyy virkasuhteen/**työsuhteen** alkamisen tai päättymisen, vuosiloman, lomarahavapaan, virka-**/työvapaa**n, kursseihin osallistumisen (virka-**/työvapaa** tai virkamatkamääräys) tai päivystysvapaan johdosta, määräytyy säännöllinen työaika seuraavasti:

- 1 Kun keskeytys ei ole ollut tiedossa työvuoroluetteloa laadittaessa, lyhenee säännöllinen työaika sillä tuntimäärällä, joka oli merkitty työvuoroluetteloön keskeytyspäivien ajaksi.

- 2 Kun keskeytys on ollut tiedossa työvuoroluetteloa laadittaessa, säännöllinen työaika lyhenee keskeytyspäivää kohden 7 tunnilla 39 minuutilla edellyttäen, että keskeytyspäivä olisi muutoin ollut viikossa työpäivä. Osa-aikaisella viranhaltijalla/**työntekijällä** säännöllinen työaika lyhenee keskeytyspäivää kohden vastaavalla osuudella kuin viranhaltijan/**työntekijän** osa-aikatyöaika on 2 momentin mukaisesta työajasta.

Soveltamisohje

Mikäli keskeytys on tiedossa työvuoroluetteloa laadittaessa, katsotaan työpäiviksi maanantai–perjantai riippumatta siitä, miten viranhaltija/**työntekijä** muuten työskentelee. Keskeytysaikaan sisältyvä arkipyhä katsotaan työpäiväksi, jolloin säännöllistä työaika ei lyhennetä 3 momentin mukaisella arkipyhälyhennyksellä. Arkipyhä lyhentää säännöllistä työaika 3 momentin mukaisesti silloin, kun se on keskeytyksen ulkopuolella.

Päivystysvapaalla tarkoitetaan 11 §:ssä tarkoitettujen päivystyskorvausten vapaa-aikakorvausta.

Mikäli koulutus tai kursseille osallistuminen on työajaksi luettavaa aikaa, se ei aiheuta 4 mom. mukaista keskeytystä.

Ks. lisäksi työvuoroluettelon suunnittelusta työaikaluvun soveltamisohjeliite.

Esimerkki 1

Terveyskeskuksen lääkärin/hammaslääkärin työvuoroluettelo laaditaan kolmen viikon työaikajaksoksi, jonka ensimmäiseen viikkoon sisältyy pitkäperjantai. Hän on vuosilomalla/virka-**/työvapaalla** koko ensimmäisen viikon ja päivystysvapaalla toisen pääsiäispäivän sisältävällä viikolla tiistain ja keskiviikon. Kolmen viikon säännöllinen työaika on 114 tuntia 45 minuuttia – 38 tuntia 15 minuuttia (vuosilomaviikko) – 7 tuntia 39 minuuttia (toinen pääsiäispäivä) – 15 t 18 minuuttia (7 t 39 min + 7 t 39 min, päivystysvapaapäivät, jotka muutoin olisivat olleet työpäiviä) = 53 tuntia 33 minuuttia.

Esimerkki 2

- Osa-aikainen (työaika 90 t / 3 vk) on kolmen viikon työaikajaksossa yhden viikon virka-**/työvapaalla**. Jakson säännöllistä työaika alennetaan virka-**/työvapaata** vastaavasti eli 60 tuntiin.
- Osa-aikainen on vuosilomalla osan viikkoa. Jakson säännöllistä työaika alennetaan vuosiloma-aikaa vastaavasti. Jos osa-aikatyötä tekevä työskentelee esimerkiksi vain 2–3 päivänä viikossa, pyritään vuosiloma antamaan mahdollisuuksien mukaan täysinä viikkoina.
- Osa-aikainen sairastuu yllättäen. Jakson säännöllinen työaika alenee sairastumispäiville merkittävät tunteja vastaavasti.

- Osa-aikaisella on keskeytyneellä työaikajaksolla arkipyhä. Jakson säännöllistä työaikaa alennetaan keskeytystä vastaavasti sekä suhteutetun arkipyhälyhennyksen määrällä.

Esimerkki 3

Osa-aikaisen viranhaltijan/**työntekijän** säännöllinen työaika on 3 viikon työaikajaksossa 90 tuntia (keskimäärin 30 tuntia viikossa = 78,43 % täydestä työajasta)¹. Hän on ennalta tiedetysti vuosilomalla ensimmäisen viikon² ja kaksi päivää toisella viikolla³. Kolmannen viikon perjantaina hän sairastuu yllättäen, jolloin hänellä olisi ollut 6 tunnin työvuoro⁴.

Työaikajakson säännöllinen työaika on $90 t^1 - 30 t^2 - 6 t^3 - 6 t^3 - 6 t^4 = 42 t$, joka on samalla lisätyöraja. Työaikajakson säännöllinen työaika ja lisätyöraja lasketaan seuraavasti: $(78,43 \% ((3 \times 38 t 15 \text{ min})^1 - 38 t 15 \text{ min}^2 - 7 t 39 \text{ min}^3 - 7 t 39 \text{ min}^3)) - 6 t^4 = 42 t$.

---

5 mom. Säännöllisen työajan sijoittelu sopimuskaudella ~~1.4.2020-1.5.2022~~ **30.4.2025** ~~28.2.2022~~

Työnantaja päättää säännöllisen työajan tarkoituksenmukaisesta sijoittelusta arkipäiville maanantaista torstaihin klo 7.30–20 ja perjantaina klo 7.30–18, siten kuin palvelujen saatavuus, resurssien parempi hyödyntäminen tms. syy tätä edellyttää.

Kun työnantaja valmistele tai aikoo muuttaa säännöllisen työajan järjestelyjä, työnantajan edustajan on käytävä läpi yhdessä luottamusmiehen kanssa yksikön/klinikan resurssitilanne, työjärjestelyt ym. asiaan vaikuttavat seikat ja varattava luottamusmiehelle tilaisuus esittää mielipiteensä.

Soveltamisohje

Työaikaluvun 2 § 5 momentti on voimassa määräajan ~~1.4.2020-28.2.2022~~. Määräystä sovelletaan liitteiden 1–4 piirissä oleviin lääkäreihin ja hammaslääkäreihin.

~~Ennen kello 8 voidaan sijoittaa säännöllistä työaikaa vain, mikäli ennen potilaan vastaanottoaikaa, leikkausta tms. varsinaista kliinistä työtä on tarpeen tehdä valmistelevia työtehtäviä.~~

Päivystys ja kiirevastaanotto eivät ole tässä pykälässä tarkoitettua työtä.

Työaikajärjestelyjen lähtökohtana on aina toiminnan vaatimukset ja palvelujen mitoittaminen vastaamaan tarvetta. Viranhaltijoiden ja **työntekijöiden** työaikojen sijoittelussa on huomioitava myös muun tarvittavan henkilöstön työaikojen ja tukipalvelujen yhteensovittaminen ja käytettävissä olevat muut resurssit (esimerkiksi tilat ja laitteet). Palvelujen tarve voi muuttua ja vaikuttaa myös säännöllisen työajan järjestämistapoihin.

Säännöllinen työaika pyritään yleensä sijoittamaan mahdollisimman tasaisesti työviikon tai työaikajakson eri työpäiville, jollei toiminta tai viranhaltijan/**työntekijän** työajan ja vapaa-ajan suhde muuta edellytä.

Päivittäistä säännöllistä työaikaa ei ole sopimuksessa määrätty.

Työpäivien määrä voi vaihdella eri viikoilla. Jollei toimintojen luonne muuta vaadi, viranhaltijan/**työntekijän** säännöllinen työaika sijoitetaan viidelle työpäivälle viikossa.

Osa-aikatyötä tekeville työnantaja on voinut hyväksyä työajan sijoittelusta erilaisia työaika- ja vapaajaksoja. Tällöin työaikajakson tulee olla riittävän pitkä keskimääräisen työajan tasaamiseksi.

Viranhaltijalla on säännöllisen työajan järjestelystä riippumatta päivystysvelvollisuus.

Lepoajat ja rajoitukset yötyöhön

3 § Päivittäinen lepoaika (ruokailutauko)

1 mom. Terveyskeskuksen ja sairaalan lääkärit ja hammaslääkärit sekä muut kuin praktikkoeläinlääkärit

Viranhaltijalle/**työntekijälle** annetaan vähintään puolen tunnin pituinen työaikaan kuulumaton ruokailutauko tai hänen niin halutessaan tilaisuus ateriointiin työaikana työpaikalla tai työnantajan osoittamassa asianomaisen laitoksen ruokasalissa tms. siten, ettei järjestelystä aiheudu häiriötä työn kululle tai suoritettaville palveluksille ja että ruokailusta aiheutuva työstä poissaolo kestää enintään 15–20 minuuttia.

Jos työrupeaman pituus ylittää 10 tuntia, viranhaltijalle/**työntekijälle** on annettava edellä mainitun tauon lisäksi tilaisuus ruokailla työajalla 15–20 minuutin ajan kahdeksan tunnin työskentelyn jälkeen.

Soveltamisohje

Työaikaan kuulumattoman ruokailutauon aikana viranhaltija/**työntekijä** saa esteettömästi poistua työpaikalta esim. terveyskeskuksesta tai sairaalasta. Sitä vastoin hän ei voi poistua työpaikalta työaikana – ei siis myöskään työaikaan kuuluvan ruokailutauon aikana – muutoin kuin viranhaltijalle/**työtehtäviin** liittyvissä asioissa tai poikkeuksellisesti esimiehen luvalla.

Lepoaikoja (ruokailutaukoa) ei ole välttämätöntä määrätä pidettäväksi tietyinä kellonaikana, vaan voidaan menetellä esimerkiksi siten, että lepoaika pidetään tiettyjen kellonaikojen välisenä aikana silloin kun se on virka-**työtehtävien** kannalta tarkoituksenmukaisinta, jolloin tarkan ajankohdan määrää asianomainen esimies tai viranhaltija/**työntekijä** itse.

2 mom. Muut sopimuksen piiriin kuuluvat

Muiden kuin edellä 1 momentissa mainittujen viranhaltijoiden/**työntekijöiden**, joiden säännöllinen työaika on sopimuksessa määrätty, päivittäinen lepoaika määräytyy KVTES:n työaikaluvun 25 §:n 1 momentin mukaan.

4 § Palautumistauko

Viranhaltijalle/**työntekijälle** järjestetään päivittäin yksi 10 minuutin pituinen tauko (esimerkiksi kahvitauko), joka luetaan työaikaan ja jonka aikana viranhaltija/**työntekijä** ei saa poistua työpaikalta. Tauon järjestämisestä ei saa aiheutua häiriötä työn kululle tai suoritettaville palveluille. Taukoa ei saa sijoittaa työvuoron/työpäivän alkuun tai loppuun eikä päivittäisen lepoajan yhteyteen.

5 § Vuorokausilepo

- 1 mom.** Viranhaltijalle/**työntekijälle** on annettava jokaisen työvuoron alkamista seuraavan 24 tunnin aikana vähintään 11 tunnin keskeytymätön lepoaika- **vapaamuotoisena päivystyksenä tehtyä työtä lukuun ottamatta.**

Soveltamisohje

~~Vuorokausilepo on pääsääntöisesti annettava 1 momentin mukaan.~~

Päivystysasetuksessa (583/2017) säädetään kiireellisen hoidon antamisesta ja päivystyksen järjestämisestä. Näiden velvoitteiden täyttäminen voi edellyttää sitä, että vuorokausilepoa lyhennetään käytettävissä olevat resurssit huomioiden tämän pykälän 2 **tai 3** momentin edellytyksin.

Ks. työpaikkapäivystyksen jälkeisen työpäivän suunnitteleminen vapaaksi 17 §.

- 2 mom.** Vuorokausilepo voidaan ~~poikkeuksellisesti~~ suunnitella 11 tuntia lyhyemmäksi **alla olevin seuraavin edellytyksin jos päivystysjärjestelyjä ja muuta toimintaa ei saada muutoin tarkoituksenmukaisesti järjestettyä.:**
- a. viranhaltijalla/**työntekijällä** on mahdollisuus työrupeaman aikana klo 23–8 välillä vähintään 3 tunnin keskeytymättömään lepoon tai
  - b. kyse on yhteispäivystyksen työpaikkapäivystyksestä tai jaetusta työpaikkapäivystyksestä enintään klo 23 saakka

~~ja päivystysjärjestelyjä ja muuta toimintaa ei saada muutoin tarkoituksenmukaisesti järjestettyä.~~

Soveltamisohje

Määräyksessä yhteispäivystyksen työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan terveydenhuoltolain 50 §:ssä ja päivystysasetuksen (583/2017) 2 §:ssä tarkoitettua perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä sekä terveyskeskusten mahdollisia omia kiirevastaanottoja (viittauserä).

Jaetulla työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan sekä päivystysvuoron jakamista kahteen osuuteen (ns. ilta- ja yöpäivystys) että myös ilta-ajan päivystykseen käytettävää lisäresurssia, jolla pyritään helpottamaan

yöpäivystyksen potilaskuormaa. Esimerkkinä viimeksi mainitusta on tilanne, jossa kumpikin päivystäjä on ensin työskennellyt säännöllisen työaikansa ja jäänyt tämän jälkeen päivystämään. Toinen päivystäjä työskentelee klo 23 asti tämän momentin b-poikkeuksen mukaisesti ja toinen päivystäjä päivystää seuraavaan aamuun asti a-poikkeuksen mukaisesti.

Työnantajan edustajan on käytävä läpi yhdessä luottamusmiehen kanssa yksikön/klinikan resurssitilanne, työjärjestelyt ym. asiaan vaikuttavat seikat ja varattava luottamusmiehelle tilaisuus esittää mielipiteensä. Tarkastelu tehdään, jos palvelujen järjestämisessä tapahtuu olennainen muutos, jolla on vaikutusta työvuorojärjestelyihin.

Soveltamisohje

Tämän momentin a-kohdassa tarkoitettu kolmen tunnin keskeytymätön lepo voi rikkoutua vain, mikäli potilaan hoito tai hoidon tarpeen arviointi välttämättä edellyttää lääkärin läsnäoloa eikä käytettävissä ole muuta terveydenhuollon ammattihenkilöä, joka voi hoidon tai hoidontarpeen arvion toteuttaa. Kolmen tunnin yöaikaisen levon toteutumista tulee seurata ja ryhtyä toimenpiteisiin sen varmistamiseksi.

---

3 mom.

Mikäli 1 ja 2 momenttien mukaisten lepoaikojen yhteensovittaminen päivystysjärjestelyiden kanssa todetaan työyksikön toiminnan kannalta epätarkoituksenmukaisiksi, voi työnantaja ja henkilöstön edustaja paikallisesti sopien (pääsopimus 13 §) ottaa käyttöön liitesopimuksen 1 tai 2 mukaisen päivystysjärjestelyn. Järjestelyn tulee täyttää kunkin liitesopimuksen mukaiset edellytykset, mutta muutoin päivystys voidaan järjestää yhdessä sopien paikalliset tai yksikkökohtaiset tarpeet huomioiden.

- 3 4 mom.** Viranhaltijalle/**työntekijälle** on annettava saamatta jäänyt vuorokausilepo korvaavana lepoaikana seuraavan vuorokausilevon yhteydessä. Jos se ei ole työn järjestelyistä johtuvista painavista syistä mahdollista, korvaava lepoaika on annettava niin pian kuin se on mahdollista, kuitenkin 14 vuorokauden kuluessa. Korvaava lepoaika on annettava yhdenjaksoisena, eikä sitä saa sijoittaa vapaamuotoisen päivystyksen, viikkolevon tai päivittäisen lepotauon ajalle.

Esimerkki (1 mom.)

Lääkäri työskentelee säännöllisenä työaikana maanantaina klo 8–15.30, jonka jälkeen hän päivystää iltapäivystyksenä klo 15.30–21. Seuraava työpäivä alkaa tiistaina normaalisti klo 8. 11 tunnin vuorokausilepo on annettu tarkasteluvälillä klo 8–8.

Esimerkki (1 mom.)

Lääkäri työskentelee säännöllisenä työaikana tiistaina klo 8.30–16, jonka jälkeen hän on vapaamuotoisena päivystäjänä klo 16 – ke klo

8.30 ja työssä jälleen säännöllisenä työaikana ke 8.30–16. Aktiivivaikeaa vapaamuotoisen päivystyksen aikana on klo 16–19, klo 21–0, klo 1–2. Vuorokausilevon tarkastelujakso on klo 8.30–8.30. Tuona aikana lepoa on yhteensä 9,5 tuntia eli korvaavana lepoaikana tulee antaa 1,5 tuntia. Se annetaan seuraavan vuorokausilevon yhteydessä (11 + 1,5 tuntia) ke klo 16 – to klo 8.30 (16,5 tuntia).

Esimerkki (2 mom. a-kohta)

Kiireellisen hoidon turvaamiseksi edellytyksenä on, että lääkäri päivystää työpaikalla. Työpaikkapäivystyksen aktiiviyö sijoittuu yleensä päivystyksen alkupäähän. Aamuyö on useimmiten rauhallisempaa, jonne sijoitetaan vähintään 3 tunnin lepo. Työpaikkapäivystys luetaan kuitenkin kaikkien päivystystuntien osalta työajaksi. Lääkäri työskentelee maanantaina klo 8–15.30 säännöllisenä työaikana, jonka jälkeen hän päivystää klo 15.30 lähtien tiistaiamuun ja raporttien antamisen jälkeen päättää työskentelyn klo 10. Vuorokausilepo (11 tuntia) ma-ti klo 8–8 jää saamatta kokonaan, vaikka päivystäjä saa yhdenjaksoisen 3 tunnin levon klo 3–6. Seuraava työpäivä alkaa keskiviikkona klo 8. Vuorokausilepo (11 tuntia) tiistain työskentelyn jälkeen sekä maanantain korvaava lepoaika (11 tuntia) annetaan ti klo 10 – ke klo 8 (22 tuntia).

Esimerkki (2 mom. b-kohta)

Lääkäri työskentelee säännöllisenä työaikana maanantaina klo 9–15.30, jonka jälkeen hän siirtyy yhteispäivystykseen päivystämään iltapäivystyksenä klo 15.30–23. Seuraava työpäivä alkaa tiistaina klo 8.00. 11 tunnin vuorokausilevosta jää saamatta 2 tuntia, jotka annetaan välittömästi seuraavan vuorokausilevon yhteydessä (11 tuntia + 2 tuntia), joka alkaa tiistaina klo 17 ja päättyy keskiviikkona klo 7.30 (14,5 h).

---

6 § Viikkolepo

Noudatetaan KVTES:n työaikaluvun 24 §:n 1 ja 5 momentin määräyksiä, mikäli se on mahdollista perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon toimintojen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta.

KVTES:n työaikaluvun 24 §:n 3 momentissa määrätyn lisäksi voidaan sopimuksen piiriin kuuluva määrätä päivystämään tai kutsua työhön viikkolevon tai muun vapaapäivänsä aikana, mikäli se on perusteltua toimintojen tehokkaan toteuttamisen ja potilasturvallisuuden kannalta. Lääkäriillä/hammaslääkäriillä on kuitenkin oikeus saada mahdollisesti saamatta jääneestä viikkolevosta KVTES:n työaikaluvun 24 §:n 4 momentissa määrätty korvaus, joka voidaan suorittaa lääkärin/hammaslääkärin suostumuksella myös rahana.

Soveltamisohje

1 Viikkolevon suunnittelu

Sopimusmääräysten lähtökohtana on viisipäiväisen työviikon periaate. Jotta vapaapäivät tulevat asianmukaisesti annetuiksi, otetaan vapaapäiväjärjestelyt huomioon jo työvuoroluetteloa laadittaessa. Vapaapäiviä ovat myös esim. arkipyhät ja päivystyskorvauksena annetut vapaat. Esim. viikkolepo pyritään turvaamaan siten, ettei samaa lääkäriä määrätä päivystämään koko viikonloppua. Muutoinkin työaikajakson työ- ja päivystysjärjestelyjä

suunniteltaessa tulisi huolehtia siitä, että jaksoon sisältyy myös sellaisia vapaapäiviä, jona viranhaltija/~~työntekijä~~ on vapaa virka-~~työ~~tehtävistään ja päivystysvelvollisuudestaan.

Viikkolepo tarkoittaa sitä, että viranhaltijalle/~~työntekijälle~~ annetaan kalenteriviikon aikana 35 tunnin/keskimäärin 35 tunnin yhtäjaksoinen vapaa, jona aikana hän ei ole tehnyt työtä (esim. säännöllistä työaikaa tai vapaamuotoisen päivystyksen aikana aktiivisuutta tai puhelin- tai muuta etäkonsultaatiota). Viikkolepo voidaan järjestää joko siten, että jokaiseen kalenteriviikkoon sisällytetään vähintään 35 tunnin yhtäjaksoinen vapaa tai että viikkolepo annetaan keskimääräisenä 14 vuorokauden ajanjaksossa siten, että yhtäjaksoinen vapaa-aika on kummallakin viikolla vähintään 24 tuntia, ja toisen viikon vapaan pituus on ensimmäisen viikon vapaan pituus vähennettynä 70 tunnista, esim. 1 viikolla 24 tuntia ja 2 viikolla 46 tuntia tai 1 viikolla 30 tuntia ja 2 viikolla 40 tuntia (yhteensä viikkolepo on siis 70 tuntia). Viikkolepo 35 tuntia voi muodostua 11 tunnin vuorokausilevosta ja vähintään 24 tunnin erillisestä viikkolevosta.

Työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuden piiriin kuuluu päättää, kumpaa järjestelmää viikkolevon antamisesta noudatetaan. Viikkolevon antaminen keskimääräisenä ei edellytä säännönmukaisuutta eikä pysyvyyttä, vaan viikkolepo voidaan antaa keskimääräisenä myös tilapäisesti. Selvyyden vuoksi on viikkolevon antamista koskevat yleiset periaatteet, mm. kumpaa järjestelmää lähtökohteisesti noudatetaan, syytä sisällyttää työvuoroluetteloiden laatimista koskeviin yleisohjeisiin.

Viikkolevon tulee olla viranhaltijan/~~työntekijän~~ tiedossa etukäteen, mutta työvuoroluetteloon sitä ei tarvitse merkitä erikseen, vaan se ilmenee välillisesti työvuorojen alkamisesta ja päättymisestä. Viikkolepo voi sisältyä osaksi edelliseen ja osaksi seuraavaan kalenteriviikkoon, jolloin viikkolepo katsotaan sen kalenteriviikon viikkolevoksi, johon enin osa viikkolevosta kohdistuu.

Työnantajalla on oikeus tarvittaessa yksipuolisesti muuttaa suunnitellun viikkolevon antamisajankohtaa. Tämä voi tulla kyseeseen esim. silloin, kun viranhaltija/~~työntekijä~~ joutuu suunnitellun viikkoleponsa tai päivystyksen aikana työhön. Viikkolevoksi tai sen osaksi katsotaan tällöin pisin saatu yhtenäinen vapaa-aika.

Mikäli viranhaltija/~~työntekijä~~ ei ole ollut työssä koko viikkoa mm. vuosiloman, virka-~~työ~~vapaan tai työaikakorvausvapaiden vuoksi siten, että poissaolo on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 35/keskimäärin 35 tuntia, katsotaan viikkolepo annetuksi.

Sairausloma~~poissaolo~~ ja tilapäinen hoitovapaa eivät ole tässä tarkoitettua viikkolepoa.

2 Viikkolevon menettämiskorvaus

Jos (työaikalain alainen) viranhaltija/~~työntekijä~~ joutuu viikkolevon aikana työhön, katsotaan pisin yhtenäinen saatu vapaa viikkolevoksi tai sen osaksi ja viikkolevon saamatta jääneestä osasta eli siltä ajalta kuin viikkolevon aikana on jouduttu tekemään työtä, suoritetaan KVTES:n 24 §:n 4 mom. määrätty viikkolevon menettämiskorvaus.

Esim. jos on suunniteltu 24 tunnin vapaa, jonka kuluessa on tehty ensin 2 tuntia ja sitten 1 tunti eli yhteensä 3 tuntia, suoritetaan menettämiskorvaus 3 tunnilta (työn tekemiseen käytettyä aikaa ei pyöristetä ylös eikä alaspäin korvausta suoritettaessa). Jos suunnitellusta viikkolevosta on keskeytyksen ulkopuolella eli työn tekemisen päätyttyä vielä jäljellä aikaa, viikkolepo jatkuu keskeytyksen jälkeen (levon keskeytyksestä ei seuraa, että keskeytyksen lisäksi koko sen jälkeisestä ajasta tulisi suoritettavaksi viikkolevon menettämiskorvaus).

6 § Viikkolepo

1 mom.

Työaika on järjestettävä niin, että viranhaltija/työntekijä saa kerran kalenteriviikossa vähintään 35 tuntia kestävänsä keskeytymättömän vapaa-ajan, joka on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava sunnuntain yhteyteen. Viikkolepo 35 tuntia voi muodostua 11 tunnin vuorokausilevosta ja vähintään 24 tunnin erillisestä viikkolevosta.

Viikkolepo voidaan järjestää keskimäärin 35 tunniksi 14 vuorokauden ajanjakson aikana. Viikkolevon tulee olla kuitenkin vähintään 24 tuntia viikossa.

Viranhaltijan/työntekijän säännöllinen työaika suunnitellaan lähtökohtaisesti viidelle työpäivälle viikossa. Työvuorot suunnitellaan siten, että viranhaltijalle/työntekijälle pyritään antamaan kaksi peräkkäistä vapaapäivää viikon aikana, jotka mahdollisuuksien mukaan ovat lauantai ja sunnuntai.

Soveltamisohje

Työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuden piiriin kuuluu päättää, kumpaa järjestelmää viikkolevon antamisesta noudatetaan. Viikkolevon antaminen keskimääräisenä ei edellytä säännönmukaisuutta eikä pysyvyyttä, vaan viikkolepo voidaan antaa keskimääräisenä myös tilapäisesti. Selvyyden vuoksi on viikkolevon antamista koskevat yleiset periaatteet, mm. kumpaa järjestelmää lähtökohtaisesti noudatetaan, syytä sisällyttää työvuoroluetteloiden laatimista koskeviin yleisohjeisiin.

Viranhaltijalle/työntekijälle annetaan kalenteriviikon aikana 35 tunnin/keskimäärin 35 tunnin yhtäjaksoinen vapaa, jona aikana hän ei ole tehnyt työtä (esim. säännöllistä työaikaa tai vapaamuotoisen päivystyksen aikana aktiiviyötä tai puhelin- tai muuta etäkonsultaatiota). Viikkolepo voidaan järjestää joko siten, että jokaiseen kalenteriviikkoon sisällytetään vähintään 35 tunnin yhtäjaksoinen vapaa tai että viikkolepo annetaan keskimääräisenä 14 vuorokauden ajanjaksossa siten, että yhtäjaksoinen vapaa-aika on kummallakin viikolla vähintään 24 tuntia, ja toisen viikon vapaan pituus on ensimmäisen viikon vapaan pituus vähennettynä 70 tunnista, esim. 1 viikolla 24 tuntia ja 2 viikolla 46 tuntia tai 1 viikolla 30 tuntia ja 2 viikolla 40 tuntia (yhteensä viikkolepo on siis 70 tuntia). Viikkolepo 35 tuntia voi muodostua 11 tunnin vuorokausilevosta ja vähintään 24 tunnin erillisestä viikkolevosta.

Viikkolevon tulee olla viranhaltijan tiedossa etukäteen, mutta työvuoroluetteloon sitä ei tarvitse merkitä erikseen, vaan se ilmenee välillisesti työvuorojen alkamisesta ja päättymisestä. Viikkolepo voi sisältyä osaksi edelliseen ja osaksi seuraavaan kalenteriviikkoon, jolloin viikkolepo katsotaan sen kalenteriviikon viikkolevoksi, johon enin osa viikkolevosta kohdistuu.

Mikäli viranhaltijalle/työntekijälle suunnitellaan säännöllisen työajan lisäksi

työpaikka- tai vapaamuotoista päivystystä tai kliinistä lisätystä, vaikuttaa se viikkolevon antamiseen. Työaikajakson työ- ja päivystysjärjestelyjä suunniteltaessa tulisi huolehtia siitä, että jaksoon sisältyy myös sellaisia vapaapäiviä, jona viranhaltija/työntekijä on vapaa virka-/työtehtävistään ja päivystysvelvollisuudestaan. Vapaapäiväjärjestelyt otetaan huomioon jo työvuoroluetteloa laadittaessa, jotta vapaapäivät tulevat asianmukaisesti annetuiksi. Ks. säännöllisen työajan, päivystyksen suunnittelusta 15 §:n 1 mom.

Pääperiaate on, että viikkolepo pyritään turvaamaan siten, ettei samaa lääkäriä määrätä päivystämään koko viikonloppua. Kuitenkin erityisesti paljon päivystävillä aloilla huomiota tulee kiinnittää siihen, että lääkärille turvataan työstä vapaita viikonloppuja. Joissakin päivystyspisteissä päivystysjärjestelyt voivatkin poiketa pääperiaatteesta. Tällöin kyse on siitä, onko sama lääkäri työssä useampana viikonloppuna vai onko järjestely sellainen, että lääkärillä on harvempina viikonloppuina työpaikkapäivystystä, mutta viikkolepo jää viikonlopulta vajaaksi.

Mikäli viranhaltija ei ole ollut työssä koko viikkoa mm. vuosiloman, virkavapaan tai työaikakorvausvapaiden vuoksi siten, että poissaolo on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 35/keskimäärin 35 tuntia, katsotaan viikkolepo annetuksi. Vapaapäiviä ovat myös esim. arkipyhät ja päivystyskorvauksena annetut vapaat. Sairauspoissaolo ja tilapäinen hoitovapaa eivät ole tässä tarkoitettua viikkolepoa.

Työnantajalla on oikeus tarvittaessa yksipuolisesti muuttaa suunnitellun viikkolevon antamisajankohtaa. Tämä voi tulla kyseeseen esim. silloin, kun viranhaltija joutuu suunnitellun viikkoleponsa tai päivystyksen aikana työhön.

Esimerkki 1

Lääkärin päivystysvuoro sunnuntaina tulee suunnitella alkamaan ja päätymään siten, että sitä ennen on voitu antaa sekä perjantain työrupeaman (säännöllinen työaika tai säännöllinen työaika + työpaikkapäivystys) jälkeinen vuorokausilepo että 24 tunnin viikkolepo. Esimerkiksi päivystysvuoro sunnuntaina klo 8–20. Perjantaina työvuoro on päättynyt klo 16. Sen jälkeen 11 tunnin vuorokausilepo ja 24 tunnin viikkolepo. Tällöin tulee annetuksi viikkolepo 35 tuntia myös kokonaisuudessaan.

Esimerkki 2

Lääkärin päivystysvuoro lauantaina tulee suunnitella alkamaan ja päätymään siten, että sen jälkeen voidaan antaa sekä vuorokausilepo että 24 tunnin viikkolepo. Tällöin on hyvä huomioida, että viikkolepo voi sisältyä osaksi edelliseen ja osaksi seuraavaan kalenteriviikkoon, jolloin viikkolepo katsotaan sen kalenteriviikon viikkolevoksi, johon enin osa viikkolevosta kohdistuu. Tämä tarkoittaa, että osa viikkolevosta voi sijoittua myös maanantaille ja siis seuraavan kalenteriviikon puolelle. Esimerkiksi lauantaina päivystysvuoro klo 9–21. Sen jälkeen 11 tunnin vuorokausilepo ja 24 tunnin viikkolepo. Maanantaina työvuoro alkaa klo 8. Tällöin tulee annetuksi viikkolepo 35 tuntia myös kokonaisuudessaan.

2 mom. Viikkolevon pääsäännöstä poikkeaminen

Jos pääsäännöstä joudutaan poikkeamaan, lääkäri/hammaslääkäri voidaan määrätä suunnitellusti tai yllättäen päivystämään tai kutsua työhön viikkolevon aikana, mikäli se on perusteltua toimintojen tarkoituksenmukaisen järjestämisen ja potilasturvallisuuden kannalta.

Soveltamisohje

Sopimusmääräys antaa mahdollisuuden poiketa viikkolepomääräyksestä sekä suunnitellusti että yllättäen.

Tilanne voi olla sellainen, että toimintojen järjestäminen potilasturvallisesti ei mahdollista viikkolevon toteutumista lainkaan. Myös toimintojen tarkoituksenmukainen järjestäminen voi olla perusteena viikkolevosta poikkeamiselle, jolloin otetaan huomioon työ- ja päivystysjärjestelyjen kokonaisuus ja turvataan paljon päivystävälle lääkärille pidempi lepoaika 14 vuorokauden ajanjaksolla. Viikkolepo voi näissä tapauksissa jäädä suunnitellusti alle 24 tunnin. Ks. esimerkki 3.

Myös yllättävästä työrupeamasta voi seurata, että viikkolepo jää saamatta kokonaan tai osittain. Tyypillisesti kysymys on tällöin vapaamuotoisesta päivystyksestä tilanteessa, jossa viikon täyden säännöllisen työajan (ja työpaikkapäivystyksen) päälle lääkäri/hammaslääkäri on viikonlopun vapaamuotoisessa päivystyksessä ja työhön kutsuja tulee siten, että 24 tunnin viikkolepo jää saamatta. Kyse voi olla myös esim. yllättävästä työpaikkapäivystysvuorosta tai muusta työhön kutsusta esim. hätätyöstä. Poikkeuksellisesti myös päivystyksen ruuhkautuminen voi uhata potilasturvallisuutta. Em. tilanteissa viikkolepo on suunniteltu normaalisti, mutta yllättävän muutoksen myötä se jää saamatta.

Lääkärillä/hammaslääkärillä on oikeus korvaukseen viikkolevon menettämisestä siten, kun LS III luvun 6 §:n 3 momentissa todetaan, mikäli viikkolepo on jäänyt saamatta.

Esimerkki 3

Lääkäri työskentelee ma-pe säännöllisenä työaikana 38 tuntia 15 minuuttia. Perjantaina säännöllisen työajan jälkeen hän päivystää klo 15–21 ja uudelleen lauantai klo 21 – sunnuntai klo 10. Päivystysvuorojen väliin jäävä 24 tuntia on 11 ensimmäisen tunnin osalta vuorokausilepoa (pe 21-la 08) ja 13 tuntia (la 08-21) on viikkolepoa. Viikkolepo jää tuolta kalenteriviikolta vajaaksi 11 tuntia. Seuraavalla kalenteriviikolla lääkäri työskentelee säännöllisenä työaikana ma-to (4 x 7 t 39 min). Perjantaina annetaan edellisen viikon viikkolepokorvaus lyhentämällä säännöllistä työaikaa 7 t 39 min ja lisäksi viikonlopun aikana annetaan viikkolepoa vähintään 46 tuntia. Loppuosa viikkolevon menettämiskorvauksesta (11 t – 7 t 39 min = 3 t 21 min) annetaan 3 kk sisällä säännöllistä työaikaa lyhentäen tai suostumuksella rahana. Koska tämän esimerkin työrupeamat ovat enintään 13 tuntia, vuorokausilepo tulee annetuksi.

3 mom. Viikkolevon menettämisen korvaaminen

Mikäli viikkolevon pääsäännöstä on jouduttu poikkeamaan 2 momentissa määrättyllä, viranhaltijan/työntekijän säännöllistä työaikaa lyhennetään

yhä pitkällä ajalla kuin hän ei ole saanut 1 momentissa määrättyä viikkolepoa viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työn tekemisestä tai viranhaltijan/työntekijän suostumuksella työstä maksetaan työhön käytetyltä ajalta yksinkertainen tuntipalkka.

Jos viikkolepo jää vajaaksi muun työrupeaman kuin vapaamuotoisen päivystyksen aikaisen työrupeaman vuoksi, viikkolevoksi tai sen osaksi katsotaan tällöin pisin saatu yhtenäinen vapaa-aika ja saamatta jäänyt osuus viikkolevosta tulee korvata kuten edellä on todettu.

Mikäli viikkolepo rikkoutuu vapaamuotoisen päivystyksen aikana, viikkolevon menettämiskorvaus lasketaan siten, että etsitään 24 tunnin jakso, jossa työtä on tehty vähiten, ks. esimerkki.

Soveltamisohje

Ensisijainen keino korvata viikkolevon menettäminen on lääkärin säännöllisen työajan lyhentäminen ja viikkolevon menetys voidaan korvata rahakorvauksella vain viranhaltijan suostumuksella. Lyhennystä ei tarvitse antaa kokonaisuena vapaapäivänä, vaan se vähentää työaikajaksolle suunniteltavaa säännöllistä työaikaa. Se voi lyhentää useammalta päivältä säännöllistä työaikaa tai lyhennys voi kohdistua yhdelle työpäivälle. Jos työajan lyhennys suunnitellaan annettavaksi myöhemmin kuin sillä työaikajaksolla, jossa viikkolevon menettämiskorvaus on syntynyt tai työaikajakso on hyvin pitkä, työnantajan velvollisuus on varmistaa, että lyhennys todella tulee annetuksi. Joka tapauksessa lyhennys on annettava kolmen kuukauden kuluessa työn tekemisestä.

Viikkolevon menettämiskorvaustilanteissa kyse on aina siitä, että työtä on tehty tarkasteltavalla jaksolla huomattavan paljon. Näin ollen myös lepoaikojen tärkeys korostuu.

Sopimuksen mukainen viikkolevon ja vuorokausilevon antojärjestys vaikuttaa viikkolevon menettämiskorvaukseen. Se osa vuorokausilevosta, joka on annettavissa 24 tunnin sisällä työvuoron alkamisesta, tulee antaa välittömästi työrupeaman jälkeen aina ennen viikkolepoa, koska vuorokausilevon tarkastelujakso on 24 tuntia. Muu osa siirtyy korvaavaksi vuorokausilevoksi, joka tulee antaa 5 §:n 4 mom. mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että edellä mainituissa tilanteissa työvuoron jälkeen ei voida suoraan sijoittaa 24 tunnin viikkolepoa siten, että se voitaisiin myös katsoa annetuksi.

35 tunnin viikkolepo voi koostua 11 tunnin vuorokausilevosta ja 24 tunnin viikkolevosta, mutta 24 tunnin viikkolepo ja 11 tunnin vuorokausilepo eivät voi kulua samanaikaisesti, kuten esimerkki 3 osoittaa.

Vapaamuotoinen päivystys vastaa lepoaikoja tarkasteltaessa työaikalaissa tarkoitettua varallaoloa siten, että vapaamuotoisen päivystyksen aikainen aktiiviyö ei aiheuta uuden vuorokausilevon antamista, vaan tarkastelussa on vain mahdollinen viikkolevon rikkoutuminen tässä momentissa esitetyllä tavalla. Sen sijaan muu, yllättävä työhön kutsu viikkolevon aikana vastaa lepoaikojen tarkastelun ja mahdollisen korvaamisen osalta suunniteltua viikkolevon rikkoutumistilannetta.

Esimerkki 4

Lääkärillä on vapamuotoisen päivystyksen vuoro pe klo 15 - ma klo 8. Hänellä on puhelinkonsultaatiota läpi viikonlopun. Jotta viikkolepo tulisi annetuksi, tulisi hänellä on 24 tunnin yhdenjaksoinen aika, jonka kuluessa ei ole yhtään puhelinkonsultaatiota tai muuta työrupeamaa. Jos sellaista ei löydy, etsitään viikonlopulta sellainen 24 tunnin jakso, jonka aikana työtä on tehty vähiten. Jos tämä ajanjakso olisi esim. la klo 8 - su klo 8 ja tänä aikana olisi tehty 2 tunnin puhelinkonsultaatiota, viikkolevon menettämistä tulisi korvattavaksi 2 tunnilta.

---

7 § Raskaana olevan yötyö

Työnantajan tulee vapauttaa raskaana oleva viranhaltija/**työntekijä** työaikalain mukaisesta klo 23–6 välillä tapahtuvasta yötyöstä ja osoittaa viranhaltija/**työntekijä** työskentelemään klo 23–6 ulkopuolella, jos yötyö lääkärin lausunnon perusteella on haitallista raskaana olevan viranhaltijan/**työntekijän** terveydelle tai sikiön terveydelle ja kehitykselle.

Soveltamisohje

Työnantajalla on velvollisuus vapauttaa raskaana oleva viranhaltija/**työntekijä** yötyön tekemisestä.

Viranhaltijan työkyky huomioiden 28 raskausviikon jälkeen suositellaan, että viranhaltija vapautetaan kokonaan päivystysvelvollisuudesta. Mikäli päivystysjärjestelyjä ei voida toteuttaa viranhaltijan vapauttamisella toiminnallisista syistä johtuen, ao. viranhaltijan päivystysvuoroja vähennetään tai lyhennetään.

Työnantaja voi aina vapauttaa viranhaltijan päivystysvelvollisuudesta tai vähentää/lyhentää päivystysvuoroja raskausviikkojen lukumäärästä riippumatta, jos tämä on aiheellista viranhaltijan työkyky ja tilanne muuten huomioiden.

Myös päivystystä tekevän työntekijän kohdalla on huomioitava edellä mainitut seikat.

Säännöllisen työajan ylittäminen

8 § Lisä- ja ylityö

1 mom. Lisätyön määritelmä

Korvattavaa lisätyötä on työnantajan aloitteesta viranhaltijan/**työntekijän** säännöllisen työajan (2 §) lisäksi tehty työ, joka ei ole ylityötä eikä jäljempänä 3 momentissa tarkoitettua kliinistä lisätyötä tai 9 §:ssä tarkoitettua päivystystä.

2 mom. Ylityön määritelmä

Korvattavaa ylityötä on työnantajan aloitteesta tehty työ, joka ylittää seuraavan tuntimäärän eikä ole jäljempänä 3 momentissa tarkoitettua kliinistä lisätyötä tai 9 §:ssä tarkoitettua päivystystä: 38 tuntia 15 minuuttia kerrottuna viranhaltijaan/**työntekijään** sovellettavan työaikajakson viikkojen lukumäärällä.

Mikäli työviikko tai työaikajakso keskeytyy vuosiloman johdosta, määräytyy ylityöraja seuraavasti:

- 1 Kun vuosiloma ei ole ollut tiedossa työvuoroluetteloa laadittaessa, alenee ylityöraja sillä tuntimäärällä, joka oli merkitty työvuoroluettelon vuosilomapäivien ajaksi. Osa-aikaisen ylityöraja alenee vastaavasti sillä tuntimäärällä, joka oli merkitty työvuoroluettelon vuosilomapäivien ajaksi.
- 2 Kun vuosiloma on ollut tiedossa työvuoroluetteloa laadittaessa, ylityöraja alenee vuosilomapäivää kohden 7 tunnilla 39 minuutilla. Myös osa-aikaisella viranhaltijalla/työntekijällä ylityöraja alenee vuosilomapäivää kohden 7 tunnilla ja 39 minuutilla.

3 mom. Kliinisen lisätyön määritelmä

Kliinisellä lisätyöllä tarkoitetaan terveyskeskuksen lääkärin/hammaslääkärin kliinistä vastaanottotyötä ja päävirassa toimivan, täyttä työaikaan tekevän, erikoishammaslääkärin oikeuden omaavan sairaalahammaslääkärin kliinistä työtä, jota tehdään työnantajan aloitteesta lääkärin/hammaslääkärin säännöllisen työajan lisäksi ja joka ei tapahdu ao. lääkärin/hammaslääkärin työvuoroluettelon merkittynä säännöllisenä työaikana eikä päivystysaikana.

Soveltamisohje

Työaikakorvaukset katso 10 §.

Lääkärisopimuksessa ei ole määräyksiä sairaalalääkärien ns. kliinisestä lisätyöstä. Myös täyttä työaikaan tekevien sairaalalääkärien ns. kliinisen lisätyön työaikakorvauksista voidaan sopia paikallisesti lääkärisopimuksen työaikamääräyksistä poiketen esim. silloin, kun lääkärit tekevät säännöllisen työaikansa lisäksi työnantajan hyväksymään työvuoroluettelon ennalta suunniteltua, ajanvaraukseen perustuvaa potilastyötä sairaalassa tai muussa työnantajan määräämässä paikassa (esim. terveyskeskuksessa).

Kliinisen lisätyön tarpeellisuudesta ja teettämisestä päättää paikallinen työnantaja ja kliinisestä työstä laaditaan tällöin suunnitelma, josta mm. ilmenee, mitä tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä ko. työnä tehdään, paljonko niitä tehdään ja kustannusarvio, ja kukin ko. työn tekemiseen osallistuva lääkäri hyväksyy osaltaan suunnitelman ja sitoutuu sen toteuttamiseen. Korvaukset määritellään paikallisiin olosuhteisiin soveltuvasti ja tarpeen mukaan lääkärikohtaisesti esim. toimenpidekohtaisina palkkioina tai kokonaispalkkioina tietystä toimenpidemäärästä. Paikallisesti sovittu korvaus sisältää lääkärille om. työstä suoritettavat kaikki työaikakorvaukset eikä lääkärille tämän lisäksi suoriteta lääkärisopimuksessa määrättyjä työaikakorvauksia.

---

9 § Päivystävät lääkärit/hammaslääkärit

9 a §:ssä ja 9 b §:ssä on määräykset koskien päivystystä. 9 a §:ää noudatetaan viranhaltijoihin ja 9 b §:ää työntekijöihin.

9 a § Päivystykseen liittyviä keskeisiä peruskäsitteitä
lääkärisopimuksessa (viranhaltijat)

1 mom. Päivystyksen yleismääritelmä

Terveystenhuollon päivystys on kiireellistä hoitoa ja hoidon arviointia, jota ei voida siirtää ilman hengenvaaraa tai merkittävää terveydellistä haittaa. (Ks. terveydenhuoltolaki (1326/2010) 50 § ja päivystysasetus (652/2013 583/2017) (viittausmääräys)).

Lääkärisopimuksessa päivystyksellä tarkoitetaan työnantajan määräykseen perustuvaa lääkärin/hammaslääkärin olemista työpaikalla tai muualla valmiina työskentelemään säännöllisen työaikansa ulkopuolella.

Päivystysmuodoista ja päivystyksen alkamis- ja päättymisajankohdista päättää työnantaja.

Soveltamisohje

Säännöllisen työajan lisäksi suoritettava päivystys kuuluu osana jokaisen lääkärin/hammaslääkärin virkavelvollisuuksia. Päivystysvelvollisuuden toteuttamisessa on otettava huomioon erityisesti yöaikaan tehtävän työn kuormittavuus ja päivystysmäärien rajoitukset.

Kunnan tai kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että em. kiireellistä hoitoa on saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina.

Päivystysvelvollisuus koskee vain lainsäädännössä määriteltyä terveydenhuollon päivystystä.

Työnantaja arvioi vuosittain päivystyksen vaatimat resurssit huomioiden lepoajat ja huolehtii siitä, että päivystyksen järjestämiseksi on riittävä määrä lääkäreitä. Työnantaja seuraa päivystyksen edellyttämää lääkäriresurssia ja päivystystuntien määrää viikon ja vuorokauden eri aikoina.

Päivystysmuodon (ks. 2 mom.) ja siihen liittyvän valmiuden täsmällinen määrittäminen on välttämätöntä mm. potilasturvallisuuden ja lääkärin/hammaslääkärin vastuukysymysten takia.

Lääkäreitä ei saa ilman suostumustaan velvoittaa päivystämään työpaikkapäivystyksenä yli 85 tuntia eikä yli viittä kertaa kuukaudessa eikä vapaamuotoisena päivystyksenä yli kuutta kertaa kuukaudessa. Jos päivystys on yksinomaan vapaamuotoista päivystystä, tarkastellaan vain päivystyskertojen lukumäärää. Vapaamuotoisessa päivystyksessä yhdeksi päivystyskerraksi katsotaan enintään 24 tuntia kestävä ajanjakso.

Kun tarkastellaan rajan täyttymistä, riittää, että toinen rajoituksista (joko päivystystunnit tai päivystyskerrat) täyttyy.

Osa-aikaisen viranhaltijan **tai 55 vuotta täyttäneen lääkärin** päivystysvelvollisuutta vähennetään, mikäli tämä on toiminnallisista syistä mahdollista.

Akuuttilääkäreistä, ks. työaikaluvun soveltamisohjeliite kohta 2.

---

2 mom. Päivystysmuodot

Työpaikkapäivystys

Työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan ympärivuorokautista päivystystä (päivystys on järjestetty esim. illasta aamuun) tai osavuorokautista päivystystä (päivystys on järjestetty esim. illasta yöhön), jota lääkäri **suorittaa** ~~on~~ kummassakin tapauksessa **määrätty suorittamaan** työpaikalla.

Työpaikkapäivystystä seuraavan työpäivän suunnittelemisesta vapaaksi, ks. 17 §.

Vapaamuotoinen päivystys

Vapaamuotoisella päivystyksellä tarkoitetaan muualla kuin työpaikalla **suoritettavaa** ~~suoritettavaksi määrättyä~~ päivystystä.

Työnantaja määrittelee vuosittain vapaamuotoisen päivystyksen valmiusajan.

Soveltamisohje

~~Vapaamuotoiseen päivystykseen~~ **Vapaamuotoisessa päivystyksessä** ~~määrätty~~ **lääkäri/hammaslääkäri** on velvollinen olemaan tavoitettavissa puhelimitse tai muulla vastaavalla tavalla ja kutsun saatuaan tarvittaessa välittömästi lähtemään työpaikalleen.

Vapaamuotoinen päivystys voi muuttua työpaikkapäivystykseksi tai työpaikkapäivystys vapaamuotoiseksi päivystykseksi kesken kalenterivuottakin, mikäli päivystystarpeessa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Jos vapaamuotoisen päivystyksen keskimääräinen aktiivisuusaste ylittää vuositasolla 50 %, päivystysmuoto on vaihdettava työpaikkapäivystykseksi. **Muutosta ei tarvitse tehdä, mikäli vapaamuotoisen päivystyksen ajankohta ei miltei osin kohdistu klo 23–08.** Kun työnantaja harkitsee siirtymistä vapaamuotoisesta päivystyksestä työpaikkapäivystykseen, järjestelyä on arvioitava myös enimmäistyöaikaa koskevan määräyksen kautta (ks. 16 §).

Mikäli vapaamuotoisessa päivystyksessä aktiiviyö painottuu yöaikaan siten, että yhtäjaksoista lepoa ei juurikaan ole, tulee päivystäneen lääkärin tehtäviä pyrkiä keventämään päivystisyön jälkeisenä päivänä.

Poikkeava työpaikkapäivystys

Poikkeavalla työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan työpaikalla **suoritettavaa** suoritettavaksi määrättyä päivystystä, joka ei ole em. työpaikkapäivystystä. Poikkeavassa työpaikkapäivystyksessä aktiiviyön määrä on vähäinen (noin 20–40%), mutta potilasturvallisuus ja/tai lainsäädäntö (esim. mielenterveyslaki (1116/1990)) edellyttää poikkeuksellisesti työpaikalla oloa.

Soveltamisohje

Poikkeavassa työpaikkapäivystyksessä kaikki päivystystunnit ovat työaika ja lasketaan enimmäistyöaikaan. Poikkeava työpaikkapäivystys voi muuttua vapaamuotoiseksi päivystykseksi tai työpaikkapäivystykseksi.

---

3 mom. Päivystysvuoro

Lääkärille määrättyjen Päivystysvuorojen pituudet voivat vaihdella tarpeen mukaan muutamasta tunnista (esim. 6–10 tunnista) aina täyteen vuorokauteen (24 tuntia). Vapaamuotoisessa päivystyksessä päivystysvuoro voi olla tätä pidempikin. (ks. esim. työaikaluvun 6 §:n soveltamisohje).

Esimerkki

Pitkä päivystysvuoro voi olla lauantai klo 8.00 – sunnuntai klo 8.00. Päivystysvuoro voi olla myös osavuorokautinen esim. keskiviikko klo 16.00–21.00.

Soveltamisohje

Säännöllisen työajan määräytymisestä, ks. Työaikaluku 2 §.

---

4 mom. Eläinlääkärin päivystys

Päivystykseen määrätyle **Päivystävälle** eläinlääkärille maksetaan päivystyksestä liitteessä 5 määrätty korvaukset eikä suoriteta muita työaikakorvauksia.

5 mom. Hammaslääkärien päivystys

Hammaslääkäreillä päivystys voi olla joko työnantajan määräämää työpaikkapäivystystä (muun muassa särky- ja tapaturmapäivystys) tai vapaamuotoista päivystystä eli puhelinpäivystystä. Päivystys voi kestää pidempäänkin kuin otukateen on määrätty **suunniteltu**, jos osa potilaista jäisi muuten hoitamatta.

9 b § Päivystykseen liittyviä keskeisiä peruskäsitteitä lääkärisopimuksessa (työntekijät)

Terveysdenhuollon päivystys on kiireellistä hoitoa ja hoidon arviointia, jota ei voida siirtää ilman hengenvaaraa tai merkittävää terveydellistä haittaa. (Ks. terveydenhuoltolaki (1326/2010) 50 § ja päivystysasetus (583/2017) (viittausmääräys)).

Lääkärisopimuksessa päivystyksellä tarkoitetaan työnantajan aloitteeseen perustuvaa lääkärin/hammaslääkärin olemista työpaikalla tai muualla valmiina työskentelemään säännöllisen työaikansa ulkopuolella.

Työsuhteisen lääkärin päivystäminen perustuu suostumukseen (TAL 5 luku 17 §, TAL 2 luku 4 §, viittaussmääräys).

Päivystysmuodoista ja päivystyksen alkamis- ja päättymisajankohdista päättää työnantaja.

Soveltamisohje

Toimintojen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi on tärkeää, että myös työsuhteiset lääkärit päivystävät. Päivystyksen toteuttamisessa on otettava huomioon erityisesti yöaikaan tehtävän työn kuormittavuus ja päivystysmäärät.

Työnantaja arvioi vuosittain päivystyksen vaatimat resurssit huomioiden lepoajat ja huolehtii siitä, että päivystyksen järjestämiseksi on riittävä määrä lääkäreitä. Työnantaja seuraa päivystyksen edellyttämää lääkäriresurssia ja päivystystuntien määrää viikon ja vuorokauden eri aikoina.

Päivystysmuodon (ks. 2 mom.) ja siihen liittyvän valmiuden täsmällinen määrittäminen on välttämätöntä mm. potilasturvallisuuden ja lääkärin/hammaslääkärin vastuukysymysten takia.

Päivystäviin työsuhteisiin lääkäreihin sovelletaan 9 a §:n 2 ja 3 momentin määräyksiä päivystysmuodoista ja päivystysvuorosta. Tämän lisäksi sovelletaan 4 ja 5 momentteja.

Työaikakorvaukset

10 § Lisä- ja ylityöstä sekä kliinisestä lisätyöstä maksettavat korvaukset

1 mom. Lisätyökorvaus

Lisätyökorvauksena maksetaan kultakin lisätyötunnilta korottamaton tuntipalkka tai annetaan tätä vastaava vapaa-aika.

2 mom. Ylityökorvaus

Ylityökorvauksena maksetaan kultakin ylityötunnilta 50 %:lla korotettu tuntipalkka tai annetaan vastaavasti korotettu vapaa-aika.

3 mom. Kliinisen lisätyön korvaus

Terveyskeskuksen lääkärille ja hammaslääkärille sekä sairaalan hammaslääkärille suoritetaan kliinisestä lisätyöstä liitteissä erikseen

määrätyt lisätyökorvaukset. Em. lisätyöstä ei makseta muita työaikakorvauksia.

Soveltamisohje

Kun kyseessä on liitteissä erikseen määrätty kliininen lisätyö,

määräytyvät lisä- ja ylityöajalta maksettavat korvaukset yksinomaan liitteiden erityismääräysten mukaan. Merkitystä ei ole sillä, että tehty työaika tällöin mahdollisesti ylittää edellä 2 momentissa määrätyn ylityökynnyksen. Vastaavasti suoritetaan päivystykseen määrätulle yksinomaan 11 §:n taulukoissa määrättyt päivystyskorvaukset siitä riippumatta, että vapaamuotoisen päivystyksen aktiiviyö tai työpaikkapäivystyksen tai poikkeavan työpaikkapäivystyksen tunnit muodostuisivat tässä pykälässä tarkoitetuksi lisä- tai ylityöksi. Työaikakorvauksia suoritettaessa tarkastellaan siis liitteissä määrättyä lisätyötä, päivystystä ja tässä pykälässä tarkoitettua lisä-/ylityötä erikseen.

Korvaukset määritellään paikallisiin olosuhteisiin soveltuvasti ja tarpeen mukaan lääkärikohtaisesti esim. toimenpidekohtaisina palkkioina tai kokonaispalkkioina tietystä toimenpidemäärästä. Paikallisesti sovittu korvaus sisältää lääkärille em. työstä suoritettavat kaikki työaikakorvaukset eikä lääkärille tämän lisäksi suoriteta lääkärisopimuksessa määrättyjä työaikakorvauksia.

11 § Päivystyksestä maksettavat korvaukset

1 mom. Työpaikkapäivystyksen päivystyskorvaukset

Terveyskeskuksen ja sairaalan Lääkärille ja hammaslääkärille maksetaan työnantajan määräämältä säännöllisen työajan lisäksi tehdyn työpaikkapäivystyksen tunnilta ja kultakin vapaamuotoisen päivystyksen ja poikkeavan työpaikkapäivystyksen aktiiviyötunnilta taulukon mukaisella kertoimella korotettu varsinaisesta palkasta laskettu tuntipalkka tai annetaan vastaava vapaa-aika.

Päivystyksestä ei makseta muita työaikakorvauksia.

	klo 0–8	klo 8–15	klo 15–18	klo 18–22	klo 22–24
maanantai	3	–	1,75	1,75	2,5
tiistai–torstai	2,5	–	1,75	1,75	2,5
perjantai	2,5	–	1,75	2,25	3
lauantai–sunnuntai*	3	2,25	2,25	2,25	3

*sekä muuksi päiväksi sattuvat juhlapyhät, niiden aatot klo 18 alkaen, juhannusaatto ja muuksi päiväksi kuin sunnuntaiksi sattuva jouluaatto. Ks. esimerkit 1 ja 2.

Soveltamisohje

Lääkärien ja hammaslääkärien päivystyssidonnaisuuden määrä huomioon ottaen on perusteltua, että osa päivystyskorvauksista annetaan vapaa-aikana.

Esimerkki 1

Lääkäri päivystää tiistaista klo 15.00 keskiviikkoon klo 8.00. Työnantaja antaa osan päivystyskorvauksista vapaa-aikana ja maksaa loput rahana. Lääkäriin tuntipalkka on 33 euroa.

Tosiasiallisia päivystystunteja on 17 tuntia, joista 7 tunnilta maksetaan 1,75:llä korotettu tuntipalkka ja 10 tunnilta 2,5:llä korotettu tuntipalkka. Yhteensä kertoimilla korotettuja tunteja on 37,25, joista työnantaja antaa vapaa-aikana päivystystä seuraavana päivänä aktiivivapaana 5 tuntia ja myöhemmin yhteensä 15 tuntia. Rahana korvattavaksi jää 17,25 tuntia eli 569,25 euroa.

Esimerkki 2 arkipyhiä koskevista päivystyskorvauksista

Arkipyhäkorvaukset suoritetaan kuten sunnuntaikorvaukset. Lääkäri päivystää loppiaisena. Loppiaisen 6. tammikuuta on tiistai.

Lääkärin päivystysrupeama alkaa tiistaina klo 9 ja kestää keskiviikkoamuun klo 8.

Korvaukset menevät kuten viikonloppuna eli klo 22 asti kertoimella 2,25 ja klo 22 alkaen klo 8 keskiviikkoamuun asti kertoimella 3.

2 mom. Vapaamuotoisen päivystyksen ja poikkeavan työpaikkapäivystyksen korvaukset

Kultakin vapaamuotoisen päivystyksen ja poikkeavan työpaikkapäivystyksen päivystystunnilta maksetaan vähintään alla olevan taulukon mukainen peruskorvaus.

Vapaamuotoisen ja poikkeavan työpaikka päivystyksen peruskorvauksen prosenttia paikallisesti määritettäessä otetaan alla olevassa taulukossa mainittuja prosentteja korottavana huomioon mm. päivystyksen

- sitovuus (lääkärille määrätty valmiusaika),
- rasittavuus (aktiiviyöajan osuus ja aktiiviyöjaksojen toistuvuus, sekä jaksojen välisen lepoajan pituus) ja
- toistuvuus (päivystyskertojen keskimääräinen lukumäärä päivystykseen osallistuvaa lääkäriä kohden kuukaudessa).

Poikkeavassa työpaikkapäivystyksessä lääkärille määrätty valmiusaika on aina selvästi 30 minuuttia lyhyempi, mikä otetaan huomioon peruskorvauksen prosenttia määritettäessä.

Viikonloppukorvaus maksetaan perjantaista/arkipyhää tai joului- ja juhannusaattoon edeltävästä arkipäivästä klo 18.00 maanantaihin/ ensiksi seuraavaan arkipäivään klo 8.00.

Korvaus lasketaan lääkärin/hammaslääkärin korottamattomasta tuntipalkasta tai annetaan vastaava vapaa-aika.

Ajankohta	Viranhaltijalle/työntekijälle määrätty valmiusaika	
	Enintään 30 minuuttia	Yli 30 minuuttia
Arkipäivä	25 %	19 %
Viikonloppu	36 %	26 %

Aktiiviyöstä maksetaan 1 momentin mukainen korvaus tai annetaan vastaava vapaa-aika. Lisäksi maksetaan liitteissä 1–3 tarkemmin

määritellyt toimenpide-, lausunto- ja todistuspalkkiot.

Soveltamisohje

Valmuisajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jona päivystäjän tulee työhön kutsumisesta olla työpaikalla valmiina työhön.

Vapaamuotoisen päivystyksen aktiivisuuden katsotaan alkavan siitä, kun päivystäjä kutsun saatuaan on saapunut työpaikalle ryhtyäkseen välittömästi työhön. ~~Poikkeavan työpaikkapäivystyksen aktiivisuuden katsotaan alkavan siitä, kun työpaikkapäivystäjä kutsun saatuaan välittömästi aloittaa työnteen.~~ Aktiivisuus päättyy siihen, kun työ on suoritettu.

Peruskorvauksen suorittaminen

Peruskorvaus maksetaan jokaiselta päivystystunnilta, jonka lääkäri/hammaslääkäri on vahvistetun päivystys suunnitelman mukaisesti päivystänyt. **Mikäli päivystys kestää pidempään kuin etukäteen on suunniteltu, Päivystys voi kestää pidempäänkin kuin etukäteen on määrätty, jos osa potilaista jäisi muuten hoitamatta. Työnantaja vahvistaa jälkikäteen päivystys suunnitelman ylittävät tunnit ja korvaus maksetaan tehtyjen tuntien mukaan.**

Vapaamuotoisessa päivystyksessä työnantaja voi tarjota lääkärille mahdollisuuden päivystää työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä silloin, jos lääkäri ei ehdi saapua edellytetyssä ajassa työpaikalle normaalista asuinpaikastaan. Vapaamuotoinen päivystys ei kuitenkaan muutu tästä syystä työpaikkapäivystykseksi, vaan korvaukset maksetaan edelleen vapaamuotoisen päivystyksen korvausten mukaan.

3 mom. Alle tunnin aktiivisyys

Mikäli vapaamuotoisen päivystyksen aktiivisuus kestää alle tunnin, suoritetaan aktiivisuudesta 1 momentin mukainen korvaus kuitenkin yhdeltä tunnilta. Mikäli samaan tuntiin sisältyy useampia alle tunnin mittaisia aktiivisuusrupeamia tai aktiivisuuden ohella puhelinkonsultaatioita, suoritetaan näistä yhteensä enintään yhden tunnin korvaus. Saman tunnin tarkastelu tehdään kronologisessa järjestyksessä aktiivisuusrupeaman alkamisesta eteenpäin.

4 mom. Puhelinkonsultaatio tai muu päivystykseen liittyvä etäkonsultaatio

Puhelinkonsultaatioon tai muuhun päivystykseen liittyvään etäkonsultaatioon käytetty aika katsotaan aktiivisuudeksi. Vapaamuotoisen päivystyksen ja poikkeavan työpaikkapäivystyksen aikana tapahtuneesta puhelin- tai etäkonsultaatiosta suoritetaan konsultaatioon kulunutta aikaa vastaava korvaus, paitsi jos samalta tunnilta suoritetaan yllä todettu enintään yhden tunnin korvaus.

Puhelinkonsultaatiolla ja muulla päivystykseen liittyvällä etäkonsultaatiolla tarkoitetaan potilaan hoitoa koskevaa neuvottelua ja ohjeistusta päivystävän lääkärin ja saman sairaalan toisen päivystävän lääkärin (yleensä ns. etu- tai takapäivystäjien) tai potilaan hoidosta lääkärin poissa ollessa lähinnä vastuussa olevan hoitohenkilökuntaan kuuluvan kanssa taikka toisen sairaalan tai terveyskeskuksen päivystävän lääkärin kanssa.

Puhelinkonsultaatiosta tai muusta etäkonsultaatiosta ei suoriteta korvausta, mikäli lääkäri pelkästään kutsutaan sairaalaan, taikka hän mahdolliset hoito-ohjeet annettuaan lähtee soiton johdosta sairaalaan.

Soveltamisohje

Puhelinkonsultaatiosta ja muusta päivystykseen liittyvästä etäkonsultaatiosta tulee olla luotettava selvitys (päiväys, kellonaika, konsultoinnin pyytäjä ja syy sekä kesto). Puhelinkonsultaatiosta ja muusta etäkonsultaatiosta suoritetaan korvaus siltä ajalta, joka lääkäriltä on kulunut potilasasiakirjoihin tutustumiseen ja hoito-ohjeiden kirjaamiseen ja/tai antamiseen (esim. jos kesto on 16 minuuttia, merkitään tämä määrä konsultaation kestoksi ja korvaus suoritetaan 16 minuutilta).

---

5 mom. Päivystäjän matkakulujen korvaaminen

Työpaikkapäivystäjälle ei korvata asunnosta päivystyspaikalle saapumisesta eikä paluumatkasta asunnolle aiheutuvia matkakuluja (kyseessä työmatka). Jos em. työmatka ylittää lääkärin tavanomaisen työmatkan hänen pysyväisluonteiseen toimipaikkaansa, tästä aiheutuvat ylimääräiset kustannukset korvataan lääkärille (KVTES:n liite 16 2 §:n 2 momentti). Työpaikkapäivystäjän koti- ym. käynnit ovat virantoimitusmatkoja, jotka korvataan KVTES:n liitteen 16 mukaisesti.

Mikäli vapaamuotoista päivystystä suorittava joutuu päivystysaikana virka-/työtehtäviensä vuoksi saapumaan ~~terveyskeskukseen/sairaalaan~~ **työpaikalle**, korvataan tarkoituksenmukaiset matkakulut (yleensä oma auto tai mahdollisesti taksi) varsinaisesta asunnosta ja kodista työpaikalle ja takaisin. Päivystysaikana vapaa-ajan asunnosta tapahtuvasta matkasta työpaikalle ja takaisin maksetaan korvaus enintään kuten varsinaisesta asunnosta ja kodista.

KVTES:n liitteen 16 6 §:n 2 momentin perusteella terveyskeskuksen päivystäville lääkäreille maksetaan päivystykseen liittyvältä virantoimitusmatkalta päiväraha, mikäli

- lääkäri joutuu viranomaisen määräämän päivystysvuoron aikana yöpymään muualla kuin asunnossaan
- ko. virantoimitusmatka ulottuu yli 15 kilometrin etäisyydelle lääkärin asunnosta ja virkapaikasta
- päivärahan maksamisedellytykset muutoin täytyvät.

Mikäli päivystyspaikka on samalla terveyskeskuksen lääkärin pääasiallinen viranhoidopaikka (virkapaikka)**/pysyväisluonteinen toimipaikka**, päivärahaa ei makseta. Päivystyspaikka katsotaan lääkärin tässä tarkoitetuksi pääasialliseksi virkapaikaksi**/pysyväisluonteiseksi toimipaikaksi** myös silloin, kun lääkäri ao. päivystyspaikassa suorittaa keskimäärin yli 15 % (noin työpäivän verran) säännöllisestä työajastaan.

12 § Tuntipalkan laskeminen sekä raha- ja vapaa-aikakorvausten suorittamisajankohta

1 mom. Tuntipalkan laskeminen

Lisä-, yli-, ilta-, yö-, lauantai-, sunnuntai- ja aattotyön sekä päivystyskorvausten rahakorvauksen laskemiseksi tarvittava tuntipalkka saadaan jakamalla kalenterikuukauden varsinainen palkka

1. luvulla 160 (terveyskeskuslääkärit, terveyskeskushammaslääkärit ja muut kuin praktikkoeläinlääkärit)
2. luvulla 163 (sairaalalääkärit, sairaalahammaslääkärit)

2 mom. Tuntipalkan laskeminen osa-aikatyössä

Osa-aikatyötä tekevän tuntipalkka saadaan jakamalla kalenterikuukauden varsinainen palkka (osa-aikapalkka) luvulla, joka lasketaan siten, että osa-aikaisen säännöllinen työaika (osa-aikatyöaika) jaetaan täydellä työajalla ja kerrotaan 1 momentin mukaisella, täyttä työaikaa tekevän kuukausipalkan jakajalla.

Soveltamisohje

Tuntipalkan laskukaava:

$$\text{Tuntipalkka} = \text{osa-aikapalkka} : \left(\frac{\text{kuukausipalkan}}{\text{jakaja}} \times \frac{\text{osa-aikatyöaika}}{\text{täysi työaika}} \right)$$

- 3 mom.** Muissa kuin 1 ja 2 momenteissa tarkoitetuissa tapauksissa saadaan tarvittava tuntipalkka jakamalla varsinainen palkka kuukauden aikana säännölliseen työhön käytettävää tuntimäärää vastaavalla luvulla.

13 § Raha- ja vapaa-aikakorvausten suorittaminen

1 mom. **Rahakorvausten suorittamisajankohta**

Rahakorvaus on maksettava viimeistään korvaukseen oikeuttavan työn tekemistä seuraavan kalenterikuukauden aikana, paitsi jos säännöllinen työaika on vahvistettu viikkoa pitemmäksi työaikajaksoksi, tällaisen työaikajakson päättymistä seuraavan kalenterikuukauden aikana.

2 mom. **Vapaa-aikakorvausten suorittaminen**

Tässä sopimuksessa tarkoitettujen työaikakorvausten vapaa-aikakorvaukset annetaan viimeistään korvaukseen oikeuttavan työviikon tai työaikajakson päättymistä seuraavan kolmen kuukauden aikana, ellei viranhaltijan/**työntekijän** kanssa tai paikallisesti toisin sovita.

Jos suunniteltua vapaa-aikakorvausta ei ole voitu antaa em. määräajassa, rahakorvaus maksetaan viimeistään vapaa-aikakorvauksen antamiseen määrätyn ajan päättymistä seuraavan kalenterikuukauden aikana.

Soveltamisohje

Päivystyksen vapaa-aikakorvaus (päivystysvapaa) tulisi yleensä antaa täyden työviikon pituisena. Tällöin vastaa 38 tuntia 15 minuuttia päivystysvapaata viikon vapaata säännöllisessä työajassa, arkipyhäviikolla alennettua säännöllistä työaikaa vastaavasti vähemmän.

Jos päivystysvapaa annetaan alle kalenteriviikon mittaisena, noudatetaan ohjeellisena soveltuvin osin työaikaluvun 2 §:n 4 momentin keskeytyneen työviikon määräyksiä. Tällaisen viikon säännöllinen työaika on viikon säännöllinen työaika (38 tuntia 15 minuuttia), arkipyhäviikoilla arkipyhälyhennyksen verran lyhyempi, vähennettynä päivystysvapaan määrällä riippumatta siitä, miten ao. viikon työaika on jaettu eri työpäiville. Mikäli päivystysvapaa annetaan ko. viikon työvuoroluettelon tiedoksi antamisen jälkeen, päivystysvapaa vastaa työvuoroluetteloon suunniteltuja säännöllisen työajan tunteja. Vastaavasti menetellään työaikajakson ollessa kyseessä.

Osa työpaikkapäivystyksen korvauksesta pyritään antamaan vapaa-ajan muodossa välittömästi ao. päivystystä seuravana lääkärin työpäivänä (aktiivivapaa ks. 17 §), mikäli vuorokausilepoa (5 §) ei pystytä muutoin järjestämään.

Vapaa-aikakorvaus annetaan siinä virassa/**työsuhteessa**, jossa vapaa on ansaittu tai ~~ao. sairaalan/terveyskeskuksen~~ muussa

saman **työnantajan palveluksessa saman** palkkatason virassa/**työsuhteessa**. Mikäli vapaa-aikakorvausta ei ole määrääjässä pystytty antamaan, rahakorvaus maksetaan maksuajankohtana voimassa olevan virka- ja työehtosopimuksen mukaan. Rahakorvaus maksetaan maksuajankohdan palkan perusteella.

Esimerkki

Terveyskeskuslääkärin työvuoroluettelo laaditaan kolmen viikon työaikajaksoksi, jonka ensimmäiseen viikkoon sisältyy pitkäperjantai. Lääkäri on päivystysvapaalla koko pitkäperjantain sisältävän viikon ja vuosilomalla toisen pääsiäispäivän sisältävällä viikolla tiistain ja keskiviikon. Kolmen viikon työajakajakson säännöllinen työaika on 114 tuntia 45 min – 38 tuntia 15 min (päivystysvapaata annettu 30 tuntia 39 minuuttia, lyhennys pitkäperjantaista on 7 t 39 min) – 7 t 39 min (toinen pääsiäispäivä) – 15 tuntia 18 minuuttia (7 t 39 min + 7 t 39 min vuosilomapäivät, jotka muutoin olisivat olleet työpäiviä) = 53 tuntia 33 minuuttia.

---

3 mom. Työaikakorvausvapaan siirtyminen viranhaltijan/**työntekijän** sairastuessa

Ennen työaikakorvausvapaan alkamista tai sen aikana sairastuttaessa menetellään kuten vuosiloman siirtämisessä vastaavissa tilanteissa (KVTES:n vuosilomaluvun 11 §), jolloin työnantajalla on oikeus sairausajalta maksettua palkkaa vastaavaan osaan sairauspäivärahaa. Mikäli jälkikäteen todetaan, ettei sairauspäivärahaa makseta työnantajalle, työaikakorvausvapaa katsotaan saaduksi ja kuluneeksi alkuperäisen vahvistuksen mukaisena.

14 § Korvaus vapaa-aikana työhön kutsutulle

Vapaa-aikanaan työhön kutsutulle lääkärille/hammaslääkärille suoritetaan ao. työstä korvaukset tämän sopimuksen työaikaluvun 1 §:n ja 10 §:n 1 ja 2 momentin mukaan tai noudattaen soveltuvin osin ao. liitteiden määräyksiä siten kuin paikallisesti tarkemmin päätetään.

Työaikojen suunnittelu

15 § Työaika-asiakirjat

1 mom. Työvuoroluettelo

Työnantajan velvollisuutena on laatia etukäteen työvuoroluettelo työaikajakson työajan käyttämistä varten. Työvuoroluetteloa laadittaessa varataan viranhaltijoille/**työntekijöille** itselleen tai heitä edustavalle luottamusmiehelle tilaisuus esittää mielipiteensä, mikäli viranhaltija/**työntekijä** tai luottamusmies sitä pyytää.

Työvuoroluettelo on saatettava kirjallisesti viranhaltijan/**työntekijän** tietoon hyvissä ajoin ja vähintään viikkoa ennen työviikon tai työaikajakson alkamista. Tiedoksi annettua työvuoroluetteloa voidaan muuttaa viranhaltijan/**työntekijän** suostumuksin tai perustellusta syystä.

Soveltamisohje

Työvuoroluettelosta ilmenevät päivittäiset työajan alkamis- ja päättymisajat sekä riittävän yksilöitynä työajan käyttö viranhaltijalle/**työntekijälle** määrättyjen tehtävien osalta. Säännöllisen työajan ohella työvuoroluetteloon merkitään myös **viranhaltijan/työntekijän** määrätyt päivystykset (päivystyksen alkamis- ja päättymisajat ja muoto) ja klininen lisätyö, jotta voidaan seurata mm. enimmäistyöajan täyttymistä ja työhönsidonnaisuutta (mm. rasittavuustekijät, töiden tasapuolinen ja tarkoituksenmukainen jakautuminen), sekä vapaapäivien antamista ja toteutumista.

Osa-aikaisia koskevat samat työvuoroluettelon laatimista koskevat velvollisuudet ja periaatteet kuin täyttä työaikaa tekeviä.

Pääsääntö on, että vahvistettua ja tiedoksi annettua työvuoroluetteloa noudatetaan. Mikäli työvuoroluettelosta joudutaan poikkeamaan, mahdolliset muutokset merkitään työvuoroluetteloon (mahdollista käyttää lisäksi erillistä selvitystä).

Perustellun syyn olemassaolo työvuoroluettelon muutokseen harkitaan kussakin tapauksessa erikseen. Näitä ovat mm. toiminnalliset syyt, jotka voivat johtua esim. potilaiden määrästä, laadusta ja hoidollisista tarpeista, tai henkilöstön yllättävästä poissaolosta. Perusteltu syy on myös se, jos viranhaltija/**työntekijä** ei esim. sairauden takia tee hänelle merkittyä työ- tai päivystysvuoroa, josta on työvuoroluetteloon suunniteltu vapaa-aikakorvaus, tai kun työvuoroluettelo on laadittu virheellisesti. Perusteltu syy ja myös suositeltava menettely on se, että kun työtä joudutaan jonakin päivänä tekemään suunniteltua enemmän, vähennetään työaikajakson muiden työpäivien työaikaa, mikäli se toiminnan kannalta on mahdollista, vastaavasti siten, että säännöllinen työaika pysyy keskimäärin edellä 2 §:n mukaisena viikkotuntina.

Muutoksiin on saatava työvuoroluettelon vahvistajan lupa, joka kiireellisissä tapauksissa voidaan hankkia jälkikäteen. Jos työvuoroluetteloa on välttämätöntä muuttaa siten, että säännöllistä työaikaa muutetaan kliniseksi lisätyöksi tai lisää-/ylityöksi, tähän on saatava etukäteen työvuoroluettelon vahvistajan lupa.

Työnantaja ei voi korvata työvuoroluettelon laatimista millään muulla asiakirjalla.

---

2 mom. Työajan tasoittumissuunnitelma

Jos tämän sopimuksen työaikaluvun 2 §:n mukainen säännöllinen työaika on järjestetty viikkoa pidemmäksi työaikajaksoksi, noudatetaan KVTES:n työaikaluvun 27 §:n pykälän määräyksiä työajan tasoittumissuunnitelmasta.

Soveltamisohje

Mikäli käytössä on niin pitkä työaikajakso, että työvuoroluettelon laatiminen etukäteen koko ajaksi on vaikeaa, laaditaan erikseen

KVTES:n työaikaluvun 27 §:ssä tarkoitettu työajan tasoittumissuunnitelma ja vahvistetaan kulloinkin lyhyemmäksi ajanjaksoksi erikseen työvuoroluettelo. Ennen kuin työnantaja muuttaa työaikajakson pituutta, kuullaan viranhaltijoita/**työntekijöitä** edustavaa luottamusmiestä tai viranhaltijoita/**työntekijöitä** itseään.

---

16 § Työajan enimmäismäärä

1 mom. Työajan enimmäismäärän tarkastelujakso

Työaikalain (872/2019) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuna työajan enimmäismäärän tarkastelujaksona käytetään 12 kuukautta.

2 Työajan enimmäismäärän ylittäminen

Työnantaja ja sairaalassa päivystystyöhön osallistuva viranhaltija/**työntekijä** voivat sopia enimmäistyöajan ylittämisestä enintään vuodeksi kerrallaan. Sopimus on tehtävä kirjallisesti. Sairaalassa päivystävien viranhaltijoiden/**työntekijöiden** enimmäistyöaika voi ylittyä työaikalain 34 §:n 5 momentin mukaisesti ei-aktiivisten tuntien osalta.

Jos työnantaja suunnittelee tässä määräyksessä tarkoitetun järjestelyn käyttöön ottamista tietyissä toiminnoissa, työnantajan on ennen viranhaltijoiden/**työntekijöiden** kanssa sopimista varattava luottamusmiehelle tilaisuus esittää järjestelystä, sen tarpeesta ja viranhaltijalle/**työntekijälle** tarjottavan sopimuksen ehtoista mielipiteensä. Luottamusmiehelle on annettava järjestelyn tarpeellisuuden arvioimiseksi tarvittavat tiedot ja riittävä aika perehtyä järjestelyä koskevaan esitykseen. Työnantajan ja luottamusmiehen on vuosittain käytävä lävitse määräyksessä tarkoitettu järjestely ja luottamusmiehelle on annettava mahdollisuus lausua järjestelyn tarkoituksenmukaisuudesta. Luottamusmiehellä on oikeus saada tietää, missä, kuinka paljon ja minkälaisin ehdoin kirjallisia sopimuksia on tehty.

Soveltamisohje

Työnantajan on huolehdittava päivystystoimintojen turvaaminen työaika- ja päivystysjärjestelyjen avulla. Työnantajan on huolehdittava päivystysvuorojen suunnittelussa ja jakamisessa henkilöstön tasapuolisesta kohtelusta. Enimmäistyöajan ylittäminen on mahdollista vain, jos päivystystä ei voida muuten turvata.

Työnantajan on seurattava työajan kertymistä säännönmukaisesti.

Työpaikalla tapahtuva työpaikkapäivystys ~~mukaan lukien poikkeava työpaikkapäivystys~~ luetaan kokonaisuudessaan työajaksi.

Työaikalain 18 §:ssä säädetty enimmäistyöaika on 12 kuukauden aikana enintään hallituksen esityksessä (HE 158/2018 vp) todettu tuntimäärä (48 tuntia x 48 viikkoa). Enimmäistyöaikaan luetaan työhön käytetty aika ja aika, jolloin viranhaltija/**työntekijä** on velvollinen olemaan työntekopaikalla työnantajan käytettävissä. Esimerkiksi lepoaikoja tai vapaa-aikana annettuja työaikakorvauksia (esim. päivystysvapaa) ei lueta tässä tarkoitetuksi työajaksi.

Päivystysmuodon muuttamisesta ks. 9 §.

---

17 § Työpaikkapäivystystä seuraavan työpäivän suunnitteleminen vapaaksi

- 1 mom.** Työnantajan on järjestettävä viranhaltijalle/**työntekijälle** riittävä, tämän sopimuksen edellyttämä lepoaika työrupeaman päättymisen ja seuraavan työrupeaman alkamisen väliin.
- 2 mom.** Mikäli viranhaltija/**työntekijä** on ollut kello 23 jälkeen työpaikkapäivystyksessä, seuraava työpäivä (maanantai–perjantai) suunnitellaan vapaaksi päivystyksen vapaa-aikakorvauksia hyväksi käyttäen kokonaan tai osittain siten, että a.o. työpäivän säännöllinen työaika on enintään vaihtoon mahdollisesti tarvittava aika (0,5–2 tuntia).
- 3 mom.** Edeltävän momentin lepoaika voi olla osa työaikaluvun 5 §:ssä tarkoitettua vuorokausilepoa (1 mom.) tai korvaavaa lepoaikaa (3 mom.). Päivystyksen jälkeinen vapaa ei kuitenkaan lyhennä vuorokausilepoa tai sitä korvaavaa lepoaikaa, vaan se tulee antaa 5 § 3 momentin mukaisesti.
- 4 mom.** Mikäli kyse on usean työnantajan yhteispäivystyksen päivystysvuorosta, tulisi työnantajien huolehtia vastaavalla tavalla lääkärin riittävästä lepoajasta ennen seuraavan työrupeaman alkamista.

Soveltamisohje

Määräys perustuu työsuojelullisiin ja potilasturvallisuussyihin. Määräyksen tavoitteena on yhtäjaksoisten työrupeamien lyhentäminen. Työ- ja päivystysjärjestelyjen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee muutoinkin kiinnittää huomiota siihen, etteivät yhtäjaksoisten työrupeamien pituudet ja työhönsidonnaisuus työpäivän ja päivystysajan kuormittavuus huomioon ottaen muodostu kohtuuttomaksi. Toisiaan seuraavien työ- ja päivystysvuorojen rasittavuutta voidaan vähentää rytmittämällä työrupeamia, vapaa-aikoja ja eri päivystysmuotoja paikallisesti tarkoituksenmukaiseksi katsottavalla tavalla käyttäen hyväksi päivystyksen vapaa-aikakorvauksia, muita ansaittuja vapaita ja erilaisia työjärjestelyjä kuten eripituisia työ- ja päivystysvuoroja, työaikojen porrastusta ja yhdistämällä em. tekijöitä (ks. lisäksi työaikaluvun 2 §, 5 §, 6 §, 10 §, 13 §:n 2 momentin soveltamisohjeet sekä työaikaluvun soveltamisohjeliite).

Liitesopimus 1: Vuorokausilevosta poikkeaminen jaetun työpaikkapäivystyksen yöpäivystyksessä

1) Sopimuksen tarkoitus

Tämän paikallisen sopimuksen tarkoituksena on mahdollistaa paikallisesti toimiva työ- ja päivystysjärjestely, jolla poiketaan Lääkärisopimuksen vuorokausilepomääräyksestä.

2) Sopimuksen solmimisedellytykset

Paikallisesti arvioidaan sopimuksen tarkoituksenmukaisuus, toteuttamismahdollisuus ja tarve. Paikallinen luottamusmies arvioi paikallisen sopimuksen solmimisedellytykset kuultuaan edustettaviaan lääkäreitä.

3) Poikkeukset Lääkärisopimukseen

Sopimuksella sovitaan toisin Lääkärisopimuksen III luvun 5 §:n 1 momentista ja 2 momentin a-kohdasta. Sopimuksen tarkoittamissa työvuorojärjestelyissä ei toteudu 11 tunnin vuorokausilepo työrupeaman alkamista seuraavan 24 tunnin aikana (1 mom.). Tämän lisäksi työtä tässä yli 13 tunnin työrupeamassa tehdään klo 23–08 välillä, mutta tuolloin ei tarvitse järjestää 3 tunnin lepoaikaa (2 mom. a-kohta).

Tällä sopimuksella ei voida poiketa Lääkärisopimuksen vuorokausilepo- tai muistakaan määräyksistä muutoin kuin kohdassa 4 esitetyllä tavalla.

4) Soveltamisala ja reunaehdot

Sopimusta sovelletaan xx ja xx klinikassa/yksikössä/toimialalla lääkäreiden jaetun työpaikkapäivystyksen järjestämiseksi.

Päiväaikaisen säännöllisen työajan ja yön päivystyksen välissä on oltava vähintään 5 tunnin työaikaan kuulumaton lepoaika.

Esimerkki:

Järjestely toteutetaan siten, että päiväaikaisen säännöllisen työajan jälkeen osa lääkäreistä työskentelee päivystyksessä klo 15:30-22:00 ja voi Lääkärisopimuksen (LS) III luvun 5 §:n 2 mom. b-poikkeuksen mukaisesti poiketa vuorokausilevosta, kunhan saamatta jäänyt vuorokausilepo saman pykälän 3 mom. mukaisesti korvataan. Osa lääkäreistä päättää työskentelynsä säännöllisen työajan jälkeen klo 15:30, mutta palaa jatkamaan samaa työrupeamaa päivystyksenä klo 21:00. Työskentely jatkuu aamuun klo 9:00 asti LS III luvun 5 §:n 2 mom. a-kohdan mukaisesti 3 tunnin levosta poiketen.

Vuorokausilepoa annetaan säännöllisen työajan ja päivystyksen väliin jääneenä aikana ja saamatta jäänyt osuus tulee korvata LS III luvun 5 §:n 4 mom. mukaisesti.

Kellonajat ovat esimerkinomaisia.

5) Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus on voimassa enintään sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 ja se on molemmin puolin irtisanottavissa yksipuolisesti 3 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen.

Liitesopimus 2: Vuorokausilevosta poikkeaminen toimipaikoissa, joissa on erittäin paljon työpaikkapäivystäystä

1) Sopimuksen tarkoitus

Tämän paikallisen sopimuksen tarkoituksena on potilasturvallisuuden varmistaminen saman lääkärin yhtäjaksoisella läsnäololla päivystysaikana. Tällä sopimuksella mahdollistetaan sekä 13 tuntia pidemmät yöpäivystystä sisältävät työrupeamat että Lääkärisopimuksen määrittelemän yölevon lyhentäminen siten, että viikkolepo kuitenkin taataan täysimääräisenä joka kalenteriviikolle.

2) Sopimuksen solmimisedellytykset

Paikallisesti arvioidaan sopimuksen tarkoituksenmukaisuus, toteuttamismahdollisuus ja tarve. Paikallinen luottamusmies arvioi paikallisen sopimuksen solmimisedellytykset edustettaviaan lääkäreitä kuultuaan.

3) Poikkeukset Lääkärisopimukseen

Sopimuksella sovitaan toisin Lääkärisopimuksen III luvun 5 §:n 1 momentista ja 2 momentin a-kohdasta. Sopimuksen tarkoittamissa työvuorojärjestelyissä ei toteudu 11 tunnin vuorokausilepo työrupeaman alkamista seuraavan 24 tunnin aikana (1 mom.). Tämän lisäksi työtä tässä yli 13 tunnin työrupeamassa tehdään klo 23–08 välillä, mutta 2 mom. a-kohdan mukainen lepoaika on 1,5 tuntia.

Tällä sopimuksella ei voida poiketa Lääkärisopimuksen vuorokausilepo- tai muistakaan määräyksistä muutoin kuin kohdassa 4 esitetyllä tavalla.

4) Soveltamisala ja reunaehdot

Sopimusta sovelletaan xx ja xx klinikassa/yksikössä/toimialalla lääkäreiden työpaikkapäivystyksen järjestämiseksi.

Seuraavien ehtojen on täyttyvä:

- Työrupeaman pituus (sisältäen säännöllistä työaikaa ja päivystäystä tai vain päivystäystä) on enimmillään 18 tuntia.
- Lääkärille on järjestettävä työrupeaman aikana klo 23–08 välillä vähintään 1,5 tunnin keskeytymätön lepo Lääkärisopimuksen 5 §:n 2 mom. soveltamisohjeen ehdoin.
- Viikkolepo tulee olla kullakin kalenteriviikolla 35 tuntia, eikä sitä voida järjestää Lääkärisopimuksen 6 §:n mahdollistamalla tavalla keskimääräisenä 14 vuorokauden aikana. Mikäli viikkolepo jää kalenteriviikolla vajaaksi, tulee se korvata säännöllistä työaikaa Lääkärisopimuksen mukaisesti lyhentäen välittömästi seuraavan kalenteriviikon aikana.
- Päivystäystä ei suunnitella perättäisille viikonlopuille (poikkeuksena loma-ajat)
- Järjestelyssä tulee kiinnittää huomiota säännöllisen työajan sijoitteluun ja järjestämiseen.

- Sopimuksen osana tulee tarkastella työntekijän palkkaa kokonaisuutena huomioiden runsas työsidonnaisuus ja epämukavan työajan määrä. Samalla tulee huomioida myös erilaisten poissaoloaikojen palkkaus.

5) Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus on voimassa enintään sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 ja se on molemmin puolin irtisanottavissa yksipuolisesti 3 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen.

III Muut määräykset

1 § KVTES:n muut sovellettavat määräykset

Lisäksi sovelletaan seuraavia KVTES:n lukuja ja niihin sisältyviä liitteitä:

- Luku I Yleinen osa, 2 §:n 1 momentti, (sopimuksen suhde aikaisempiin palvelussuhteen ehtoihin), ~~5–9 §, palkkausluku 3 ja 4 §.~~
- Luku IV Vuosiloma
Vuosilomapalkasta, vuosilomakorvauksesta ja lomarahen laskentaperusteesta ks. LS:n palkkausluku 5 §.
~~Lomarahavapaasta ks. jäljempänä oleva 2 §:n määräys.~~
- Luku V **Virka - ja työvapaat sekä perhevapaat**
- Luku VI Kustannusten ja luontoissuoritusten korvaukset
- Luku VII Luottamusmiehet
- Luku VIII Lomauttaminen, osa-aikaistaminen ja palvelussuhteen päättyminen
- Liite 16 Matkakustannusten korvaukset.

2 § ~~Lomarahavapaa~~

~~KVTES:n vuosilomaluvun 18 §:ssä tarkoitettu lomараha tai osa siitä voidaan viranhaltijan ~~työntekijän~~ suostumuksin antaa myös vastaavana vapaana.~~

Soveltamisohje

~~Lomarahavapaapäivien lukumäärä on 50 % KVTES:n vuosilomaluvun 5 §:n 2 momentin taulukoissa määrätyistä ansaittujen vuosilomapäivien lukumäärästä. Lomarahavapaata annettaessa merkitään lomarahavapaapäiviksi vastaavat päivät kuin vuosilomaa annettaessa eli työpäivät (ma–pe arkipyhiä lukuun ottamatta). Täytenä viikkona annettu lomarahavapaa vahvistetaan maanantaista sunnuntaihin (lomarahavapaapäiviä kuluu 5). Koko lomarahavapaa-ajalta (ei pelkästään lomarahavapaapäiviltä) maksetaan KVTES:n palkkausluvun 5 §:n mukainen varsinainen palkka.~~

~~Jos koko lomараha muutetaan vapaaksi, lomarahaa ei jää maksettavaksi. Jos vain osa lomarahasta muutetaan vapaaksi, vähennetään KVTES:n vuosilomaluvun 18 §:n mukaan lasketusta lomarahasta (euroa) niin monen lomarahavapaapäivän palkka (lomараha: lomarahavapaapäivien lukumäärä) kuin lomarahavapaata pidetään.~~

~~Ennen lomarahavapaan alkamista tai sen aikana sairastuttaessa menetellään kuten vuosiloman siirtämisessä vastaavissa tilanteissa, jolloin työnantajalla on oikeus sairausajalta maksettua palkkaa vastaavaan osaan sairauspäivärahaa.~~

Esimerkki

Viranhaltijan/työntekijän LS:n palkkausluvun 5 §:n mukaan laskettu varsinainen palkka on 4 000 euroa. Hänellä on KVTES:n vuosilomaluvun 5 §:n 3 momentin 1 kohdan taulukon mukainen lomaoikeus 8 kuukaudelta eli hänen lomarahavapaansa on 12 lomarahavapaapäivää (24 pv : 2). Lomarahan suuruus on 1 920 euroa (8 kk x 6 % x 4 000 euroa), josta lomarahavapaapäivää kohti laskettu rahamäärä on 160 euroa (1 920 euroa : 12 lomarahavapaapäivää). Hänelle vahvistetaan 7 lomarahavapaapäivää (ma — seuraavan viikon ti) ja tältä ajalta maksetaan KVTES:n II luvun 5 §:n mukainen varsinainen palkka ja loppuosa lomarahasta (5 lomarahavapaapäivää vastaava osa) maksetaan rahana. Rahana jää maksettavaksi 800 euroa (lomaraha 1 920 euroa — 7 vapaana pidettyä lomarahavapaapäivää x 160 euroa).

3-2 § Paikallinen sopiminen

- 1 mom.** Tätä sopimusta ei sovelleta siltä osin kuin sen määräyksistä on poikettu kunnallisen pääsopimuksen 13 §:ssä tarkoitetulla paikallisella sopimuksella.
- 2 a mom.** Paikallisella sopimuksella ei kuitenkaan saa sopia tämän sopimuksen mukaan vähintään maksettavaa pienemmästä peruspalkasta eikä poiketa tämän sopimuksen säännöllisen työajan keskimääräistä pituutta, vuosiloman pituutta eikä sairausloma~~poissaolo~~- ja äitiysvapaatuksia koskevista määräyksistä. Jos kunnan/kuntayhtymän ylläpidettäväksi siirretään toisen kunnan/kuntayhtymän, valtion tai yksityisen yhteisön ylläpitämä laitos tai toimintayksikkö, siirtyvän henkilöstön vuosiloman pituudesta voidaan sopia KVTES:n vuosilomamääräyksistä poikkeavasti.
- 2 b mom.** Paikallisella sopimuksella ei kuitenkaan saa sopia tämän sopimuksen mukaan vähintään maksettavaa pienemmästä peruspalkasta eikä poiketa tämän sopimuksen säännöllisen työajan keskimääräistä pituutta, vuosiloman pituutta eikä sairauspoissaolo- ja raskausvapaa- ja vanhempainetuksia koskevista määräyksistä. Jos kunnan/kuntayhtymän ylläpidettäväksi siirretään toisen kunnan/kuntayhtymän, valtion tai yksityisen yhteisön ylläpitämä laitos tai toimintayksikkö, siirtyvän henkilöstön vuosiloman pituudesta voidaan sopia KVTES:n vuosilomamääräyksistä poikkeavasti.

Soveltamisohje

Perhevapaaudistuksen johdosta mm. sairausvakuutuslakia, työsopimuslakia, lakia kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta ja vuosilomalakia on muutettu. Lainsäädännön voimaantulossa on siirtymämääräyksiä, joissa viitataan sairausvakuutuslakiin tehtyjen muutosten voimaan tuloon.

Tämän momentin (2b mom.) määräyksiä noudatetaan, jos lapsen laskettu synnytysaika on 4.9.2022 tai sen jälkeen, tai jos adoptiolapsen hoitoonottopäivä on 31.7.2022 tai sen jälkeen.

Katso tämän sopimuksen allekirjoituspöytäkirjan 11 §.

- 3 mom.** Lääkärisopimuksen 2007–2009 yleisen osan 25 §:n 3 momentin nojalla tehdyt paikalliset sopimukset ovat voimassa omien voimassaolomääräystensä mukaisesti.

Soveltamisohje

Noudatetaan soveltuvin osin KVTES:n yleisen osan 4 §:n 1 momentin alla olevaa soveltamisohjetta.

---

4 -3 § Työrauha

Viranhaltijat

- 1 mom.** Sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassa ollessa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassa olevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Viranhaltijat

- 2 mom.** Lisäksi sopimukseen sidottu yhdistys on velvollinen huolehtimaan, että sen alaiset yhdistykset ja viranhaltijat, joita sopimus koskee, eivät riko edellisessä momentissa tarkoitettua työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä. Tämä velvollisuus sisältää myös sen, ettei yhdistys saa tukea tai avustaa kiellettyä työtaistelutoimenpidettä eikä muullakaan tavalla myötävaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

Työntekijät

- 3 mom.** Työehtosopimukseen osallisten ja siihen muutoin sidottujen vastuu määräytyy lain mukaan (viittausmääräys).

Työaikaluvun soveltamisohjeliite

Työvuoroluetteloja koskeva soveltamisohje

Ei muutosta

Yleisen osan soveltamisohjeliite

Lääkärisopimuksen soveltamispiiriä koskevien määritelmien soveltamisohje

Oikeudesta harjoittaa lääkärin, hammaslääkärin, erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin ammattia on säädetty laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994). Lain perusteella on annettu asetus terveydenhuollon ammatti- henkilöistä (564/1994). Jäljempänä tähän lakiin viitataan nimellä ammattihenkilö- laki ja asetukseen nimellä ammattihenkilöasetus.

Alla on merkitty tarvittavilta osin sellaisen lain/asetuksen säädösnumero, jolla ammattihenkilölakia/asetusta on muutettu.

Suomessa **lääkärin ja hammaslääkärin** ammatinharjoittamisoikeuden tai ammatinharjoittamisluvan myöntää hakemuksesta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira.

Eläinlääkäriammatin harjoittamisesta säädetään laissa eläinlääkäriammatin harjoittamisesta (29/2000). Ruokavirasto tekee hakemuksesta eläinlääkäreiden laillistamispäätökset ja väliaikaisia oikeuksia koskevat päätökset.

Sopimuksessa on käytetty seuraavaa käsitteistöä:

Laillistettu lääkäri

- Lääkäri, jolla on Suomessa suoritettuna lääketieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen oikeus harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna lääkärinä.
- Lääkäri, jolla on oikeus harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna lääkärinä tai myönnetty vastaava ammatinharjoittamislupa muualla kuin Suomessa suoritettuna koulutuksen perusteella.
- Ammattihenkilölain 46 §:n 1 momentin siirtymäsäännöksessä tarkoitettut, jotka ovat olleet laillistettuja lääkäreitä lain voimaan tullessa 1.7.1994, ja joilla oli tuolloin oikeus harjoittaa itsenäisesti lääkärin ammattia Suomessa.
- Sopimusta sovellettaessa rinnastetaan erikoislääkärin oikeuden omaava lääkäri laillistettuun lääkäriin, mutta ei päinvastoin.

Erikoislääkärin oikeuden omaava lääkäri

- Lääkäri, jolla Suomessa suoritettuna koulutuksen perusteella on ammattihenkilölain 4 §:n 2 momentissa (muutettu 1355/2014 ja 312/2011) tai

30.4.2011 voimassa olleessa ammattihenkilölain 4 §:n 3 momentissa (muutettu 1030/2000) tarkoitettu erikoislääkärin oikeus tai 31.12.2000 voimassa olleessa 6 §:ssä tarkoitettu erikoislääkärin pätevyys, taikka jolle oli

ammattihenkilölain voimaan tullessa 1.7.1994 myönnetty erikoislääkärin oikeus (ks. em. lain 46 §:n 1 momentin siirtymäsäännös).

- Lääkäri, jolla on oikeus harjoittaa erikoislääkärin ammattia laillistettuna lääkärinä tai myönnetty vastaava ammatinharjoittamislupa muualla kuin Suomessa suoritettuna koulutuksen perusteella.

Laillistettu lääkäri, jolla on yleislääketieteen erityiskoulutus (YEK)

Lääkäri, joka on suorittanut ennen 1.5.2011 perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen tai sen jälkeen yleislääketieteen erityiskoulutuksen ja jolla on tällä perusteella oikeus toimia yleislääkärinä sosiaaliturvajärjestelmän piirissä muussa EU-/ ETA-maassa kuin Suomessa.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksesta säädetään ammattihenkilölaissa (muutettu laeilla 1355/2014 ja 312/2011), ammattihenkilöasetuksessa (muutettu asetuksella 377/2011) sekä STM:n asetuksella erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta (56/2015).

Lääkäri

Tarkoitetaan kaikkia edellä lueteltuja lääkäreitä.

Lääketieteen opiskelija

Ammattihenkilöasetuksen 3 §:ssä ja 3 b §:ssä (muutettu 377/2011) säädetyt opinnot suorittanut, joka ao. säännöksen perusteella saa tilapäisesti toimia lääkärin tehtävissä lääkärin ammattia harjoittamaan oikeutetun laillistetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena.

Amanuenssi

Amanuenssilla eli lääkäriharjoittelijalla tarkoitetaan lääketieteen opiskelijaa, joka suorittaa lääkärinkoulutukseen vaadittavaa palvelua amanuenssina työ- tai virkasuhteessa (amanuenssit ovat yleensä työsuhteessa).

Laillistettu hammaslääkäri

Huomautus

Hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto on muuttunut 1.8.2011 lukien siten, että tutkinto on pidentynyt kuudella kuukaudella ja siihen on sisällytetty syventävä käytännön harjoittelu, joka korvaa aiemman käytännön palvelun. Uuden tutkinnon suorittaneet saavat oikeuden harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä (ns. täysi laillistus) suoraan lisensiaatin tutkinnon perusteella.

Uudistus koskee automaattisesti hammaslääketieteen opinnot aikaisintaan 1.8.2011 aloittaneita. Aiemmin opintonsa aloittaneet voivat siirtyä suorittamaan uudistettua tutkintoa aikaisintaan 1.8.2013. Vanhan tutkinnon mukaan opiskelevilta edellytetään edelleen ns. täyden laillistuksen saamiseksi yhdeksän kuukauden käytännön palvelun suorittamista hammaslääketieteen liseniaatin tutkinnon jälkeen. Valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen 13 ja 14 §:n muuttamisesta on todettu, että opiskelija siirtyy kuitenkin jatkamaan opintojaan tämän asetuksen mukaan, jollei hän ole suorittanut tämän asetuksen voimaantullessa voimassa olleen asetuksen mukaista tutkintoa vuoden 2020 loppuun mennessä.

Uusi ja vanha järjestelmä ovat voimassa rinnakkain vuoden 2020 loppuun saakka. Käytännön palvelun suorittaminen voi ajoittua näin ollen myös vuoden 2020 jälkeen, mutta heidän on tullut suorittaa hammaslääketieteen liseniaatin tutkinto vuoden 2020 loppuun mennessä.

- Hammaslääkäri, jolla on Suomessa suoritettuna hammaslääketieteen liseniaatin tutkinnon jälkeen oikeus harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä. Tätä sovelletaan hammaslääkäreihin, jotka ovat suorittaneet 1.8.2011 voimaan tulleen lainsäädännön mukaisen hammaslääketieteen liseniaatin tutkinnon.
- Hammaslääkäri, joka on hammaslääketieteen liseniaatin tutkinnon jälkeen suorittanut ammattihenkilölain 30.4.2011 saakka voimassa olleen 4 §:n 2 momentin mukaisen, Valviran hyväksymän käytännön palvelun, ja jolla on oikeus harjoittaa hammaslääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna hammaslääkärinä. Tätä sovelletaan hammaslääkäreihin, jotka ovat suorittaneet ennen 1.8.2011 voimassa olleen lainsäädännön mukaisen hammaslääketieteen liseniaatin tutkinnon.
- Hammaslääkäri, jolla on oikeus harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä tai myönnetty vastaava ammatinharjoittamislupa muualla kuin Suomessa suoritettuna koulutuksen perusteella.
- Ammattihenkilölain 46 §:n 1 momentin siirtymäsäännöksessä tarkoitetut, jotka ovat olleet laillistettuja hammaslääkäreitä ao. lain voimaan tullessa 1.7.1994, ja joilla oli tuolloin oikeus harjoittaa itsenäisesti hammaslääkärin ammattia Suomessa.
- Sopimusta sovellettaessa rinnastetaan jäljempänä erikoishammaslääkärin oikeuden omaava hammaslääkäri laillistettuun hammaslääkäriin, mutta ei päinvastoin.

Erikoishammaslääkärin oikeuden omaava hammaslääkäri

- Hammaslääkäri, jolla on Suomessa suoritettuna koulutuksen perusteella ammattihenkilölain 4 §:n 2 momentissa (muutettu 1355/2014 ja 312/2011) tai 30.4.2011 voimassa olleessa ammattihenkilölain 4 §:n 3 momentissa (muutettu 1030/2000) tarkoitettu erikoishammaslääkärin oikeus tai 31.12.2000 voimassa olleessa 6 §:ssä tarkoitettu erikoishammaslääkärin pätevyys, taikka jolle oli ammattihenkilölain voimaan tullessa 1.7.1994 myönnetty erikoishammaslääkärin oikeus (ks. em. lain 46 §:n 1 momentin siirtymäsäännös).
- Hammaslääkäri, jolla on oikeus harjoittaa erikoishammaslääkärin ammattia

laillistettuna hammaslääkärinä tai myönnetty vastaava ammatinharjoittamislupa muualla kuin Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella.

~~Osalaillistettu hammaslääkäri~~

- ~~— Hammaslääkäri, jolla on Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella ammattihenkilölain 30.4.2011 saakka voimassa olleen 4 §:n 1 momentissa sanottu oikeus harjoittaa hammaslääkärin ammattia toisen johdon tai valvonnan alaisena laillistettuna hammaslääkärinä. Tätä sovelletaan hammaslääkäreihin, jotka ovat suorittaneet ennen 1.8.2011 voimassa olleen lainsäädännön mukaisen hammaslääketieteen lisenssiaatin tutkinnon.~~
- ~~— Hammaslääkäri, jolla on oikeus harjoittaa hammaslääkärin ammattia toisen johdon tai valvonnan alaisena laillistettuna hammaslääkärinä tai vastaava ammatinharjoittamislupa muualla kuin Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella.~~

~~Määräykset laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelusta sisältyivät ammattihenkilöasetuksen 6 §:ään, joka on kumottu valtioneuvoston asetuksella 377/2011.~~

~~Tämän asetuksen mukaan kuitenkin hammaslääkäreihin, joiden suorittamaankintoon ei ole sisällynyt kuuden kuukauden pituista syventävää käytännönharjoittelua, sovelletaan 6 §:ää sellaisena kuin se oli tämän asetuksen tullessavoimaan.~~

Hammaslääkäri

Tarkoitetaan kaikkia edellä lueteltuja hammaslääkäreitä.

Hammaslääketieteen opiskelija

- Ammattihenkilöasetuksen 3 a §:ssä tai 3 b §:ssä säädetyt opinnot (muutettu 377/2011) suorittanut, joka ao. säännöksen perusteella saa tilapäisesti toimia hammaslääkärin tehtävissä hammaslääkärin ammattia harjoittamaan oikeutetun laillistetun hammaslääkärin johdon ja valvonnan alaisena.
- Opiskelija, joka on suorittamassa 1.8.2011 voimaan tulleen yliopistolain 40 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaiseen tutkintoon sisältyvää syventävää käytännönharjoittelua. (Laki yliopistolain muuttamisesta 315/2011)

Laillistettu eläinlääkäri

Eläinlääkäri, jolle **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** on eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) mukaisesti myöntänyt oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä.

Erikoiseläinlääkäri

Eläinlääkäri, joka täyttää eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 42 §:ssä (42 §:ää muutettu laeilla 301/2006 ja 1094/2007) ja erikoiseläinlääkärin tutkinnosta ja oikeudesta toimia erikoiseläinlääkärinä annetun asetuksen 6 §:ssä (275/2000) säädetyt edellytykset.

Eläinlääketieteen opiskelija

Eläinlääkärin ammatin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 7 §:ssä säädetyt opinnäytteet suorittanut, joka säännöksen perusteella saa harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkärinammattia. (7 §:ää muutettu lailla 301/2006)

Liite 1

Terveyskeskusten lääkärit

1 § Palkkahinnoittelu 1.6.2022 lukien

Lääkärin virkanimike/tehtävä	Peruspalkka, €
1 Ylilääkärit/verrattavassa asemassa olevat Lääkäriltä edellytetään tehtävään soveltuva erikoislääkärin oikeutta L1TK2000	5 433,35
2 Erikoislääkärin vaativat tehtävät Erikoislääkärit/ erikoislääkärin oikeuden omaavat terveyskeskuslääkärit Terveyskeskuslääkärillä on tehtävään soveltuva erikoislääkärin oikeus. Ks. soveltamisohje L1TK4200	5 029,58
3 Erikoislääkärit/ erikoislääkärin oikeuden omaavat terveyskeskuslääkärit Terveyskeskuslääkärillä on tehtävään soveltuva erikoislääkärin oikeus L1TK4100	4 790,07
4 Muut terveyskeskuslääkärit 4.1 Laillistettu lääkäri, jolla on yleislääketieteen erityiskoulutus tai joka on toiminut yhteensä vähintään 3 vuotta laillistetun lääkärin virassa/tehtävässä L1TK5200 Sovelletaan KVTES II luvun 12 § työkokemuksisääntöjä. Hyväksytyksi palveluksi luetaan kuitenkin vain laillistettuna lääkärinä työskentely. 4.2 Laillistettu lääkäri L1TK6100	4 033,63
5 Lääketieteen opiskelija Lääketieteen opiskelija, peruspalkka on hoidettavasta lääkärin virasta/tehtävästä riippumatta L1TK6200	2 735,42

Soveltamisohje: AKP 3 § Erän jakamisesta, ks. yleiskirje 2/2021.

Soveltamisohje

Eri organisaatioissa hallinnon tasot ja johtotehtävissä toimivien tehtävät nimetään keskenään eri tavoin. Tehtävänimike ei kerro tehtävän sisältöä eikä asemaa organisaatiossa. Ks. tarkemmin yleiskirjeen 9/2022 liitteenä 3 oleva muistio lääkärisopimuksen soveltamisalasta.

1 Palkkahinnoittelun ulkopuoliset ja muita huomioita soveltamisalasta

Lääkärisopimusta sovelletaan myös palkkahinnoittelun ulkopuolisiin.

Johtotehtävissä toimivan lääkärin tehtävä kuuluu LS:n soveltamisalaan, mikäli tehtävään sisältyy lääketieteellisen substanssin johtamista, muuta LS:n piiriin kuuluvaa hallinnollista työtä tai joissakin tapauksissa myös kliinistä työtä.

Johtavat lääkärit ovat palkkahinnoittelun ulkopuolisia.

Vastaavaksi lääkäriksi määrätty terveyskeskuslääkäri on palkkahinnoittelun ulkopuolinen määräyksen antamisesta lukien sen päättymiseen saakka, jonka jälkeen lääkärin palkka määritellään uudelleen muuttuneen perusteen mukaiseksi.

Kun kehittämis-, tutkimus- tai muu projektitehtävä edellyttää lääketieteellistä osaamista, kyseessä on LS:n soveltamisalaan kuuluva tehtävä. Tehtävän sisällöstä riippuen tehtävä voi kuulua johonkin palkkahinnoittelukohtaan, mutta voi olla myös hinnoittelun ulkopuolinen.

1 2 Johdon ja esimiesten tehtäväkohtaisen palkan määrittäminen

Johtavat lääkärit ovat palkkahinnoittelun ulkopuolisia.

Vastaavaksi lääkäriksi määrätty terveyskeskuslääkäri on palkkahinnoittelun ulkopuolinen määräyksen antamisesta lukien sen päättymiseen saakka, jonka jälkeen lääkärin palkka määritellään uudelleen muuttuneen perusteen mukaiseksi.

Tavoitteena on, että kunkin esimiehen palkka on oikeassa suhteessa paitsi hänen tehtäviensä vaativuuteen, määrään ja työtuloksiin myös oikeassa suhteessa hänen alaistensa palkkaan. Ks. KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin soveltamisohjeen kohta 3.3 Esimiesasema.

Mahdollisimman oikealla palkanmuodostuksella voidaan tukea hyvää johtajuutta ja koko yksikön menestystä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

KVTES:n palkkausluvun 7, 8 ja 9 §:n ja niiden soveltamisohjeissa todetun lisäksi johdon ja esimiesten tehtäväkohtaista palkkaa määriteltäessä otetaan huomioon tehtävän vaativuuteen ja määrään vaikuttavina tekijöinä esimerkiksi väestöpohja, eri kuntien vastaavista yksiköistä muodostetun kokonaisuuden tuomat uudet velvoitteet ja vastuut samoin kun ylilääkärin osallistuminen johtamistehtävän ohella säännöllisen päiväajan potilastyöhön tai erikoissairaanhoidon palvelujen tuottaminen silloin, kun tällaisia seikkoja pidetään perusteltuna toiminnan kokonaisuuden kannalta.

23 Ylilääkäri/verrattavassa asemassa oleva

Verrattavassa asemassa olevalla tarkoitetaan lääkäriä, joka on asemansa ja tehtäviensä puolesta ylilääkäriin verrattavissa ja jonka päätehtävänä on johtaminen.

34 Erikoislääkärin vaativat tehtävät

Päätyönä on kliininen työ (ml. kliininen tutkimus). Kyse on laaja-alaisesta erikoisanalan syventynyttä osaamista edellyttävästä työnkuvasta.

Tehtävässä edellytettävä osaaminen saavutetaan yleensä noin kymmenessä vuodessa erikoislääkärin tehtävissä. Kliininen osaaminen voi olla myös toiselta

erikoisalalta.

~~Työnantaja ratkaisee hinnoittelukohtaan siirrettävät tehtävät. Asiasta tarkemmin yleiskirje 2/2021.~~

45 Erikoislääkärin tehtävät

Lääkäri työskentelee erikoisalansa perustyönkuvassa ja hänellä on erikoisalansa ammatilliset perustaidot.

56 Terveyskeskuslääkärin tehtävät

Määrätessä sellaisen terveystieteiden erikoislääkärin tehtäväkohtaista palkkaa, jonka työnkuvassa painottuu muita lääkäreitä enemmän jonkin erityisryhmän (esim. diabetes-, keuhko-, reuma-) potilaiden hoito tai muu esimerkiksi sektorikohtainen erityisvastuu, otetaan tämä huomioon tehtävien vaatavuutta arvioitaessa KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin mukaisesti.

67 Osatoiminnasta vastaava lääkäri

Osatoiminnasta vastaavalla lääkärillä tarkoitetaan tietyn suurehkon kokonaisuuden antamista jonkun terveystieteiden erikoislääkärin johdettavaksi (ei siis lääkärin välisen työnjaon toteuttamista). Osatoiminnasta vastaava voi vastata esimerkiksi suuren kunnan/kuntayhtymän taikka yhteistoiminta-alueen osa-alueen toiminnasta ja kehittämisestä. Osatoiminnasta vastaavien lääkärin nimittämisellä voidaan taata riittävä lähiesimiestoiminta ja näin tukea hyvän johtajuuden toteutumista.

Osatoiminnasta vastaavaksi määrätyn terveystieteiden erikoislääkärin tehtäväkohtaista palkkausta määrätessä otetaan lisätehtävä tai lisävastuu huomioon KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin kohdan 3.2 mukaisesti määräyksen antamisesta lukien sen päättymiseen saakka, jonka jälkeen lääkärin palkka määritellään uudelleen muuttuneen perusteen mukaiseksi.

78 Kouluttaminen ja ohjaaminen

Kouluttajien ja ohjaajien palkkausta määrätessä otetaan huomioon opetus- ja ohjaustehtävän vaikutus tehtävän vaatavuuteen. Tutoroinnin vaikutuksesta tehtäväkohtaiseen palkkaan tai henkilökohtaiseen lisään ks. palkkausluvun 6 §:n soveltamisohje.

89 Tehtävien ja työnjakojen muutokset

Organisaation erilaisissa muutostilanteissa, kuten esim. terveydenhuollon henkilöstön tehtäviä ja työnjakoja uudistettaessa (esim. tehtäväsiirrot lääkäreiltä hoitajille), saattaa muutoksen läpivienti edellyttää lääkäreiltä keskimääräistä enemmän muun henkilöstön koulutusta, ohjausta ja opastusta, jolloin myös lääkärin työnkuvan painopiste lääkärin oman vastaanotto- yms. potilastyön ja muun työn suhteen muuttuu tilapäisesti. Myös em. muutoksen toiminnalliset vaikutukset ja kesto tulee etukäteen arvioida ja ottaa paikallisesti huomioon lääkärin työ- ja palkkausjärjestelyissä. Ks. KVTES:n palkkausluvun 7, 8 ja 9 §:n määräykset soveltamisohjeineen.

---

2 § Toimenpidepalkkiot

1 mom. Toimenpiteiden korvaaminen

Lääkärille maksetaan säännöllisenä työaikana ja päivystysaikana suoritetuista sekä täyttä työaikaa tekeväälle lääkärille kliinisenä lisätyönä suoritetuista terveyskeskuksen lääkärin toimenpideluettelossa sanotuista toimenpiteistä 2 momentin korvaustaulukosta ilmenevät toimenpidepalkkiot.

Soveltamisohje

Toimenpidepalkkio maksetaan siitä riippumatta, missä toimenpide on tehty esim. vastaanotolla, vuodeosastolla tai neuvolassa.

2 mom. Toimenpiteiden korvaustaulukko 1.6.2022 lukien

Palkkiot ja korvaukset	Säännöllinen työaika	Kliininen lisätyö	Säännöllinen työaika klo 18 jälkeen arki-iltoina	Työpaikkapäivystys, poikkeava työpaikkapäivystys ja vapaa- muotoinen päivystys
Toimenpideryhmät	€	€	€	€
R 0	2,79	3,65	3,65	3,65
R I, RU I, RR I	7,57	9,91	9,91	9,91
R II, RU II, RR II	11,43	15,13	15,13	15,13
R III, RR III	27,95	36,50	36,50	36,50

3 mom. Osa-aikatyötä tekevän kliinisen lisätyön toimenpidepalkkiot
Osa-aikatyötä tekeväälle lääkärille maksetaan kliinisenä lisätyönä suoritetuista toimenpiteistä 2 momentin mukaiset säännöllisen työajan toimenpidepalkkiot siihen saakka, kunnes osa-aikaisen lääkärin yhteenlaskettu säännöllinen ja kliininen lisätyöaika ylittää täyttä työ- aikaa tekevän lääkärin säännöllisen työajan.

Väliaikainen 4 mom.

~~Kun lasketaan LS:n palkkausluvun 3 §:n ja 5 §:n mukaista korotusta varsinaiseen palkkaan lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020 – 31.3.2021, laskentaan otetaan mukaan vain ne kuukaudet, jolloin perusterveydenhuollon palveluita on järjestetty väestölle normaaliin tapaan.~~

3 § Kliinisen lisätyön käyntipalkkiot

1 mom. Täyttä työaikaa tekeväälle lääkärille maksetaan kliinisenä lisätyöaikana jokaisesta potilaasta 2 momentin korvaustaulukosta ilmenevä käyntipalkkio.

2 mom. Korvaustaulukko 1.6.2022 lukien

Palkkiot ja korvaukset	Kliininen lisätyö
Käyntipalkkiot	€
Potilaan käynti lääkärin luona a) yöaikana ja viikonloppuna b) muuna aikana	10,97
Lääkärin erillinen käynti potilaan luona (kotikäynti) a) yöaikana ja viikonloppuna b) muuna aikana	13,46
Yli 45 minuuttia kestänyt potilaskäynti, lisäys alkavalta neljännes- tunnilta, kotikäynnissä käyntiaikaan luetaan matkoihin kulunut aika a) yöaikana ja viikonloppuna b) muuna aikana	4,60

3 mom. Osa-aikatyötä tekevän kliinisen lisätyön käyntipalkkiot

Osa-aikatyötä tekevälle lääkärille maksetaan hänen oman säännöllisen työaikansa (osa-aikatyöaika) ylittävästä kliinisestä lisätyöstä 50 % 1 momentin korvaustaulukossa todetuista kliinisen lisätyön käynti- palkkioista siihen saakka kunnes osa-aikaisen lääkärin yhteenlaskettu säännöllinen ja kliininen lisätyöaika ylittää täyttää työaikaa tekevän lääkärin säännöllisen työajan.

Huomautus

Työpaikkapäivystyksen korvaukset määräytyvät työaikaluvun 11 §:n 1 momentin mukaan.

Vapaamuotoisen ja poikkeavan työpaikkapäivystyksen peruskorvaukset määräytyvät työaikaluvun 11 §:n 2 momentin mukaan ja aktiivisuuden korvaukset 11 §:n 1 momentin mukaan.

4 § Suoritepalkkaus**1 mom.** Pykälän mukainen suoritepalkkausjärjestelmä on vaihtoehtoinen 2-3 §:n mukaiselle järjestelmälle. Käyttöönotto on mahdollista vain soveltamisohjeessa mainituille työnantajatahoille.

Työnantaja määrittelee, ketkä kuuluvat suoritepalkkauksen piiriin. Jos lääkärin työnkuvaan kuuluu pääosin vastaanottoa, lääkäri voi kuulua suoritepalkkauksen piiriin. Tällöin huomioidaan toisen tehtävän, esimerkiksi opetus- ja ohjaustehtävän, vaikutus tehtävästä maksettavaan palkkaan. Lisäksi lääkärille maksetaan suoritepalkkausjärjestelmän mukaiset palkkiot.

Soveltamisohje

Suoritepalkkausjärjestelmästä ja sen käyttöönotosta tarkemmin yleiskirje 9/2022., kohta 11.3.

Sopimuskaudella 1.5.2022- 30.4.2025 4 §:n mukainen määräys on vaihtoehtoinen 2–3 §:n määräyksille.

Käyttöönotto on mahdollistettu seuraaville työnantajatahoille:

- Käyttöönotto viimeistään 1.10.2022: vapaaehtoiset sote-kuntayhtymät ja Helsinki.
  - Käyttöönotto viimeistään 1.9.2023: Hyvinvointialueet
-

2 mom.

Suoritteet

Suoritteita ovat:

- potilaan vastaanottokäynnit, ml. etävastaanotot,
- lääkärin käynnit potilaan luona,
- konsultaatiot,
- hoidonsuunnitelut ilman potilaan läsnäoloa,
- puhelimella tapahtuva hoitoasiointi, kun se korvaa vastaanottokäynnin.

3 mom.

Suoritteen vaativuus ja tasot

Suoritteen vaativuus voi muodostua toimenpiteen vaativuuden, toimenpiteiden määrän tai potilaan vaikeahoitoisuuden perusteella. Suoritteen taso määräytyy suoritteen kokonaisvaativuuden perusteella.

Suoritetasoja on neljä.

- 1) Suppea
Suorite sisältää suppean tutkimuksen, lyhyen konsultaation tai suppean hoitotoimenpiteen
- 2) Perus
Suorite sisältää esimerkiksi perustutkimuksen tai hoitoasiointin, konsultaation tai hoitotoimenpiteen
- 3) Vaativa tai laaja
Suorite sisältää esimerkiksi perustutkimusta laajemman tutkimuksen, laajan konsultaation tai laajan hoitotoimenpiteen
- 4) Erittäin vaativa tai erittäin laaja
Suorite sisältää esimerkiksi erittäin vaativan tai erittäin laajan hoitotoimenpiteen

4 mom.

Suoritepalkkiot

Suoritepalkkio on euromääräinen. Siirtymävaiheessa 1.5.2022 - 30.4.2025 suoritepalkkioiden euromäärät määritellään paikallisesti. Päivystysajalta ja kliinisen lisätyön ajalta suoritepalkkiot maksetaan korotettuina.

Paikallisesti suoritepalkkioiden euromääriä määriteltäessä on huomioitava päivystysajan ja kliinisen lisätyön vaikutukset suoritepalkkioiden tasoon.

5 mom.

Mitä lääkärisopimuksessa on sanottu toimenpidepalkkioista (esim. palkkausluku 3 § ja 5 §) koskee vastaavasti tämän liitteen 4 §:n mukaista järjestelmää.

Liite 2

Terveyskeskusten hammaslääkärit

1 § Palkkahinnoittelu 1.6.2022 lukien

Virkanimike/tehtävä	Peruspalkka €/kk
1 Ylihammaslääkärit/verrattavassa asemassa olevat Hammaslääkäriltä edellytetään tehtävään soveltuvaa erikoishammaslääkäriin oikeutta L2TH2000	4 997,17
2 Erikoishammaslääkäriin vaativat tehtävät Erikoishammaslääkärit/ erikoishammaslääkäriin oikeuden omaavat terveyskeskushammaslääkärit Terveyskeskushammaslääkäriillä on tehtävään soveltuva erikoishammaslääkäriin oikeus Ks. soveltamisohje L2TH4200	4 692,18
3 Erikoishammaslääkärit/erikoishammaslääkäriin oikeuden omaavat terveyskeskushammaslääkärit Terveyskeskushammaslääkäriillä on tehtävään soveltuva erikoishammaslääkäriin oikeus L2TH4100	4 468,74
4 Muut terveyskeskushammaslääkärit Terveyskeskushammaslääkäriltä edellytetään laillistetun hammaslääkäriin oikeutta L2TH5200	3 798,43
5 ~~Muut hammaslääkärit~~ Hammaslääketieteen opiskelija 5.1 Osalaillistuksen omaava hammaslääkäri, peruspalkka on hoidettavasta hammaslääkäriin virasta/tehtävästä riippumatta L2TH6100- 5.2 Hammaslääketieteen opiskelija, peruspalkka on hoidettavasta hammaslääkäriin virasta/tehtävästä riippumatta L2TH6200	2 336,81

Soveltamisohje: AKP 3 § Erän jakamisesta, ks. yleiskirje 2/2021.

Terveyskeskushammaslääkärien toimenpidepalkkiojärjestelmän muutokset astuvat voimaan 1.1.2023. Hinnoittelukohtassa L2TH5200 olevien terveyskeskushammaslääkärien tehtäväkohtaista palkkaa korotetaan samana ajankohtana 41,41 eurolla.

Soveltamisohje

Eri organisaatioissa hallinnon tasot ja johtotehtävissä toimivien tehtävät nimetään keskenään eri tavoin. Tehtävänimike ei kerro tehtävän sisältöä eikä asemaa organisaatiossa. Ks. tarkemmin yleiskirjeen 9/2022 liitteenä 3 oleva muistio lääkärisopimuksen soveltamisalasta.

1 Palkkahinnoittelun ulkopuoliset ja muita huomioita soveltamisalasta

Lääkärिसopimusta sovelletaan myös palkkahinnoittelun ulkopuolisiin.

Johtotehtävissä toimivan hammaslääkärin tehtävä kuuluu LS:n soveltamisalaan, mikäli tehtävään sisältyy hammaslääketieteellisen substanssin johtamista, muuta LS:n piiriin kuuluvaa hallinnollista työtä tai joissakin tapauksissa myös kliinistä työtä.

Johtavat hammaslääkärit ovat palkkahinnoittelun ulkopuolisia.

Vastaavaksi hammaslääkäriksi määrätty terveyskeskushammaslääkäri on palkkahinnoittelun ulkopuolinen määräyksen antamisesta lukien sen päättymiseen saakka, jonka jälkeen hammaslääkärin palkka määritellään uudelleen muuttuneen perusteen mukaiseksi.

Kun kehittämis-, tutkimus- tai muu projektitehtävä edellyttää hammaslääketieteellistä osaamista, kyseessä on LS:n soveltamisalaan kuuluva tehtävä. Tehtävän sisällöstä riippuen tehtävä voi kuulua johonkin palkkahinnoittelukohtaan, mutta voi olla myös hinnoittelun ulkopuolinen.

4-2 Johdon ja esimiesten tehtäväkohtaisen palkan määrittäminen

Johtavat hammaslääkärit ovat palkkahinnoittelun ulkopuolisia.

Vastaavaksi hammaslääkäriksi määrätty terveyskeskushammaslääkäri on palkkahinnoittelun ulkopuolinen määräyksen antamisesta lukien sen päättymiseen saakka, jonka jälkeen hammaslääkärin palkka määritellään uudelleen muuttuneen perusteen mukaiseksi.

Esimiesasemassa olevan palkan pitää olla korkeampi kuin hänen alaistensa, jollei tästä poikkeamiseen ole erityistä, perusteltua syytä. Palkkaa verratessa huomioidaan esimiehen ja alaisten tehtäväkohtaisten palkkojen lisäksi säännölliseltä työajalta maksettavat toimenpidepalkkiot. Tavoitteena on, että kunkin esimiehen palkka on oikeassa suhteessa paitsi hänen tehtäviensä vaativuuteen, myös määrään ja työtuloksiin. Ks. KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin soveltamisohjeen kohta 3.3 Esimiesasema.

KVTES palkkausluvun 7, 8 ja 9 §:n ja niiden soveltamisohjeissa todetun lisäksi johdon ja esimiesten tehtäväkohtaista palkkaa määriteltäessä otetaan huomioon tehtävän vaativuuteen ja määrään vaikuttavina tekijöinä esimerkiksi väestöpohja ja eri kuntien vastaavista yksiköistä muodostetun kokonaisuuden tuomat uudet velvoitteet ja vastuut.

Mahdollisimman oikealla palkanmuodostuksella voidaan tukea hyvää johtajuutta ja koko yksikön menestystä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.3 Ylihammaslääkäri/verrattavassa asemassa oleva

Verrattavassa asemassa olevalla tarkoitetaan hammaslääkäriä, joka on asemansa ja tehtäviensä puolesta ylihammaslääkäriin verrattavissa ja jonka päätehtävänä on suurehkon osa-alueen toiminnan johtaminen.

3.4 Erikoishammaslääkärin vaativat tehtävät

Päätyönä on kliininen työ (ml. kliininen tutkimus). Kyse on laaja-alaisesta erikoisalan syventynyttä osaamista edellyttävästä työnkuvasta.

Tehtävässä edellytettävä osaaminen saavutetaan yleensä noin kymmenessä vuodessa erikoishammaslääkärin tehtävissä. Kliininen osaaminen voi olla myös toiselta erikoisalalta.

Työnantaja ratkaisee hinnoittelukohtaan siirrettävät tehtävät. Asiasta tarkemmin yleiskirje 2/2021.

4.5 Terveyskeskushammaslääkärit

~~Perehtyneen hammaslääkärin tehtäväkohtaisen palkan määrittäminen~~ Perehtyneiden ja muiden erityisvastuussa olevien hammaslääkärien tehtäväkohtaisen palkan määrittäminen

Määrättäessä sellaisen terveyskeskushammaslääkärin tehtäväkohtaista palkkaa, jonka työnkuvassa painottuu muita hammaslääkäreitä enemmän jonkin hammaslääketieteen erikoisalan osaaminen, erityisryhmän potilaiden hoito tai muu erityis- vastuu otetaan tämä huomioon tehtävien vaativuutta arvioitaessa KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin mukaisesti. Mikäli erityisvastuusta aiheutuu toimenpidepalkkioiden alenemista, on tämä kompensoitava.

Syventynyttä osaamista edellyttävät tehtävät

Määrättäessä sellaisen terveyskeskushammaslääkärin tehtäväkohtaista palkkaa, jonka tehtävät edellyttävät syventynyttä osaamista, otetaan tämä huomioon tehtävän vaativuutta arvioitaessa KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin mukaisesti.

Syventyneelle osaamiselle tunnusomaista on esimerkiksi se, että kliiniset ja vuorovaikutustaidot ovat kehittyneet ja syventyneet työssä, hammaslääkäri pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan kokonaisvaltaisempia hoitoratkaisuja, joiden vaikuttavuus on parempi ja hammaslääkäri hallitsee vaativampia hoitokokonaisuuksia kuin uransa alkuvaiheessa olevat.

Tämänkaltaista tehtävää ei voi tehdä uransa alkuvaiheessa oleva hammaslääkäri.

5.6 Osatoiminnasta vastaava hammaslääkäri

Osatoiminnasta vastaavalla hammaslääkärillä tarkoitetaan tietyn suurehkon kokonaisuuden antamista jonkun terveyskeskushammaslääkärin johdettavaksi (ei siis hammaslääkärien välisen työnjaon toteuttamista). Osatoiminnasta vastaava hammaslääkäri voi vastata esimerkiksi suuren kunnan/kuntayhtymän

taikka yhteistoiminta-alueen alueellisen hammashoitolan tai hammaslääketieteellisen osa-alueen toiminnasta ja kehittämisestä. Osatoiminnasta vastaavien hammas- lääkärin nimittämisellä voidaan taata riittävä lähiesimiestoiminta ja näin tukea hyvän johtajuuden toteutumista.

Osatoiminnasta vastaavaksi määrätyn terveyskeskushammaslääkärin tehtävä- kohtaista palkkaa määrättäessä otetaan lisätehtävä tai lisävastuu huomioon KVTES:n palkkausluvun 9 §:n 1 momentin 3.2 kohdan mukaisesti määräyksen antamisesta lukien sen päättymiseen saakka, jonka jälkeen hammaslääkärin palkka määritellään uudelleen muuttuneen perusteen mukaiseksi.

6 7 Opetus- ja ohjaustehtävissä toimivat

Opetus- ja ohjaustehtävissä toimivien palkkausta määrättäessä otetaan huomioon opetus- ja ohjaustehtävän vaikutus tehtävän vaativuuteen. Palkkaa määriteltäessä huomioidaan myös säännölliseltä työajalta maksettavat toimenpide- palkkiot. Mahdollisimman oikealla palkanmuodostuksella voidaan tukea opetuksen ja ohjauksen hyvää laatua.

~~Opetus- ja ohjaustehtävissä toimivilla tarkoitetaan hammaslääketieteen lisensiaatin perustutkintoa suorittavia, erikoistuvia hammaslääkäreitä, käytännön palvelua suorittavia ja syventävää käytännön harjoittelua suorittavia opettavia/ohjaavia hammaslääkäreitä.~~

Opetus- ja ohjaustehtävissä toimivilla tarkoitetaan hammaslääkäreitä, jotka opettavat/ohjaavat hammaslääketieteen lisensiaatin perustutkintoa tai syventävää käytännön harjoittelua suorittavia, erikoistuvia hammaslääkäreitä sekä sellaisia hammaslääkäreitä, joilla ei ole itsenäistä ammatinharjoittamisoikeutta.

Tutoroinnin vaikutuksesta tehtäväkohtaiseen palkkaan tai henkilökohtaiseen lisään ks. palkkausluvun 6 §:n soveltamisohje.

Esimerkki

Esimerkiksi syventävän käytännön harjoittelun ohjaajilla ohjaustehtävän vaikutus palkkaan arvioidaan lähtökohtaisesti tehtävän vaativuuden kautta ja huomioidaan näin ollen tehtäväkohtaisen palkan suuruudessa. Lisäksi palkkaa määriteltäessä huomioidaan säännölliseltä työajalta maksettavat toimenpidepalkkiot. Mikäli ohjaustehtävä on määräaikainen, tehtävällä **korkeampi tehtäväkohtainen palkka** maksetaan tältä ajalta.

---

2 § Toimenpidepalkkiot

1 mom. Hammaslääkärille maksetaan säännöllisenä työaikana ja päivystys- aikana suoritetuista sekä täyttä työaika tekeväälle hammaslääkärille klinisenä lisätyönä suoritetuista, terveyskeskuksen hammaslääkärin toimenpideluettelossa sanotuista toimenpiteistä korvaustaulukosta ilmenevät toimenpidepalkkiot.

2 mom. **Toimenpidepalkkiot 1.1.2019 lukien**

Palkkiot ja korvaukset	Säännöllinen työaika		Kliininen lisätö	Päivystys	Ensiapukäynti
Toimenpidepalkkiot		Yli 30 t/vk, arki-iltoina klo 18.00 jälkeen ja viikonloppuna*			
Toimenpideryhmät	€	€	€	€	€
TKHL 2	2,10	3,85	3,85	3,85	3,85
TKHL 3	3,99	7,04	7,04	7,04	7,04
TKHL 4	5,07	7,04	7,04	7,04	7,04
TKHL 4 B	8,38	11,63	11,63	11,63	11,63
TKHL 5	11,60	15,85	15,85	15,85	15,85
TKHL 6	16,74	20,74	20,74	20,74	20,74
TKHL 7	28,28	35,07	35,07	35,07	35,07

Palkkiot ja korvaukset	Säännöllinen työaika	Kliininen lisätö	Päivystys	Ensiapukäynti
Kliinistä vastaanototyötä yksin (ilman avustavaa henkilökuntaa) tekevä hammaslääkäri	Em. toimenpidepalkkiot maksetaan 30 %:lla korotettuna*			

* Viikonloppun määritelmä, ks. 3 §:n soveltamisohje.

* **Korotus ei koske toimenpiteitä TKHL 204, 305 (lausunto), 307, 309, 311, 409, 420, 428, 429, 457, 462 ja 528**

Soveltamisohje

Hammaslääkärien toimenpideluettelon seuraavien toimenpiteiden palkkiot poikkeavat em. taulukon euroista: TKHL 223, 224, 227, 301.

Kliinisen työn 30 tunnin rajaa tulee tarkastella viikoittain. On suositeltavaa, että kliinisen työn enimmäismäärä ei ylitä 7 tuntia päivässä.

3 mom. Tietojärjestelmien muutokset eivät saa aiheuttaa sitä, että Lääkisopimuksen mukaiset palkkiot jäävät maksamatta ajallaan tai että ne maksetaan virheellisesti. Tietojärjestelmän muuttuessa tai järjestelmän laajoissa muutostilanteissa työnantajan on otettava käyttöön laskennallisten toimenpidepalkkioiden maksaminen, kunnes järjestelmä toimii, kuitenkin vähintään 3 kuukauden ajaksi. Laskennallinen toimenpidepalkkio määräytyy kunkin hammaslääkäriin henkilökohtaisten toimenpidepalkkioiden perusteella. Laskennan pohjana voidaan käyttää edellisenä lomanmääräytymisvuonna maksettuja toimenpidepalkkioita. Jollei ko. hammaslääkäri ole työskennellyt edellisen lomanmääräytymisvuoden aikana ko. työnantajan palveluksessa, maksetaan laskennallisena palkkiona työnantajan samankaltaista työtä tekevien hammaslääkärien palkkioiden keskiarvo. Palkanmaksu on korjattava lääkisopimuksen mukaiseksi heti kun se on mahdollista.

Soveltamisohje

Lääkisopimuksen piirissä työskenteleviin sovelletaan KVTES:n II luvun 18 §:n määräystä palkanmaksusta. Sen 1 momentissa todetaan, että jos "palkkion maksaminen edellyttää laskulla esitettävää selvitystä

suoritetuista toimenpiteistä, palkkio maksetaan viimeistään laskutusta seuraavan kalenterikuukauden aikana.” Mikäli saatava viivästyy, palkansaajalla syntyy oikeus korkolain (633/82) mukaiseen korkosaatavaan.

Väliaikainen 4 mom.

Kun lasketaan LS:n palkkausluvun 3 §:n ja 5 §:n mukaista korotusta varsinaiseen palkkaan lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020–31.3.2021, laskentaan otetaan mukaan vain ne kuukaudet, jolloin suun terveydenhuollon palveluita on järjestetty väestölle normaaliin tapaan.

3 § Kliinisen lisätyön ja vapaa-aikana suoritettun ensiapukäynnin käyntipalkkiot

1 mom. Täyttä työaikaa tekevälle hammaslääkärille maksetaan kliinisenä lisätyöaikana jokaisesta potilaasta 2 momentin korvaustaulukosta ilmenevä käyntipalkkio.

2 mom. Käyntipalkkiot 1.1.2019 lukien

Palkkiot ja korvaukset	Kliininen lisätyö	Ensiapukäynti
Käyntipalkkiot	€	€
Potilaan käynti hammaslääkärin luona a) viikonloppuna b) muuna aikana	a) 9,90 b) 9,90	
Hammaslääkärin erillinen käynti potilaan luona a) viikonloppuna b) muuna aikana	a) 12,61 b) 12,61	
Hammaslääkärin vapaa-aikanaan ensiaputapauksessa suorittama käynti terveyskeskukseen tai muuhun hoitopaikkaan a) viikonloppuna a1) seuraavat potilaat/sama käynti b) muuna päivystysaikana b1) seuraavat potilaat/sama käynti		a) 21,60 a1) 9,90 b) 16,21 b1) 4,50
Hammaslääkärin erillinen yli 45 minuuttia kestänyt käynti potilaan luona, lisäys alkavalta neljännestunnilta (käyntiaikaan luetaan myös matkoihin nopeinta reittiä käytettäessä kuluva aika) a) viikonloppuna b) muuna aikana	a) 4,14 b) 4,14	a) 5,23 b) 4,14
Kliinistä vastaanottotyötä yksin (ilman avustavaa henkilökuntaa) tekevä hammaslääkäri	Em. käyntipalkkiot maksetaan 30 %:lla korotettuna.	

Soveltamisohje

Kunkin potilaan osalta maksetaan yksi korvaustaulukosta ilmenevä käyntipalkkio, vaikka saman käynnin yhteydessä tehdään useampia palkkioon vaikuttavia tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä.

Edellä taulukossa mainitulla viikonloppulla tarkoitetaan aikaa perjantaista klo 18.00 maanantaihin klo 8.00 sekä arkipyhää tai joulu-

ja juhannusaattoja edeltävästä arkipäivästä klo 18.00 ensiksi seuraavaan arkipäivään klo 8.00.

Hammaslääkärin erillinen käynti potilaan luona on harvinainen ja koskee yleensä vain huoltolaitoksessa tai vuodeosastolla hoidettavia potilaita.

Huomautus

Työpaikkapäivystyksen korvaukset määräytyvät tämän sopimuksen työaikaluvun 11 §:n 1 momentin mukaan.

Vapaamuotoisen päivystyksen peruskorvaukset määräytyvät tämän sopimuksen työaikaluvun 11 §:n 2 momentin mukaan ja aktiiviyön korvaukset 11 §:n 1 momentin mukaan.

---

4 § Osa-aikatyötä tekevän kliinisen lisätyön palkkiot

Osa-aikatyötä tekeväälle hammaslääkärille maksetaan hänen oman säännöllisen työaikansa (osa-aikatyöaika) ylittävästä kliinisestä lisätyöstä toimenpidepalkkiot kuten säännöllisenä työaikana ja 50 % 3 §:n korvaustaulukossa todetuista kliinisen lisätyön käyntipalkkioista. Jos osa-aikaisen hammaslääkärin yhteenlaskettu säännöllinen työaika ja lisätyöaika ylittää täyttä työaikaa tekevän hammaslääkärin säännöllisen työajan, maksetaan tämän ylittävästä lisätyöstä korvaustaulukoista (2 § ja 3 §) kliinisen lisätyön kohdalta ilmenevät käynti- ja toimenpidepalkkiot.

Osa-aikatyötä tekeväälle hammaslääkärille maksetaan yksin työtä tekevän kliinisen lisätyön palkkioiden 30 %:n korotus vasta, kun hänen yhteenlaskettu säännöllinen työaikansa ja lisätyöaikansa ylittää täyttä työaikaa tekevän hammaslääkärin säännöllisen työajan.

5 § Korvaus vapaa-aikana suoritetusta ensiapukäynnistä

Hammaslääkärin vapaa-aikanaan ensiaputapauksessa suorittamasta käynnistä terveyskeskukseen tai muuhun hoitopaikkaan maksetaan edellä korvaustaulukoista (2 § ja 3 §) ilmenevät käynti- ja toimenpidepalkkiot. Myös käynnistä aiheutuneet tarkoituksenmukaiset matkakustannukset korvataan.

Liite 3

Sairaalalääkärit

I Palkkaus

1 § Palkkahinnoittelu 1.6.2022 lukien

Virkanimike/tehtävä	Peruspalkka €/kk
1 Ylilääkärit/verrattavassa asemassa olevat Lääkäriltä edellytetään tehtävään soveltuvaa erikoislääkäriin oikeutta	
1.1 Ylilääkäri, hallintoylilääkäri, osastonylilääkäri yliopistollisessa sairaalassa L3SL1100	5 981,62
1.2 Muut ylilääkärit ja apulaisylilääkärit/verrattavassa asemassa olevat L3SL1200	5 433,35
2 Erikoislääkäriin, osastonlääkäriin vaativat tehtävät Lääkäriltä edellytetään tehtävään soveltuvaa erikoislääkäriin oikeutta ks. soveltamisohje L3SL3200	5 151,68
3 Erikoislääkäri, osastonlääkäri Lääkäriltä edellytetään tehtävään soveltuvaa erikoislääkäriin oikeutta L3SL3100 Määräystä sovelletaan myös erikoislääkäriin, joka on erikoistumassa toiselle erikoisalalle, jos hänellä jo olevasta erikoislääkäriin oikeudesta on olennaista hyötyä hänen nykyisessä virassaan/ tehtävässään .	4 906,36
4.1 Laillistettu lääkäri, joka on toiminut yhteensä vähintään 3 vuotta laillistetun lääkärin virassa/tehtävässä Sovelletaan KVTES II luvun 12 § työkokemuslisämääräyksiä. Hyväksytyksi palveluksi luetaan kuitenkin vain laillistettuna lääkärinä työskentely. L3SL4103	4 033,63
4.2 Laillistettu lääkäri L3SL4100	3 521,13
4.5 Lääketieteen opiskelijat Peruspalkka on hoidettavasta lääkärin virasta/tehtävästä riippumatta L3SL5000	2 626,17

Soveltamisohje: AKP 3 § Erän jakamisesta, ks. yleiskirje 2/2021.

Soveltamisohje

Eri organisaatioissa hallinnon tasot ja johtotehtävissä toimivien tehtävät nimetään keskenään eri tavoin. Tehtävänimike ei kerro tehtävän sisältöä eikä asemaa organisaatiossa. Ks. tarkemmin yleiskirjeen 9/2022 liitteenä 3 oleva muistio lääkärisopimuksen soveltamisalasta.

Palkkahinnoittelun soveltamisesta ja tehtäväkohtaisen palkan määrittämisestä, ks. liitteen 1 1 §:n soveltamisohje 4-2.

1 Palkkahinnoittelun ulkopuoliset ja muita huomioita soveltamisalasta

Lääkärisopimusta sovelletaan myös palkkahinnoittelun ulkopuolisiin.

Johtotehtävissä toimivan lääkärin tehtävä kuuluu LS:n soveltamisalaan, mikäli tehtävään sisältyy lääketieteellisen substanssin johtamista, muuta LS:n piiriin kuuluvaa hallinnollista työtä tai joissakin tapauksissa myös klinistä työtä.

Hallinnolliset johtotehtävät, joissa päätehtävänä on johtaa koko tulosaluetta eikä tehtäviin kuulu lääketieteellisen toiminnan johtamista tai tehtäviä, kuuluvat KVTES:n piiriin.

Sairaanhoitopiiriin Johtajaylilääkärin virka tai vastaava ja sairaalan johtavan lääkärin päätoiminen virka ovat hinnoittelemattomia virkoja, joiden palkkauksesta päättää työnantaja. Samoin hinnoittelun ulkopuolisia ovat ylilääkäri sivutoimisena johtavana lääkärinä ja tulosvastaavana toimivana ylilääkäri.

Kun kehittämis-, tutkimus- tai muu projektitehtävä edellyttää lääketieteellistä osaamista, kyseessä on LS:n soveltamisalaan kuuluva tehtävä. Tehtävän sisällöstä riippuen tehtävä voi kuulua johonkin palkkahinnoittelukohtaan, mutta voi olla myös hinnoittelun ulkopuolinen.

2 Muut ylilääkärit ja apulaisyylilääkärit/verrattavassa asemassa olevat

Verrattavassa asemassa olevalla tarkoitetaan lääkäriä, joka on asemansa ja tehtäviensä puolesta ylilääkäriin verrattavissa ja jonka päätehtävänä on johtaminen.

3 Erikoislääkärin vaativat tehtävät

Päätyönä on kliininen työ (ml. kliininen tutkimus). Kyse on laaja-alaisesta erikoisalan syventynyttä osaamista edellyttävästä työnkuvasta. Tehtävässä edellytettävä osaaminen saavutetaan yleensä noin kymmenessä vuodessa erikoislääkärin tehtävissä. Kliininen osaaminen voi koostua usealta erikoisalalta. **Tehtävien hallinta edellyttää perustason tehtäviin verrattuna selvästi syvällisempää ja/tai laaja-alaisempaa osaamista tai perehtyneisyyttä/erityisosaamista.**

Työnantaja ratkaisee hinnoittelukohtaan siirrettävät tehtävät. Asiasta tarkemmin yleiskirje 2/2021.

4 Erikoislääkäri

Lääkäri työskentelee erikoisalansa perustyönkuvassa ja hänellä on erikoisalan ammatilliset perustaidot.

5 Kasvatus- ja perheneuvolan lääkärit

Kasvatus- ja perheneuvolan lääkäreihin sovelletaan tämän liitteen 1 §:n mukaisen palkkahinnoittelun kohtia 2 ja 3. Heihin ei sovelleta tämän liitteen 2 §:ää.

6 Kouluttaminen ja ohjaaminen

Kouluttajien ja ohjaajien palkkausta määrättäessä otetaan huomioon opetus- ja ohjaustehtävän vaikutus tehtävän vaativuuteen. Tutoroinnin vaikutuksesta tehtäväkohtaiseen palkkaan tai henkilökohtaiseen lisään ks. palkkausluvun 6 §:n soveltamisohje.

2 § Lääkärintodistus- ja -lausuntopalkkiot

Tätä määräystä ei sovelleta 1 §:n 1 momentin 4–5 kohdassa tarkoitettuihin lääketieteen opiskelijoihin **eikä kasvatus- ja perheneuvolan lääkäreihin.**

Lääkärille maksetaan lääkärintodistuksista ja -lausunnoista, jotka eivät liity potilaan hoitoon, jäljempänä sanotut palkkiot. Alan erikoislääkärille maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

Korvaustaulukko 1.6.2022 lukien

Lääkärintodistus- ja -lausuntopalkkiot	Palkkio/€
1 Lääkärintodistukset 1.1 Suppea lausunto, joka sisältää sairauden, vamman tai invaliditeetin kuvauksen ja siihen nojautuvan perustellun ilmoituksen työkyvyttömyys- tai haaitta-asteesta, lääketehtävien tai muun hoidon tarpeesta ja vastaavista seikoista (esim. sairausvakuutuslain mukaisen etuuden hakemiseksi tarpeellinen lomakkeelle B laadittu taikka eläke- tai invalidihuoltohakemukseen liitettävä suppea lausunto, C-lausunto)	14,47
1.2 Perusteellinen lausunto, joka sisältää sairauden, vamman tai invaliditeetin kuvauksen ja siihen nojautuvan perustellun ilmoituksen työkyvyttömyys- tai haaitta-asteesta, lääketehtävien tai muun hoidon tarpeesta, korvattavuudesta, hengen- vaarallisuusasteesta ja vastaavista seikoista (esim. sairausvakuutuslain mukaisen etuuden hakemiseksi tarpeellinen lomakkeelle B laadittu taikka poliisi-, huolto- tai muille viranomaisille annettava perusteellinen lausunto) tai perusteellinen ja aikaa vievä eläkehakemukseen liitettävä lausunto	16,54
1.3 Oikeustoimikelpoisuutta koskeva lausunto (esim. testamentin tekoa, avioliittolupaa tai holhouslain mukaisen päätöksen tekemistä varten)	24,82
2 Tapaturmavakuutuslain 29 §:ssä tarkoitettulle vakuutuslaitokselle vakuutetun potilaan tutkimuksen tai hoidon perusteella annettavat lääkärintodistukset ja -lausunnot niiden laadusta riippuen	
2.1 Tavallinen lääkärintodistus	10,34
2.2 Perusteellinen lääkärintodistus tai -lausunto	18,09
2.3 Laaja ja aikaa vievä lääkärintodistus tai -lausunto	24,82

Soveltamisohje

Potilaan hoitoon liittyvistä lääkärintodistuksista ja -lausunnoista ei suoriteta palkkiota. Lääkärintodistus tai -lausunto on potilaan hoitoon liittyvä (ei siis palkkioon oikeuttava), kun se annetaan sairaalassa tai poliklinikalla hoidettavana tai tutkittavana olevalle potilaalle

- 1 työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten
- 2 toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- 3 sairauden hoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esim. raskauden keskeyttäminen tai sterilointi).

Liitteeseen 1 on lisätty väliaikainen 2 § 4 momentti varsinaisen palkan laskemisesta lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020–31.3.2021. Samoja periaatteita noudatetaan todistus- ja lausuntopalkkioiden osalta myös liitteessä 3.

II Päivystys

- 3 § Työpaikkapäivystyksen korvaukset sekä poikkeavan työpaikkapäivystyksen ja vapaamuotoisen päivystyksen aktiiviyön korvaukset

---

Huomautus

Työpaikkapäivystyksen korvaukset määräytyvät työaikaluvun 11 §:n 1 momentin mukaan.

Vapaamuotoisen ja poikkeavan työpaikkapäivystyksen peruskorvaukset määräytyvät tämän sopimuksen työaikaluvun 11 §:n 2 momentin mukaan ja aktiiviyön korvaukset 11 §:n 1 momentin mukaan.

III Sivuviran-/sivutoimienhaltijoiden palvelussuhteen ehdot

4 § Yliopistollisten sairaaloiden sivuviran-/sivutoimienhaltijoiden palvelussuhteen ehdot

Erikoissairaanhoidonlain (1062/89) 28 §:ssä tarkoitettujen sivuviran-/sivutoimienhaltijoiden palvelussuhteen ehdot määräytyvät tämän pykälän mukaan.

Pöytäkirjamerkintä

Yliopistollisissa sairaaloissa sovelletaan edelleen 30.11.1994 voimassa olleen lääkärisopimuksen 6 §:n 7 momentin (KVTES 1992–1993 liite 35 6 § 7 momentti) siirtymämääräyksiä.

Soveltamisohje

Tässä tarkoitettut sivuviran-/sivutoimienhaltijat ovat ao. yliopiston pääviroissa/päätoimissa, minkä lisäksi he toimivat yliopistollisen sairaalan sivuvirassa/sivutoimessa. Ylilääkärin ja apulaisyliääkärin (professori) sivuvirkojen/sivutoimien palkkioista hinnoittelemattomina päättää työnantaja.

1 mom. Peruspalkka

Sivuviran-/sivutoimienhaltijoille maksetaan sairaalatyöstä vähintään seuraava tehtäväkohtainen palkka:

		Peruspalkka €/kk 1.6.2022 lukien
L3SL9002	Erikoislääkärin, osastonlääkärin vaativat tehtävät (kliininen opettaja tai vastaava)	30 % liitteen 3 1 §:n palkkahinnoittelun 2 kohdan (erikoislääkärin, osastonlääkärin vaativat tehtävät) peruspalkasta
L3SL9003	Erikoislääkäri (apulaisopettaja/yliaссistentti kliininen opettaja tai vastaava)	30 % liitteen 3 1 §:n palkkahinnoittelun 2–3 kohdan (erikoislääkäri, osastonlääkäri) peruspalkasta
L3SL9004	Erikoistuva lääkäri (assistentti)	20 % liitteen 3 1 §:n palkkahinnoittelun 2–3 kohdan (erikoislääkäri, osastonlääkäri) peruspalkasta

		Peruspalkka €/kk 1.6.2023 lukien
L3SL9002	Erikoislääkärin, osastonlääkärin vaativat tehtävät (kliininen opettaja tai vastaava)	35 % liitteen 3 1 §:n palkkahinnoittelun 2 kohdan (erikoislääkärin, osastonlääkärin vaativat tehtävät) peruspalkasta
L3SL9003	Erikoislääkäri (apulaisopettaja/yliaссistentti kliininen opettaja tai vastaava)	30,5 % liitteen 3 1 §:n palkkahinnoittelun 2–3 kohdan (erikoislääkäri, osastonlääkäri) peruspalkasta
L3SL9004	Erikoistuva lääkäri (assistentti)	20 % liitteen 3 1 §:n palkkahinnoittelun 2–3 kohdan (erikoislääkäri, osastonlääkäri) peruspalkasta

2 mom. Työkokemukslisä

Sivuviranhaltijoilla noudatetaan KVTES:n palkkausluvun 12 §:n

määräystä työkokemuslisästä. Työkokemuslisä lasketaan sivuviran-
/sivutoimenhaltijan tehtäväkohtaisesta palkasta. Lisään
oikeuttavana palveluna pidetään myös toimimista tässä
tarkoitetuissa sivuviroissa/sivutoimissa.

3 mom. Henkilökohtainen lisä ja tehtävälisä

Edellä 2 mom:ssa määrätyn lisäksi voidaan sivuviran-
/sivutoimenhaltijalle maksaa KVTES:n tarkoittamaa
henkilökohtaista lisä ja tavanomaisten tehtävien lisäksi
määräytyistä lisätehtävistä erillistä tehtävälisää yhteensä enintään
840,94 €, ellei paikallisesti erityisestä syystä toisin päätetä. Lisät
ovat varsinaista palkkaa.

4 mom. Päivystyskorvaukset

Sivuviran-/sivutoimenhaltijan päivystyskorvaukset määräytyvät
työaikaluvun 11 §:n 1 ja 2 momentin mukaan kuitenkin siten,
että ao. korvausmääräyksissä tarkoitettuna kuukausi- ja
varsinaisena palkkana pidetään vastaavan sairaalalääkärin
kuukausi- ja varsinaista palkkaa. Päivystyksen aikaista
aktiiviyötä korvattaessa otetaan huomioon vain sairaalalääkärin
tehtäviin käytetty aika. Korvattaessa päivystysenaikainen
aktiiviyö vapaa-aikana se annetaan viikon pituisina vapaina,
jolloin lääkärin palkkiosta vähennetään vastaava osuus, joka on
viikkoa kohden palkkion euromäärä jaettuna luvulla 4,3.

Soveltamisohje

Sivuviran-/sivutoimenhaltijoiden työaika ei ole sopimuksessa
määriteltä, vaan sen suhteen noudatetaan aiemmin yleisesti
omaksuttua käytäntöä. Yliopistoviranhaltijoiden/-toimenhaltijoiden
työaika ei ole tarkoituksenmukaista erotella toisaalta
sairaalatyöhön ja toisaalta yliopiston viran tai toimen hoidosta
aiheutuviin tehtäviin.

Sivuviran-/sivutoimenhaltijoiden päivystyskorvaukset määräytyvät
pääsääntöisesti samalla tavoin kuin muiden sairaalalääkärien.
Päivystysenaikaisena aktiiviyönä otetaan huomioon vain
sairaalalääkärin tehtävissä toimittu aika. Mikäli lääkäri
päivystysaikanaan suorittaa yliopiston päävirkaan/-toimeen kuuluvia
tehtäviä, näihin kulunutta aikaa ei oteta huomioon päivystysenaikaista
aktiiviyötä korvattaessa.

---

5 a mom. Vuosi- ja sairausloma **poissaolo** sekä äitiys- ja isyysvapaa

Sivuviran-/sivutoimenhaltijan vuosiloma, lomaraha sekä
sairausloma **poissaolo**, äitiys- ja isyysvapaa määräytyvät kuten
päävirassa/-toimessa toimivan sairaalalääkärin. KVTES:n ao.
määräyksissä tarkoitettuna varsinaisena palkkana pidetään edellä
1 momentissa mainittua tehtäväkohtaista palkkaa mahdollisine 2 ja
3 momenteissa määrättyine lisineen.

5 b mom. Vuosi- ja sairauspoissaolo sekä raskausvapaa ja vanhempainvapaa

Sivuviran-/sivutoimenhaltijan vuosiloma, lomaraha sekä
sairauspoissaolo, raskausvapaa ja vanhempainvapaa määräytyvät

kuten päävirassa/-toimessa toimivan sairaalalääkärin. KVTES:n ao. määräyksissä tarkoitettuna varsinaisena palkkana pidetään edellä 1 momentissa mainittua tehtäväkohtaista palkkaa mahdollisine 2 ja 3 momenteissa määrättyine lisineen.

Soveltamisohje

Perhevapaa uudistuksen johdosta mm. sairausvakuutuslakia, työsopimuslakia, lakia kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta ja vuosilomalakia on muutettu. Lainsäädännön voimaantulossa on siirtymämääräyksiä, joissa viitataan sairausvakuutuslakiin tehtyjen muutosten voimaan tuloon.

Tämän momentin (2b mom.) määräyksiä noudatetaan, jos lapsen laskettu synnytysaika on 4.9.2022 tai sen jälkeen, tai jos adoptiolapsen hoitoonottopäivä on 31.7.2022 tai sen jälkeen.

Katso tämän sopimuksen allekirjoituspöytäkirjan 11 §.

Liite 4

Sairaalahammaslääkärit

1 § Palkkahinnoittelu 1.6.2022 lukien

Sairaalahammaslääkäriin virkanimike/tehtävä	Peruspalkka €/kk
1 Ylihammaslääkäri/verrattavassa asemassa olevat yliopistollisessa sairaalassa Hammaslääkäreiltä edellytetään kohdissa 1–4 tehtävään soveltuvaa erikoishammaslääkäriin/erikoislääkäriin oikeutta L4SH1000	5 981,62
2 Muut ylihammaslääkärit ja apulaisylihammaslääkärit/verrattavassa asemassa olevat L4SH2000	5 433,35
3 Erikoishammaslääkäriin vaativat tehtävät L4SH4200	5 151,68
4 Erikoishammaslääkäri L4SH4100	4 906,36
5 Erikoistuva hammaslääkäri/lääkärihammaslääkäri 5.1 Laillistettu hammaslääkäri, joka on toiminut yhteensä vähintään 3 vuotta laillistetun hammaslääkäriin virassa/tehtävässä Sovelletaan KVTES II luvun 12 § työkokemuksisääntöjä. Hyväksytyksi palveluksi luetaan kuitenkin vain laillistettuna hammaslääkäriä työskentely. L4SH7003	4 033,63
5.2 Laillistettu hammaslääkäri L4SH7000	3 521,13

~~Soveltamisohje: AKP 3 § Erän jakamisesta, ks. yleiskirje 2/2021.~~

Soveltamisohje

Palkkahinnoittelun soveltamisesta, ks. liitteen 2 1 §:n soveltamisohjeet 1 ja 2 ja liitteen 3 1 §:n soveltamisohje.

Lääkärisopimusta sovelletaan myös palkkahinnoittelun ulkopuolisiin. Ks. tarkemmin yleiskirjeen 9/2022 liitteenä 3 oleva muistio lääkärisopimuksen soveltamisalasta.

2 § Säännöllisen työajan ja kliinisen lisätyön toimenpidepalkkiot

Päävirassa toimivalle sairaalahammaslääkärille maksetaan sairaalahammaslääkärien toimenpideluettelossa sanotulta kultakin toimenpiteeltä toimenpidepalkkiot seuraavasti:

Korvaustaulukko 1.6.2022 lukien

Toimenpide-ryhmä	Säännöllinen työaika		Kliininen lisätyö
	Laillistettu hammaslääkäri	Erikoishammaslääkäriin oikeuden omaava	Täyttä työaikaa tekevä erikoishammaslääkäriin oikeuden omaava
	Palkkio, €	Palkkio, €	Palkkio, €
SHL 4	0,92	1,92	14,96
SHL 5	1,10	2,30	19,57
SHL 6	1,39	2,87	29,72
SHL 7	1,85	3,83	29,72
SHL 8	2,74	5,50	52,70
SHL 9	3,29	6,58	54,89
SHL 10	3,85	7,68	60,40
SHL 11	5,50	11,53	71,37
SHL 12	7,91	16,48	96,62
SHL 13	10,01	20,86	–
SHL 14	12,40	26,36	–
SHL 15	17,56	32,94	–
SHL 16	27,70	57,42	–

Soveltamisohje

Kirurgisissa toimenpiteissä, joihin osallistuu useampi hammaslääkäri, maksetaan päävastuulliselle toimenpidepalkkiot kuten erikoishammaslääkäriin oikeuden omaavalle ja avustajille kuten laillistetulle hammaslääkärille.

Toimenpidepalkkion maksamisen edellytyksenä on, että hammaslääkäri tekee toimenpiteen ym. täysin itsenäisesti ja omalla vastuullaan. Erikoistumiskoulutusvaiheessa olevan hammaslääkäriin katsotaan toimivan em. tavalla sen jälkeen, kun paikallisesti määritelty ajanjakso toimenpiteen ym. oppimiselle (ns. oppimisjakso) on kulunut.

Potilastietojärjestelmien muutoksista ja palkkauksesta, ks. liitteen 2 2 §:n 3 mom.

Liitteeseen 2 on lisätty väliaikainen 2 § 4 momentti varsinaisen palkan laskemisesta lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2020–31.3.2021. Samoja periaatteita noudatetaan myös liitteessä 4.

3 § Kliinisen lisätyön käyntipalkkiot

Päävirassa/-toimessa toimivalle, täyttä työaikaa tekeväälle, erikoishammaslääkäriin oikeuden omaavalle sairaalahammaslääkärille maksetaan kliinisestä lisätyöstä jokaiselta potilaalta käyntipalkkio seuraavasti:

Korvaustaulukko 1.6.2022 lukien

Potilaskäynti	Palkkio/€
Potilaan käynti hammaslääkärin luona	3,59
Hammaslääkärin erillinen käynti potilaan luona (kutsutaan työhön vapaa-aikana työpaikalta poistuttua)	22,64
Yli 45 minuuttia kestävä käynti, lisäys kultakin alkavalta neljännestunnilta (erillisessä käynnissä potilaan luona käyntiaika luetaan matka-aikaan)	5,68

4 § Työaikaluvun ja liitteen 3 eräiden määräysten soveltaminen

Edellä sanotun lisäksi noudatetaan työaikaluvun 9 ja 11 §:n määräyksiä päivystyskorvauksista sekä liitteen 3 määräyksiä yliopistollisten sairaaloiden sivuviran-/sivutoimenhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista.

Tässä tarkoitettuja sivuviran-/sivutoimenhaltijoita ovat

		Peruspalkka €/kk 1.6.2022 lukien
L4SH9002	Erikoishammaslääkärin vaativat tehtävät (kliininen opettaja tai vastaava)	30 % liitteen 4 1 §:n palkkahinnoittelun 3 kohdan (erikoishammaslääkärin vaativat tehtävät) peruspalkasta
L4SH9003	Erikoishammaslääkäri (kliininen opettaja tai vastaava apulaisopettaja/yliaassistentti/lehtori/ osastonhammaslääkäri)	30 % liitteen 4 1 §:n palkkahinnoittelun 3 kohdan (erikoishammaslääkäri) peruspalkasta
L4SH9004	Erikoistuva hammaslääkäri (assistentti)	20 % liitteen 4 1 §:n palkkahinnoittelun 3 kohdan (erikoishammaslääkäri) peruspalkasta

		Peruspalkka €/kk 1.6.2023 lukien
L4SH9002	Erikoishammaslääkärin vaativat tehtävät (kliininen opettaja tai vastaava)	35 % liitteen 4 1 §:n palkkahinnoittelun 3 kohdan (erikoishammaslääkärin vaativat tehtävät) peruspalkasta
L4SH9003	Erikoishammaslääkäri (kliininen opettaja tai vastaava apulaisopettaja/yliaassistentti/lehtori/ osastonhammaslääkäri)	30 % liitteen 4 1 §:n palkkahinnoittelun 3 kohdan (erikoishammaslääkäri) peruspalkasta
L4SH9004	Erikoistuva hammaslääkäri (assistentti)	20 % liitteen 4 1 §:n palkkahinnoittelun 3 kohdan (erikoishammaslääkäri) peruspalkasta

Soveltamisohje

Hinnoittelemattomat ylihammaslääkärin ja apulaisylihammaslääkärin (professori) sivuvirat, ks. liitteen 3 4 §:n soveltamisohje.

mikäli tehtävään sisältyy eläinlääketieteellisen substanssin johtamista, muuta LS:n piiriin kuuluvaa hallinnollista työtä tai joissakin tapauksissa myös kliinistä työtä.

Kun kehittämis-, tutkimus- tai muu projektitehtävä edellyttää eläinlääketieteellistä osaamista, kyseessä on LS:n soveltamisalaan kuuluva tehtävä. Tehtävän sisällöstä riippuen tehtävä voi kuulua johonkin palkkahinnoittelukohtaan, mutta voi olla myös hinnoittelun ulkopuolinen.

2 Tehtävän vaativuuden arviointi ja tehtäväkohtaisen palkan määrittely

Määriteltäessä eläinlääkärin tehtäväkohtaista palkkaa häneen sovellettavassa palkkaryhmässä KVTES:n palkkausluvun 9 §:n mukaan otetaan tehtävän vaativuuteen ja määrään vaikuttavina tekijöinä huomioon mm. seuraavia tekijöitä:

- väestöpohja työn ulottuessa useamman kunnan alueelle ja kuntien välinen yhteistyö muutoinkin, jolloin esim. isompia alueita muodostettaessa erikoistumista edellyttäviä tehtäviä voidaan keskittää jollekin tai joillekin viranhaltijoille/
- alueen elinkeinorakenne (kuten valvottavien teollisuus- ja muiden laitosten määrä, koko ja luonne), raja- tai satamaan liittyvät erityistehtävät
- ympäristönsuojelun tehtävien ja ympäristölupa-asioiden määrä ja laatu ja ulkopuolelle myytävien palvelujen luonne ja määrä
- eläinlääkärillä mahdollisesti oleva erityispätevyys, jota voidaan hyödyntää virkatehtävissä.

Palkkauksellisesti otetaan huomioon ja tuetaan valtakunnallisten ja seudullisten kehittämishankkeiden ja suunnitelmien tavoitteiden toteuttamista paikallisesti silloin, kun niiden seurauksena on eläinlääkärien tehtävien määrään ja laatuun vaikuttavia olennaisia muutoksia taikka keskinäiseen työnjakoon ja tehtäväjärjestelyihin johtavia merkittäviä ratkaisuja (ks. KVTES:n palkkausluvun 9 §:n soveltamisohjeiden kohta 1 viranhaltijan tehtäväkuvauksen tarkistamisesta ja tehtävän vaativuuden uudelleen arvioinnista tehtävämuutosten yhteydessä).

3 Kokopäivätoiminen hygieenikko

1 §:n 1 kohdan kokopäivätoimiset hygieenikot ovat kokonaispalkkausjärjestelmässä (tehtäväkohtainen palkka, työkokemuksilisa ja mahdollinen henkilökohtainen lisä) ja kokonaistyöajassa. Heidän säännöllinen työaikansa on keskimäärin 38 tuntia 15 minuuttia viikossa (ks. lääkärisopimuksen työaikaluvun 2 § 1 mom., 2 mom., 3 mom. ja 4 mom.). Kokopäivätoimisten hygieenikkojen tehtävät muodostuvat eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) tarkoitetuista ympäristöterveyden- huollon valvonta- ja tarkastustehtävistä, laboratorioeläinlääkärin tehtävistä, ympäristöterveydenhuollon suunnittelu-, ohjaus-, neuvonta- ja tiedotustehtävistä sekä muista työnantajan määräämistä viranomaistehtävistä kuten eläinsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä sekä eläintautien vastustamistehtävistä. Johtavassa ja esimiesasemassa olevien päätehtävät muodostuvat terveysvalvonnan johtamis-, esimies, suunnittelu- ja muista hallinnollisista viranomaistehtävistä.

4 Terveysvalvonnan johtajana toimiva tai vastaavana eläinlääkäri toimiva praktikkoeläinlääkäri

1 §:n 2 kohdassa tarkoitettu praktikkoeläinlääkäri vastaa johtosäännön tai viranomaisen määräyksen perusteella ympäristöterveydenhuollon ja muista edellä kohdassa 3 todetuista tehtävistä ja hoitaa lisäksi praktiikkaa. Mikäli kunnassa/kuntayhtymässä ei ole koko- tai osapäivätoimista hygienikkoja eikä eläinlääkärille säädösten perusteella kuuluvia ympäristöterveydenhuollon ym. tehtäviä ole annettu toisen kunnan/kuntayhtymän hoidettavaksi, katsotaan yhden eläinlääkärin toimivan tässä kohdassa tarkoitettussa tehtävässä.

Tällaisen eläinlääkärin tehtäväkohtainen palkka määräytyy ympäristöterveydenhuollon tehtäviin (valvonta- ja tarkastus- yms. tehtävät, ks. edellä kohta 3) ja johtajan/vastaavan eläinlääkärin hallinnollisiin viranomaistehtäviin määrätyn työajan sekä praktiikkaan keskimäärin käytettävän työajan perusteella palkkahinnoittelua käyttäen (peruspalkkaa em. työaikojen suhteessa määritettäessä käytetään täytenä työaikana 38,25 viikkotuntia). Määräystä sovelletaan, mikäli ympäristöterveydenhuollon tehtäviin ja hallinnollisiin tehtäviin määrätty työaika on keskimäärin 3–33 tuntia viikossa. Peruspalkkaa tarkistetaan tehtävämuutoksia vastaavasti tarvittaessa vuosittain. Määräyksessä tarkoitettun praktikkoeläinlääkärin palkkauksesta voidaan sopia toisinkin kunnan/kuntayhtymän ja eläinlääkärin välillä.

Esimerkki

Terveysvalvonnan johtajan/vastaavan eläinlääkärin tehtäviin ja ympäristöterveydenhuollon tehtäviin määrätty työaika on keskimäärin 15 t 18 min viikossa, mikä on

40 % 38,25 tunnin työajasta. Hänen peruspalkkansa määräytyy seuraavasti:
 $40/100 \times$ (taulukon ympäristöterveydenhuollon ym. tehtävät kohdassa määritelty peruspalkka) + $60/100 \times$ (taulukon praktiikkatehtävät määritelty peruspalkka).
 Ympäristöterveydenhuollon ym. tehtävien osalta peruspalkkaa määrättäessä otetaan tehtävien vaativuuteen vaikuttavina tekijöinä huomioon 2 kohdassa todetut seikat.

5 Muu praktikkoeläinlääkäri

5.1 Palkkausjärjestelmä ja tehtävät

1 §:n 3 kohdassa tarkoitettun muun praktikkoeläinlääkärin palkkaus muodostuu työnantajan maksamasta varsinaisesta palkasta ja kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisista palkkioista. Praktikkoeläinlääkärit eivät siis ole kokonaispalkkaus- järjestelmässä eikä heidän säännöllistä työaikaansa ole sopimuksessa määrätty. Näin ollen määräytyy sijaisen tms. palkkaus vajaalta kalenterikuukaudelta aina päiväpalkkana riippumatta sijaisten palvelussuhteen pituudesta (vrt. KVTES:n palkkausluvun 19 §).

Valvonta- ja tarkastustehtävät ja muut viranomaistehtävät

Edellä 1 §:n 3 kohdassa määrättyyn praktikkoeläinlääkärin peruspalkkaan katsotaan sisältyvän ympäristöterveydenhuollon valvonta- ja tarkastustehtäviä sekä muita työnantajan määrittämiä viranomaistehtäviä keskimäärin 3 tuntia viikossa eläinlääkintähuoltolaissa virkaeläinlääkärille säädettyjen tehtävien ohella.

Myös praktikkoeläinlääkäri, jonka tehtäviin ei säännönmukaisesti kuulu eläinlääkintähuoltolain 15 §:n 3 momentin mukaisia valvontatehtäviä ja/tai tehtävien määrä ei sisälly edellisessä kappaleessa tarkoitettuun kolmeen tuntiin, voi kuitenkin satunnaisesti joutua suorittamaan näitä valvontatehtäviä. Tällöin hänelle maksetaan tällaiseen tehtävään käytetyltä ajalta matka-aika mukaan lukien tuntipalkka. Tehtävään käytetyksi ajaksi luetaan valvontatehtävään välittömästi liittyvään valmisteluun ja jälkiselvittelyyn käytetty aika.

Tuntipalkka lasketaan käyttäen palkkaa, joka muodostuu joko vähintään kokopäivätoimisena hygieenikkona toimivan laillistetun eläinlääkäriin peruspalkasta ja tästä lasketusta työkokemuksellisestä tai kunnassa vastaavaa työtä tekevän kokopäivätoimisen valvontaeläinlääkäriin tehtäväkohtaisesta palkasta ja tästä lasketuista ao. praktikkoeläinlääkäriin työkokemuksellisestä. Tuntipalkan jakajana käytetään lukua 160. Siltä osin, kun tällainen valvontatehtävä suoritetaan työaikaluvin 1 §:ssä tarkoitettuna epämukavana työaikana, maksetaan praktikkoeläinlääkäriin siihen käytetyltä ajalta matka-aika mukaan lukien ao. määräyksen mukaiset epämukavan työajan korvaukset. Eläinlääkäriin tulee toimittaa työnantajalle yksilöity selvitys valvontatehtävistä ja niihin käytetystä ajasta työnantajan edellyttämässä ajassa.

Mikäli praktikkoeläinlääkäriin tehtävissä alueellisen yhteistyön tms. hankkeiden tai lainsäädäntöuudistusten seurauksena tapahtuu olennaisia ja pysyviä muutoksia ympäristöterveydenhuollon yms. tehtävien määrässä, määritellään hänen tehtäväkohtainen palkkansa uudelleen 1 §:n 2 kohdassa (vastaavana eläinlääkäriinä toimiva praktikko) määräystä noudattaen (ks. edellä 1 §:n soveltamisohje 4).

Työnantaja ja eläinlääkäri voivat sopia palkkauksesta valvontatehtävien osalta toisinkin, jolloin ei myöskään noudateta edellä 1 §:n määräystä vähimmäisperuspalkasta.

Huomautus

Kunnaneläinlääkäriin eläkkeessä huomioitavat ansiot määräytyvät Julkisten alojen eläkelain (81/2016) 85 §:n 5 momentin mukaan.

5.2 Praktikkoeläinlääkärien eräistä työjärjestelyistä

Praktikkoeläinlääkärien tehtäviin kuuluu yleensä eläinlääkäriavun antamisen ohella viranomaistehtäviä (mm. eläinsuojelu, tarttuvat taudit, elintarvikelain mukaiset valvontatehtävät), joiden suorittaminen voi vaatia pidempää yhtäjaksoista työrupeamaa työpäivän (arkipäivänä päiväaikana) kuluessa ja/tai joiden suorittaminen on perusteltua pyrkiä keskittämään ennalta määräytyiksi ajoiksi. Tällaisia tilanteita varten voidaan kunnassa/kuntayhtymässä tai päivystysrenkaaseen yms. kuuluvien kuntien kesken esim. sopia, että eläinlääkäriin tietynä aikana tulevat kiireelliset sairausmatkat ohjataan alueen muille eläinlääkäreille. Em. työjärjestelyt toteutetaan eläinlääkärien kesken vastavuoroisuusperiaatteella.

Kyseessä ei ole eläinlääkintähuoltoa koskeva eläinlääkäripäivystys, jolta suoritettaisiin päivystyskorvauksia.

5.3 Eräät päivystävät eläinlääkärit

Eräillä päivystävillä eläinlääkäreillä tarkoitetaan muita kuin oman kunnan/kuntayhtymän tai sovittuun päivystysrenkaaseen kuuluvia eläinlääkäreitä. Em. eläinlääkäri otetaan tehtävistä riippuen lähtökohtaisesti määräaikaiseen virka- tai

työsuhteeseen (esim. viikonlopun/muun päivystysrupeaman päivystävä eläinlääkäri). Julkista valtaa sisältäviä tehtäviä voidaan tehdä vain virkasuhteessa. **Ks. kuntalain (410/2015) 87 §:n 2 momentti virkasuhteeseen ottamisesta ilman perustettua virkaa.**

Yksinomaan eläinlääkäripäivystykseen osallistuvien eläinlääkärien palkkauksesta ei ole sopimusmääräyksiä. Usein heille maksetaan 6 §:ssä sanotut päivystyksen peruskorvaukset ja lisäksi heillä on oikeus taksan mukaisiin palkkioihin, joskin palkkioperusteet saattavat vaihdella.

---

2 § ~~Kunnallinen e~~Eläinlääkäritaksa

- 1 mom.** Praktikkoeläinlääkärillä on oikeus periä antamastaan eläinlääkärin avusta ja todistuksista eläimen omistajalta tai haltijalta kulloinkin voimassa olevan kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaiset palkkiot.
- 2 mom.** Kokopäivätoiminen hygieenikko, joka on määrätty säännöllisen työaikansa lisäksi osallistumaan eläinlääkintähuoltoon koskevaan päivystykseen, on oikeus periä päivystysaikana edellä 1 momentissa tarkoitetun taksan mukaiset palkkiot.

Soveltamisohje

1 Taksan peruste

~~Kunnallinen e~~Eläinlääkäritaksa perustuu eläinlääkintähuoltolain 19 §:n ja ~~kunnallisen virkaehtosopimuslain~~ **lain kunnan ja hyvinvointialueen virkaehtosopimuksista** 2 §:n säännöksiin. Taksan palkkioista sovitaan ~~Kunnallisen työmarkkinalaitoksen~~ **Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n** ja JUKO ry:n kesken. ~~Kunnallista e~~Eläinlääkäritaksaa sovelletaan normaalisti myös niissä tapauksissa, joissa kunta eläinlääkintähuoltolain 22 §:n perusteella korvaa hyötyeläimen omistajalle tai haltijalle osan taksan matkakustannuksista sekä käynti- ja toimenpidemaksuista.

2 Matkakulut

Taksassa tarkoitetun eläinlääkäriavun antamisesta johtuvat matkakustannukset suorittaa eläimen omistaja taksan 7 §:n 3 momentin perusteella. Muusta kuin taksassa tarkoitettua eläinlääkärin apua koskevasta virka- tai virantoimitusmatkasta maksetaan matkakustannusten korvaukset KVTES:n matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen 16 mukaan.

3 Kokopäivätoimiset hygieenikot

Mikäli kokopäivätoiminen hygieenikko joutuu säännöllisenä työaikanaan esim. praktikkoeläinlääkärin estyneenä ollessa suorittamaan ensiapuluonteisen tms. käynnin, hänellä on oikeus periä taksassa sanotut palkkiot eläimen omistajalta. Käyntiin

kulunutta säännöllistä työaikaa ei tästä syystä teetetä takaisin, mutta oikeus lääkärisopimuksen työaikaluvussa määrättyihin työaikakorvauksiin syntyy vasta kun kokopäivätoimisen hygieenikon säännöllinen työaika on ylittynyt.

Työaikakorvauksia ei suoriteta myöskään silloin, jos hygieenikko säännöllisen työaikansa ulkopuolella joutuu suorittamaan ensiapuluontoisen tms. käynnin, mistä hänellä on oikeus periä taksassa sanotut palkkiot eläimen omistajalta.

II Lepoajat

3 § Viikkolepo

1 mom. Siirtymämääräys

Uudet viikkolepomääräykset astuvat voimaan 1.1.2021.

- 2 1 mom.** Eläinlääkärin työskentely järjestetään viisipäiväisen työviikon pohjalle, mikäli tämä on eläinlääkintähuollon toimintojen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta mahdollista.
- 3 2 mom.** Eläinlääkärin virantoimitusvelvollisuus on järjestettävä niin, että viranhaltija saa kerran kalenteriviikossa vähintään 35 tuntia kestävän keskeytymättömän vapaa-ajan, joka on, mikäli mahdollista sijoitettava sunnuntain yhteyteen. Viikkolepo voidaan järjestää keskimäärin 35 tunniksi 14 vuorokauden ajanjakson aikana. Vapaa-ajan tulee kuitenkin olla yhdenjaksoisesti vähintään 24 tuntia viikossa.
- 4 3 mom.** Viikkolepo toteutetaan 4 §:n mukaisten päivystysvapaiden avulla, - jos se ei muuten toteudu.
- 5 4 mom.** Eläinlääkäreihin ei sovelleta tämän sopimuksen työaikaluvun 6 §:n määräystä viikoittaisen vapaan menettämisen korvaamisesta.
- 6 5 5 mom.** Eläinlääkärin suostumuksella työskentely voidaan järjestää tila- päisesti toisinkin kuin edellä tässä pykälässä on sanottu.

Soveltamisohje

Eläinlääkärin viisipäiväinen työviikko tarkoittaa sitä, että eläinlääkäri työskentelee lähtökohtaisesti kuukauden jokaisena arkipäivänä (ma-pe) virka-aikaan, ks. eläinlääkintähuoltolaki (765/2009) 11 § (viittauss-määräys).

Viikkolepo tarkoittaa sitä, että viranhaltijalle annetaan kalenteriviikon aikana keskimäärin 35 tunnin yhtäjaksoinen vapaa, jona aikana hän ei ole tehnyt työtä. Mikäli viranhaltija ei ole ollut työssä koko viikkoa mm. arkipyhän, vuosiloman, tai muun virkavapaan vuoksi siten, että 2 momentin mukainen viikkolepo toteutuu, viikkolepo katsotaan saaduksi. Sairausloma ja tilapäinen hoitovapaa eivät ole tässä tarkoitettua viikkolepoa.

Viikkolevon antaminen mahdollistetaan eläinlääkintähuollon kannalta tarkoituksenmukaisin viikonloppu- ja arkipäivystysjärjestelyin sekä tarvittaessa sijaisjärjestelyin. Lähtökohtana on, että vapaapäivät annetaan arki- ja viikonloppupäivystysjärjestelyin vastavuoroisuusperiaatteella siten, että kunnan/kuntayhtymän omat eläinlääkärit hoitavat toistensa tehtävät ilman sijaista ja eri korvausta.

4 § Eläinlääkärin päivystysvapaa

~~Uudet päivystysvapaamääräykset astuvat voimaan 1.1.2021.~~

Mikäli eläinlääkäri päivystää viikonlopun aikana, hänelle annetaan samana viikonloppuna 32 tehtyä päivystystuntia kohti yksi päivystysvapaa. Mikäli eläinlääkäri päivystää koko viikonlopun (pe klo 16 – ma klo 8), tästä syntyy kaksi vapaapäivää. Päivystysvapaat pitää sijoitella niin, että 3 § 3 momentin mukainen viikkolepo toteutuu.

Päivystyksestä, jota tehdään pitkäperjantaina, toisena pääsiäispäivänä, helatorstaina, juhannusaattona sekä sellaisena päivänä, jona uudenvuodenpäivä, loppipäivä, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä tai tapaninpäivä sattuu muuksi päiväksi kuin lauantaiksi tai sunnuntaiksi, eläinlääkärille annetaan yksi päivystysvapaa tehtyä kokonaista arkipyhäpäivystystä kohden.

Jokaista 64 arkipäivystyskorvauksella korvattua päivystystuntia kohden eläinlääkäri saa yhden päivystysvapaan.

Soveltamisohje

Eläinlääkärin päivystysvapaalla tarkoitetaan sitä, että eläinlääkäri on vapautettu virkavelvollisuudestaan ja päivystysvelvollisuudestaan. Päivystysvapaita on sijoitettava siten, että 3 §:n mukainen viikkolepo toteutuu. Eläinlääkärin päivystysvapaa ei tarkoita päivystyskorvausten vaihtamista vapaaksi.

Eläinlääkintähuollon toimintoja ja päivystystä järjestettäessä tulee huolehtia siitä, ettei eläinlääkärien työhönsidonnaisuus muodostu kohtuuttomaksi työn kuormittavuuden hallitsemiseksi ja työhyvinvoinnin turvaamiseksi.

On suositeltavaa, että eläinlääkäri päivystää **keskimäärin** korkeintaan joka viides arkipäivä ja joka viides viikonloppu. **Eläinlääkärin ei tulisi päivystää yli kahta arkipäiväpäivystystä peräkkäin.**

Viikonlopun päivystys pitäisi jakaa eläinlääkärien kesken, mikäli eläinlääkintähuollon tarkoituksenmukainen toiminta tämän mahdollistaa.

Mikäli eläinlääkäri kuitenkin päivystää koko viikonlopun, on suositeltavaa, että eläinlääkäri päivystää korkeintaan joka viides viikonloppu.

~~Kun tehtävien hoitamiseksi tarvitaan ulkopuolinen eläinlääkäri, tämä voidaan ottaa määräaikaiseksi viranhaltijaksi tai työsuhteesuhteeseen. Ks. kuntalain (410/2015) 87 §:n 2 momentti virkasuhteeseen ottamisesta ilman perustettua virkaa.~~

Työnantajan tulee vapauttaa raskaana oleva viranhaltija klo 23–6 välillä tapahtuvasta päivystyksestä ja osoittaa viranhaltija työskentelemään klo 23–6 ulkopuolella, jos päivystys yöllä lääkärin lausunnon perusteella on haitallista

raskaana olevan viranhaltijan terveydelle tai sikiön terveydelle ja kehitykselle.

Päivystävän eläinlääkärin työkyky huomioiden 28 raskausviikon jälkeen suositellaan, että viranhaltija vapautetaan kokonaan päivystysvelvollisuudesta. Mikäli päivystysjärjestelyjä ei voida toteuttaa viranhaltijan vapauttamisella toiminnallisista syistä johtuen, ao. viranhaltijan päivystysvuoroja vähennetään tai lyhennetään.

Työnantaja voi aina vapauttaa viranhaltijan päivystysvelvollisuudesta tai vähentää/lyhentää päivystysvuoroja raskausviikkojen lukumäärästä riippumatta, jos tämä on aiheellista viranhaltijan työkyky ja tilanne muuten huomioiden.

Mikäli viikonlopun päivystys on jaettu kahden eläinlääkärin kesken (vuoronvaihto on sovittu esimerkiksi lauantaihin klo 20–22), on tarkoituksenmukaista sopia, että molemmat eläinlääkärit saavat yhden päivystysvapaan jaetusta viikonloppupäivystyksestä.

Soveltamisohje

Vaihtoehtoisesti joustavien päivystysjärjestelyjen mahdollistamiseksi voidaan eläinlääkärin päivystysvapaat laskea myös suoraan tehtyjen päivystystuntien perusteella.

Jokaista tehtyä 64 päivystystuntia kohden annetaan yksi vapaa, johon tunnit lasketaan kertoimella:

- 1, kun kyse on arkena 16–08 tehdystä päivystyksestä.
- 1,6 kun kyse on arkipyhänä tehdystä päivystyksestä.
- 2 kun kyse on viikonloppuna tehdystä päivystyksestä.

Päivystysvapaat on pidettävä kokonaisina päivinä.

Tässä sopimuksessa tarkoitetut vapaapäivät annetaan vapaa-ajan muodossa eikä niiden sijasta voida käyttää rahakorvausta. Jos vapaapäivät jäävät pitämättä esim. sen vuoksi, että eläinlääkärin virkasuhde päättyy, ei pitämättä jääneistä vapaapäivistä makseta rahakorvausta.

Kun viikkolepo on toteutunut, jäljelle jääneet vapaapäivät voidaan pitää eläinlääkintähuollon toimintojen kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana. Vapaapäiviä saa kertyä kuitenkin enintään 20. Työnantaja huolehtii, että päivystysvapaat pidetään kohtuullisessa ajassa, niin että niitä ei kerry yli 20 päivää.

~~5-§ Siirtymämääräys~~

~~LS 2018–2019 liite 5-3 §:n 2 momentin mukaisesti kerätyt vapaapäivät siirretään 4 §:n mukaisiksi päivystysvapaapäiviksi. Yli 20 päivää ylittävät päivät täytyy pitää 31.12.2020 mennessä, mikäli tämä on eläinlääkintähuollon toimintojen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta mahdollista.~~

III Päivystys

6 5 a § Päivystyskorvaukset

Peruskorvaukset

Eläinlääkintähuoltoa koskevaan päivystykseen määrätyle eläinlääkärille maksetaan päivystyksen peruskorvauksena jokaiselta päivystystunnilta

- 1 31 % perjantaista klo 16.00 alkaen maanantaihin klo 8.00 saakka sekä arki-pyhää tai joulu- ja juhannusaattoa edeltävästä arkipäivästä klo 16.00 alkaen ensiksi seuraavaan arkipäivään klo 8.00 saakka (ns. pyhäpäivystys)
- 2 18 % muuna aikana (ns. arkipäivystys)

laskettuna korottamattomasta tuntipalkasta, joka saadaan 1 §:n 3 kohdan praktikkoeläinlääkärinä toimivan laillistetun eläinlääkärin peruspalkasta kerrottuna 1,8:lla.

5 b §

Eläinlääkintähuoltoa koskevaan päivystykseen määrätyle eläinlääkärille maksetaan päivystyksen peruskorvauksena jokaiselta päivystystunnilta

- 3 ~~31 %~~ **9,78 €** perjantaista klo 16.00 alkaen maanantaihin klo 8.00 saakka sekä arki- pyhää tai joulu- ja juhannusaattoa edeltävästä arkipäivästä klo 16.00 alkaen ensiksi seuraavaan arkipäivään klo 8.00 saakka (ns. pyhäpäivystys)
- 4 ~~18 %~~ **5,73 €** muuna aikana (ns. arkipäivystys)

~~laskettuna korottamattomasta tuntipalkasta, joka saadaan 1 §:n 3 kohdan prak- tikkoeläinlääkärinä toimivan laillistetun eläinlääkärin peruspalkasta kerrottuna 1,8:lla.~~

Uudet päivystyskorvaukset tulevat voimaan 1.1.2023.

Soveltamisohje

Päivystyskorvausten maksaminen edellyttää toimivaltaisen kunnallisen viran omaisen **työnantajan** vahvistamaa ja hyväksymää päivystysjärjestystä.

Esim. torstaiksi sattuvasta itsenäisyyspäivästä maksetaan sopimuksessa sanottu ns. pyhäpäivystyskorvaus itsenäisyyspäivää edeltävän päivän keskiviikkoillasta lukien itsenäisyyspäivän jälkeisen perjantapäivän aamuun saakka.

Eläinlääkärin päivystysajalta ei suoriteta tämän sopimuksen yleisessä osassa **työaikaluvussa** määrättyjä työaikakorvauksia.

Terveyskeskusten lääkärien toimenpideluettelo

Ei muutosta

Terveyskeskusten hammas- lääkärien toimenpideluettelo ~~1.1.2021~~ 1.1.2023

Yleisohjeet

- 1 Toimenpidepalkkio maksetaan käynnin yhteydessä hammaslääkärin suorittamalta kultakin toimenpideluettelossa sanotulta toimenpiteeltä, ellei ao. toimenpiteen kohdalla ole toisin todettu.
- 2 Kaikki jonkin toimenpiteen suorittamiseksi tarpeelliset toimenpiteet sisältyvät kyseiseen toimenpiteeseen, ellei ko. toimenpidettä ole erikseen mainittu luettelossa.
- 3 Erityisesti tulee kiinnittää huomiota siihen, että potilaan hoitoon käytetty aika ja tuolloin suoritettut toimenpiteet täytyy olla oikeassa suhteessa toisiinsa.
- 4 Kliinisten alojen erikoishammaslääkäreillä tarkoitetaan klinisen hammas- hoidon, suukirurgian/suu- ja leukakirurgian, oikomishoidon sekä hammas- lääketieteellisen diagnostiikan erikoishammaslääkäreitä.

Toimenpideluettelo

(TKHL = toimenpideryhmä)

TKHL	Korvattavat toimenpiteet
TKHL 2	
204	Oikomishoidon suunnittelu Yksinkertaisin kojein (ristikumivedot, hionnat) tapahtuvan oikomishoidon kirjallinen hoitosuunnitelma.
205	Potilaan esilääkitys I.m.- i.v.- p.r. ja p.o.-lääkitys jälkivalvontoiheen.
212	~~Hampaan poisto osittain, hemisektio~~ Esim. monijuurisen hampaan yhden juuren poisto. Monijuurisen hampaan halkaisu. Ei sisällä juurihoitoa.
214	Parodontologinen hoito, erittäin suppea tai suppea. Kesto enintään 20 min.
217	Hampaan poisto
219	Pulpotomia
222-220	~~Yhden pinnan täyte~~ Suppea kariuksen hoidon toimenpide <ul style="list-style-type: none"> • yhden pinnan täyte • resiini-infiltraatiokäsittely hampaan vapaalle pinnalle • hampaiden käsittely hopeadiamiinifluorilla tai vastaavalla aineella • vaiheittainen kariuksen poisto erillisellä käynnillä • hammasytimen välitön kattaminen erillisellä käynnillä

TKHL	Korvattavat toimenpiteet																								
223	Yksilöllinen oikomishoidon seulontatutkimus Tätä varten varatulla potilaskohtaisella vastaanottoajalla tehty oikomishoidon tarpeen ja hoitoon ottamisen määrittäminen: maksetaan vain yhdelle hammaslääkärille kerrallaan. Maksetaan puolet 2. ryhmän palkkiosta.																								
224	Puudutus Käyntikertaa kohti. Maksetaan puolet 2. ryhmän palkkiosta.																								
226	Suppea osatutkimus tai muu kestoltaan vastaava tutkimus Esim. riskipotilaan uusintatarkastus ja tapaturmapotilaan jälkitarkastus.																								
227	Rengaskiinnike hampaalta Maksetaan puolet 2. ryhmän palkkiosta.																								
229	Hampaiston oikomishoitoon liittyvä hoitotoimenpide tai kontrolli, suppea Esim. separointi, lyhyt irtokojeen, ekstraoraalivedon tai retentiolangan kontrolli ilman toimenpidettä.																								
230	Purentafysiologinen hoitokäynti, suppea Kesto enintään 10 min.																								
234	Hampaiden yhteen kytkeminen paikkamateriaalilla Toimenpide on yksi kokonaisuus.																								
TKHL 3																									
301	<p>Suun ja hampaiston kokonaistutkimus Toimenpiteeseen sisältyy purentaelimistön, (mm. hampaiston, kiinnityskudosten ja limakalvojen) tutkimus ja diagnosointi. Käynnin yhteydessä suoritetaan myös tarpeelliset ehkäisevät toimenpiteet, joista ei suoriteta hammaslääkärille erikseen palkkiota.</p> <p>Palkkion suuruus määräytyy seuraavasti:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Potilaan ikä tutkimuspäivänä</th> <th>Säännöllinen työaika</th> <th>Kliininen lisätyö</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>yli 30 t/vk, arki-iltoina klo 18.00 jälkeen ja viikonloppuna</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Palkkio, €</td> <td>Palkkio, €</td> </tr> <tr> <td>0–17 5-vuotta</td> <td>4,98 5,00</td> <td>3,51–8,75 8,75</td> </tr> <tr> <td>6–24 18–64 vuotta</td> <td>3,96–12,50</td> <td>7,01–21,88 21,88</td> </tr> <tr> <td>22–40 vuotta</td> <td>7,93</td> <td>14,00</td> </tr> <tr> <td>41–63 vuotta</td> <td>9,90</td> <td>17,51</td> </tr> <tr> <td>vähintään 64 65 vuotta</td> <td>11,89–15,00</td> <td>21,01–26,25 26,25</td> </tr> </tbody> </table> <p>Seveltamisehje Mikäli potilaalle on määritetty yksilöllisen sairastavuuden perusteella suoritettava seuraava tutkimusajankohta siten, että yksilöllinen tutkimusväli on vuotta pidempi, maksetaan palkkio vuosittain taannehtivasti tutkimuksen tekovuoden lisäksi myös tutkimusten väliseltä ajalta (ns. välivuoden palkkio) kulloinkin uuden tutkimuksen tehneelle hammaslääkärille.</p> <p>Ns. välivuoden palkkio tulee kysymykseen silloin, kun hammaslääkärin potilaalle määrittämä yksilöllinen tutkimusväli ei edellytä tutkimuksen suorittamista vuosittain. Palkkion maksaminen edellyttää yksilöllistä hoitosuunnitelmaa seuraavan tutkimusajankohdan määrittelyä ja sen toteutumista. Paikallisesti on laadittava kirjalliset ohjeet mm. seuraavan tutkimusajankohdan kirjaamisesta sekä paikallisesti noudatettavasta aikavälisestä (liukumasta) hammaslääkärin yhdenmukaisten menettelytapojen varmistamiseksi.</p>	Potilaan ikä tutkimuspäivänä	Säännöllinen työaika	Kliininen lisätyö		yli 30 t/vk, arki-iltoina klo 18.00 jälkeen ja viikonloppuna			Palkkio, €	Palkkio, €	0–17 5-vuotta	4,98 5,00	3,51–8,75 8,75	6–24 18–64 vuotta	3,96–12,50	7,01–21,88 21,88	22–40 vuotta	7,93	14,00	41–63 vuotta	9,90	17,51	vähintään 64 65 vuotta	11,89–15,00	21,01–26,25 26,25
Potilaan ikä tutkimuspäivänä	Säännöllinen työaika	Kliininen lisätyö																							
	yli 30 t/vk, arki-iltoina klo 18.00 jälkeen ja viikonloppuna																								
	Palkkio, €	Palkkio, €																							
0–17 5-vuotta	4,98 5,00	3,51–8,75 8,75																							
6–24 18–64 vuotta	3,96–12,50	7,01–21,88 21,88																							
22–40 vuotta	7,93	14,00																							
41–63 vuotta	9,90	17,51																							
vähintään 64 65 vuotta	11,89–15,00	21,01–26,25 26,25																							

TKHL	Korvattavat toimenpiteet
	Palkkio maksetaan niin kauan kuin potilas on hammaslääkärin hoidossa ja palkkion maksamisessa seurataan suoritettujen tutkimusten ajankohtia. Neuvälivuoden palkkio määräytyy sen mukaan, mikä on ollut potilaan ikä, kun yksilöllinen tutkimusväli on määritetty.
303	Erikoisalakohtainen tutkimus Käytetään esim. purennan tai purentasuhteiden rekonstruktiohoidon ja/tai kiinnityskudosten hoidon pohjana. Perustuu kliinisen tutkimuksen lisäksi esim. röntgentutkimukseen, mikrobiologiseen tutkimukseen ja/tai kipsimalleihin, esim. eri erikoisalojen tutkimukset.
305	Konsultaatio tai lausunto Sisältää hoito-ohjeet ja/tai kirjallisen lausunnon. Konsultaatiopalkkion maksaminen edellyttää, että hoito-ohjeet antava hammaslääkäri kirjaa ne potilasasiakirjoihin. Hampaiston röntgentutkimuksesta laaditun lausunnon on oltava koko hampaiston käsittävä. Mikäli samalla kertaa lausutaan useampia röntgenkuvia, maksetaan palkkio kerran. Myös vakuutuslaitokselle ja viranomaisille annettavat lausunnot kuuluvat tähän toimenpiteeseen. Palkkio maksetaan erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena.
307	Lähetepotilaan kirjallinen hoitosuunnitelma
308	Koepalan otto Sisältää myös tuloksen selvittämisen potilaalle ja mahdollisen lähetteen jatkohoitoon.
309	Oikomishoidon tai proteettisen hoidon työsuunnittelu Irto-/kiinteän oikomiskojeen tai proteettisen rakenteen suunnittelu kirjallisine hoitosuunnitelmineen ja oikomisessa jäljennökset kojetta varten. Kesto enintään 20 min.
310	Irtokojeen sovitus, käytön opetus tai aktivointi
311	~~Suun ja hampaiston kokonaistutkimukseen liittyvä hoitosuunnitelma~~ ~~Toimenpide sisältää kirjallisen hoitosuunnitelman mahdollisine kustannusarvioineen sekä korjaavan, ehkäisevän, ylläpito- ja omahoidon suunnitelmineen.~~
312	Hampaiston oikomishoitoon liittyvä hoitotoimenpide tai kontrolli Esim. kiinteän kojeen pienet aktivoinnit/toimenpiteet ilman kaartein irrotuksia, ekstraoraalivetojen säädöt, helixin pieni aktivointi suussa.
313	Hammasproteesin korjaus tai pohjaus Hammasproteesin korjaus tai pohjaus ilman jäljennöstä. Myös hammaslääkärin itsensä vastaanotolla suorittamat korjaukset. Proteesireunan hionta painohaavojen paranemiseksi sisältyy muihin tämän liitteen toimenpiteisiin. Esim. immediaattina valmistetun proteesin väliaikainen pohjaus tai muu väliaikainen pohjaus.
314	Hoitovasteen arviointikäynti Kiinnityskudosten hoitotuloksen ja/tai kariuksen pysäytyshoidon arviointi suhteessa kokonaistutkimuslöydöksiin ja niissä tapahtuneisiin muutoksiin. Arvioinnin perusteella määritetään ylläpitohoitoväli huomioiden omahoidon sujuminen. Palkkio maksetaan erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena.
315	Miniruuvin asettaminen Miniruuvin kirurginen asettaminen. Maksetaan ruuvikohtaisesti.

TKHL	Korvattavat toimenpiteet
TKHL 4	
402-401	<p>Kahden tai kolmen pinnan täyte Kariuksen hoidon toimenpide Täyte ulottuu kahdelle tai kolmelle hampaanpinnalle korvaten niistä huomattavan osan. Koodi sisältää mahdollisen alustäyteen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kahden tai kolmen pinnan täyte • suun ulkopuolella valmistettu yhden pinnan täyte • resiini-infiltraatiokäsittely hampaan välipinnalle • kariessaneeraus 3–6 hampaaseen
405	<p>Frenulum-plastiikka Erilaisilla leikkausmenetelmillä tehtävä limakalvojänteitä pidentävä leikkaus/-kset käyntikerralta.</p>
406	<p>Suun limakalvossa olevan kasvaimen poisto Leukoplakian, lichenin, verrukan tai vastaavan ekxiisio/-t käyntikerralta.</p>
407	<p>Ienmuutoksen poisto Esim. hyperplasian poisto. Toimenpide kestoltaan 20–30 min.</p>
409	<p>Purennanhoidon ja/tai kiinnityskudosten hoidon suunnittelu Kirjallinen hoitosuunnitelma, joka perustuu kliiniseen ja/tai röntgen-tutkimukseen sekä mahdolliseen mikrobiologiseen tutkimukseen ja kipsimallianalyyysiin. Palkkio maksetaan erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena.</p>
410	<p>Pieni kova- ja/tai pehmytosaplastiikka Yksittäisten kova- ja/tai pehmytosakudosten kirurginen muotoilu/-t käyntikerralta.</p>
411	<p>Suun ja hampaiston kokonaistutkimukseen liittyvä hoitosuunnitelma Toimenpide sisältää kirjallisen hoitosuunnitelman mahdollisine kustannusarvioineen sekä korjaavan, ehkäisevän-, ylläpito- ja omahoidon suunnitelmineen</p>
413	<p>Keskivaikean oikomishoidon hoitokäynnin toimenpiteet Aktivaattorin tai vastaavan kojeen sovitus ja käytön opetus tai sen hionnat ja säädöt. Kiinteän kojeen valmistus / leuka, enintään 6 kiinnikettä. Kiinteän oikomiskojeen kaaren irrotus ja/tai uudelleen aktivointi ja kiinnitys. Tehdas- tai laboratoriovalmisteisen linguaali- tai palatinaalikaaren etsauskiinnitys tai sementointi. Hammaslääkärin tekemä linguaali- tai palatinaali- ym. kaari juotoksineen. Ekstraoraalivedon kasvokaaren sovitus ja/tai vetojärjestelyt ja käytön opetus. Hammaslääkärin tekemä oikomiskojeen korjaus.</p>
416	<p>Keskivaikea erikoisalojen tutkimus Tätä kohtaa sovelletaan kliinisten erikoisalojen erikoishammaslääkäreihin tai po. tehtäviä suorittavaan terveystieteiden hammaslääkäriin, jolta puuttuu alan erikoishammaslääkärin pätevyys. Perustuu kliinisen tutkimuksen lisäksi röntgentutkimukseen ja/tai kipsimalleihin. Palkkio maksetaan kliinisten alojen erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena.</p>
420	<p>Puhelinneuvonta ensiapua tarvitsevalle potilaalle Toimenpiteellä tarkoitetaan puhelimitse virka- tai vapaa-aikana annettavaa reseptimääräystä ja/tai puhelinneuvontana annettavia hoito-ohjeita.</p>
421	<p>Hampaan juurentäyttö, 1-juurikanavainen hammas</p>
423	<p>Suun ulkopuolella valmistettu yhden pinnan täyte</p>
427	<p>Purentafysiologinen hoitokäynti Kesto enintään 20 min.</p>
428	<p>Vaativa oikomishoidon tai proteettisen hoidon työsuunnittelu Sisältää kirjallisen työsuunnitelman. Kesto enintään 30 min.</p>

TKHL	Korvattavat toimenpiteet
429	Vaativa lausunto röntgentutkimuksesta Tavanomaista vaativampi lausunto röntgentutkimuksesta. Esim. lausunto hampaiston ja leukojen KKTT-tutkimuksesta (yksi leukapuolisko). Palkkio maksetaan 1,5-kertaisena erikoishammaslääkärille, joka on suuntautunut hammaslääketieteelliseen radiologiaan.
430	Mini-implantin asettaminen Maksetaan vain alaleuan kokoproteesin stabiloinnin yhteydessä implanttikohtaisesti.
TKHL 4B	
451	Suun ulkopuolella valmistettu kahden pinnan täyte ~~Täyte korvaa huomattavan osan hampaan kahdesta pinnasta.~~
453	Hammaskruunun tai pienen hammassillan irrottaminen ja uudelleen sementointi
455	Yksikanavaisen hampaan juurikanavan avaus ja laajennus Sisältää juurikanavan avauksen, kanavan pituuden määrittämisen ja laajennuksen.
456	Kiireellistä ensiapua tarvitsevan potilaan tutkimus Kiireellistä ensiapua tarvitsevaksi potilaaksi katsotaan potilas, joka ensiapua tarvitsevana otetaan vastaanotolle noin vuorokauden kuluessa siitä, kun hän ottaa yhteyttä terveyskeskukseen. Sisältää tarvittavien tutkimusten lisäksi vähäiseksi katsottavat ensiapuluonteiset toimenpiteet esim. täytteen, hampaan tai proteesin terävän reunan hiomisen. Hampaan avaus ja lääkehoito, välittömästi ihon tai limakalvon alla olevan märkäpesäkkeen avaaminen tai punktoiminen, limakalvossa, ientaskussa tai hampaiden välissä näkyvissä olevan vierasesineen poisto, verenvuodon tyrehtyttäminen ja/tai muut vastaavat toimenpiteet käyntikerralta. Sisältää tarvittaessa jatkohoitoon ohjauksen.
457	Vaativa erikoisalojen suunnittelu Vaativalla erikoisalojen suunnittelulla tarkoitetaan ~~kliinisten erikoisalojen erikoishammaslääkäreiden tai ao. terveyskeskuksessa ko. tehtäviä suorittavan terveyskeskushammaslääkärin tekemää~~ vaativaa erikoisalojen hoitosuunnitelmaa, joka perustuu TKHL 516 tutkimukseen. Jos suunnitteluun osallistuu useampia hammaslääkäreitä, hoidon suunnittelusta vastaavan hammaslääkärin toimenpide on TKHL 457 ja muiden suunnitteluun osallistuneiden toimenpide on TKHL 305. Palkkio maksetaan kliinisten alojen erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena.
458	Hampaan juurentäyttö, 2-juurikanavainen hammas
460	Parodontologinen hoito Esim. hammaskiven poisto, kyretointi tai syvien ientaskujen hoito. Kesto vähintään 20 min.
461	Purentafysiologinen hoitokäynti, vaativa Kesto enintään 30 min.
462	Erittäin vaativa oikomishoidon tai proteettisen hoidon työsuunnittelu Esim. kasvokaarianalyysi ja konstruktiopurennan otto. Sisältää kirjallisen työsuunnitelman. Kesto yli 30 min.
463	Kiinteän kojeen valmistus / leuka, vähintään 7 kiinnikettä

TKHL	Korvattavat toimenpiteet
519	<p>Erikoishammaslääkärin hoidossa olevan pPotilaan lopputarkastus ja siihen liittyvä kirjallinen epikriisi Oikomishoidossa palkkio maksetaan 1,5-kertaisena.</p> <p>Soveltamisohje Tätä kohtaa sovelletaan kliinisten alojen erikoishammaslääkäreihin tai po- tehtäviä suorittavaan terveyskeskushammaslääkäriin, jolta puuttuu ao. alan erikoishammaslääkärin pätevyys. Koodia ei käytetä puhkeamattoman tai osittain puhjenneiden hampaiden leikkaukselliseen poistoon.</p>
520	<p>Erityisjärjestelyitä vaativan potilaan hoito Paikallisesti on laadittava kirjalliset ohjeet hammaslääkärien yhdenmukaisten menettelytapojen varmistamiseksi.</p> <p>Käytettäessä koodia TKHL 520 koodin kanssa voidaan käyttää myös muita tämän liitteen mukaisia toimenpidekoodeja.</p> <p>Hoito- ja huoltolaitoksessa tai terveyskeskuksen vuodeosastolla pysyvästi hoidossa olevien potilaiden hoitokäynniltä palkkio maksetaan 1,5-kertaisena riippumatta siitä, missä hammashoito suoritetaan.</p>
521	<p>Hampaan vaikea-asteisen kovakudoshäiriön hoito Esim. AI, DI, MIH. Palkkio maksetaan 1,5-kertaisena erikoishammaslääkärille.</p>
523	<p>2-kanavaisen hampaan juurikanavien avaus ja laajennus Sisältää kanavien avauksen, pituuksien määrittämisen ja laajennuksen.</p>
524	<p>Hampaiston oikomishoidon viimeistely Sisältää purennan tasapainotushionnan ja hampaiston välien hionnan.</p>
525	<p>Hammassillan irrottaminen, korjaus ja uudelleen sementointi/kiinnitys Toimenpide, joka kestää yli 30 min.</p>
526	<p>Purentafysiologinen hoitokäynti, erittäin vaativa Kesto yli 30 min.</p>
528	<p>Erittäin vaativa lausunto röntgentutkimuksesta Esim. lausunto hampaiston ja leukojen KKTT-tutkimuksesta (kaksi tai useampi leukapuolisko) tai muu useisiin eri röntgentutkimuksiin perustuva erittäin vaativa lausunto.</p> <p>Palkkio maksetaan 1,5-kertaisena erikoishammaslääkärille, joka on suuntautunut hammaslääketieteelliseen radiologiaan.</p>
529	<p>Hammasproteettiseen toimenpiteeseen liittyvän ohjauksikon valmistus Sisältää jäljennöksen oton, suuhun sovituksen ja suunniteltujen implantointikohtien merkitsemisen.</p>
530	<p>Suun ulkopuolella valmistetun pintakiinnitteisen hammassillan kiinnitys Sisältää välisosat ja pinta-, inlay- ja/tai urakiinnitykset tukihampaisiin. Koodi merkitään vain kerran riippumatta siitä, montako puuttuvaa hammasta korvataan.</p>
531	<p>Hampaan juurentäyttö, 3- tai useampi juurikanavainen hammas</p>
532	<p>Suun ulkopuolella valmistettu vähintään kolmen pinnan täyte Täyte korvaa huomattavan osan ainakin hampaan kolmesta pinnasta. Sisältää etuhampaan fasadin, joka ulottuu hampaan kärjen yli.</p>

TKHL	Korvattavat toimenpiteet
TKHL 6	
601	Levyproteesi Sisältää myös tarpeelliset jälkitarkastukset toimenpiteeseen. Toimenpide koskee myös tilapäistä osaproteesia.
602	Hammassillan välihampaat Jos väliosia on esim. kaksi, merkitään koodi kaksi kertaa.
603 604	Vaativa hammasterä tai kruunu-Erittäin vaativa kariuksen hoidon toimenpide Hampaan kruunun tulee olla kokonaan täyttemateriaalista. Toimenpide edellyttää vaikeita työskentelyolosuhteita tai esim. kuparirenkaan käyttöä. Suun ulkopuolella valmistettu vähintään kolmen pinnan täyte
605	Laaja ja vaativa ienmuutoksen poisto Esim. laaja gingivoektomialeikkaus. Kestoltaan yli 60 min.
606	Parodontologinen läppäleikkaus
607	Hampaan poistoleikkaus Sisältää mm. puhkeamattoman hampaan leikkauksellisen poiston tai osittain puhjenneen hampaan leikkauksellisen poiston, joka edellyttää viillosta tapahtuvaa hampaan poistoa ja mahdollisesti hampaan ja/tai luun poraamista hampaan/juuren poistamiseksi sekä haavan suturointia.
609	Parodontologinen hoito, pitkäkestoinen Esim. hammaskiven poisto, laaja ja vaativa kyretointi, syvien ientaskujen hoito. Kesto vähintään 30 min.
610	3-kanavaisen hampaan juurikanavien avaus ja laajennus Sisältää kanavien avauksen, pituuksien määrittämisen ja laajennuksen.
611	Hampaan juurenpään poisto tai kystan fenestraatio Juurihoito ei sisälly toimenpiteeseen.
TKHL 7	
701	Parodontologinen hoito, komplisoitu sairaus sekä komplisoitu sairaus laaja ja vaativa/erittäin vaativa
702	Vaativa parodontologinen läppäleikkaus sekä uudiskiinnityskirurginen leikkaus ja/tai iensiirreleikkaus Läppäleikkauksessa vähintään 4 hampaan alue.
703	Implantti- tai implantti- ja limakalvokantoinen hammaskoko- tai osaproteesi
704	Metallirunkoinen hammasosaproteesi
705	Hampaan keinojuuren (implantin) asettaminen
706	Purentakiskon tai uniapneakiskon valmistus ja suuhun sovitus
707	Vastaanotolla valmistettu hammassilta (yksittäinen silta)
709	Hampaiden yhteen kytkeminen käyttäen upotettua tai pintakiinnitteistä vahviketta Toimenpide on yksi kokonaisuus.
710	Parodontologinen hoito, erittäin pitkäkestoinen Kesto vähintään 45 min.
711	Hammaskruunu
712	Vaativa hampaan poistoleikkaus Esim. syvällä luun sisällä oleva puhkeamaton hammas.
713	Vaativa limakalvokantoinen hammaskokoproteesi

TKHL	Korvattavat toimenpiteet
714	Monijuurisen hampaan juurenpään poisto tai leukakystan poisto Juurihoito ei sisälly toimenpiteeseen.
715	4- tai useampikanavaisen hampaan juurikanavien avaus ja laajennus, erittäin vaativa Sisältää kanavien avauksen, pituuksien määrittämisen ja laajennuksen.
716	Vaativan juurihoidon lisätoimenpide Vaativa juurihoidon toimenpide juurikanavan kautta, kuten vierasesineen poisto juurikanavasta, juurikanavaperforaation tai sisäisen resorption korjaus tai hampaan avoimen juurenkärjen sulkeminen tai ahtautuneiden kanavien etsiminen/avaus. Toimenpide vaatii usein mikroskooppia ja oman hoitokäytäntönsä. Palkkio maksetaan käyntikohtaisesti.
717	Hampaan paljastus Luun sisällä olevan hampaan paljastus.
718	Vaativa juurentäyttö Edellyttää erikoisvälineitä tai -tekniikkaa.

Sairaalahammaslääkärien toimenpideluettelo

Ei muutoksia